

**KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie**

**Sprawozdanie z realizacji rocznego
programu działalności KPODR
w Minikowie za 2014 rok**

**UCHWAŁA NR 11/322/15
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia 18 marca 2015 r.**

**w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności
Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 rok**

Na podstawie art. 3 ust. 3 i art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474), w związku z uchwałą Nr 1/2015 Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie z dnia 19 lutego 2015 r. w sprawie zaopiniowania Sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 r., uchwała się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA

Piotr Calbecki

Wicemarszałek Województwa

Dariusz Kurzawa (1)

Członek Zarządu
Województwa Kujawsko-Pomorskiego (1)

Aneta Jędrzejewska

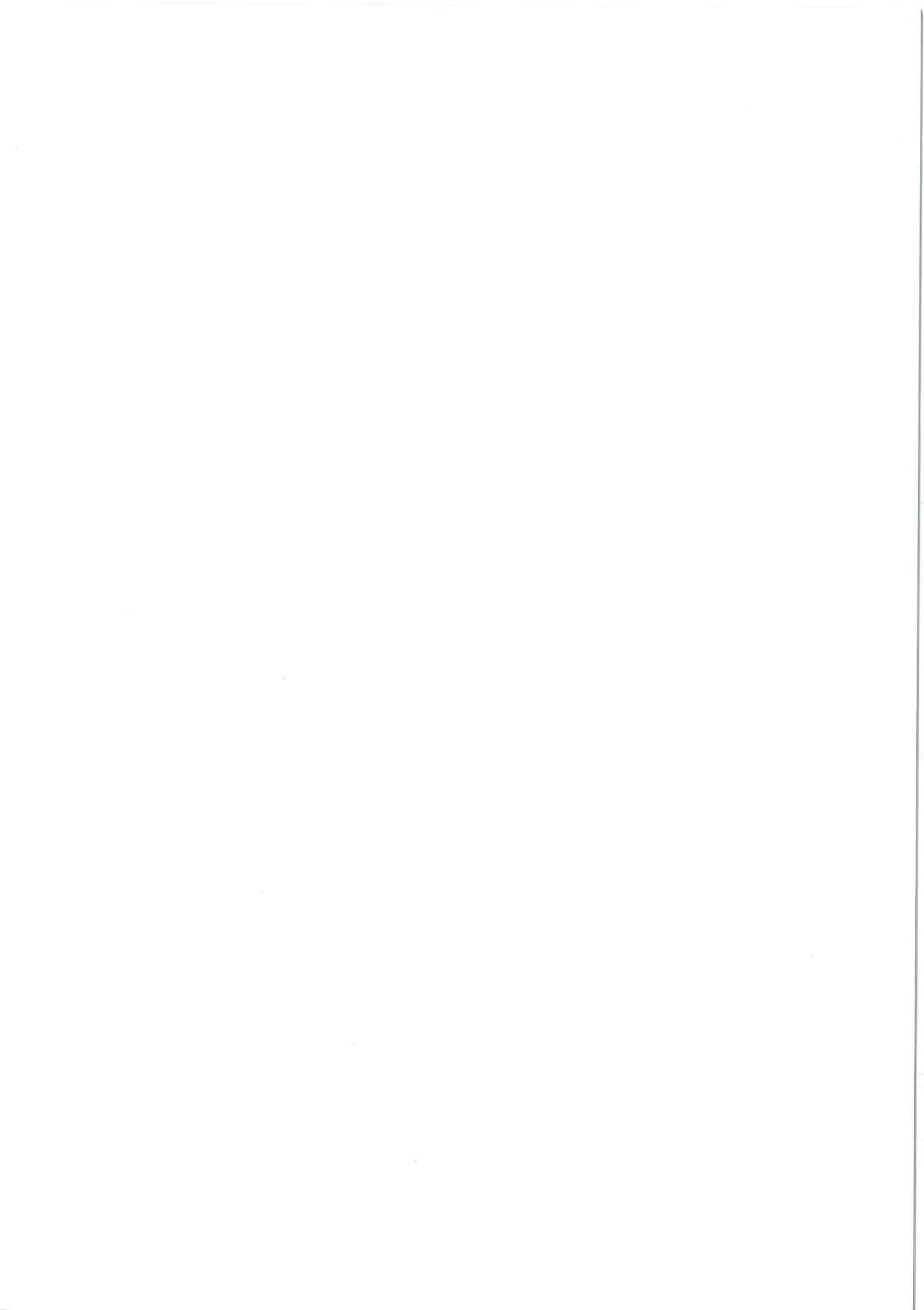
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toruń 26-03-2015

Barbara Komorowska

inspektor (6)

Stwierdzam zgodność z oryginałem

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji:

Uchwała dotyczy zatwierdzenia sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 rok.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Zgodnie z zapisami art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474), dyrektor jednostki doradztwa rolniczego przedkłada do zatwierdzenia organowi, któremu ta jednostka podlega sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności jednostki doradztwa rolniczego, w terminie do 28 lutego roku następującego po roku, który sprawozdanie obejmuje. Art. 3 ust 3 wyżej cytowanej ustawy stanowi, iż wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego podlegają właściwemu zarządowi województwa. Zgodnie z art. 12 ust. 1b ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474) Zarząd Województwa przedłoży powyższe sprawozdanie Sejmikowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego w terminie do dnia 30 kwietnia następującego po roku, który sprawozdanie obejmuje.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Zgodnie z art. 9 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474) sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 rok zostało pozytywnie zaopiniowane przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie na posiedzeniu Rady w dniu 19 lutego 2015 roku.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Wypełniając zapisy zawarte w ww. ustawie dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie przedłożył Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego celem zatwierdzenia sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 rok.

5. Ocena skutków regulacji:

Uchwała nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Zatwierdzenie przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 stanowi wypełnienie obowiązków ustawowych wynikających z art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2013 r., poz. 474).

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toru 26 -03- 2015

Barbara Komorowska
inspektor
Stwierdzam zgodność z oryginałem

Uchwała nr 1/2015
Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego
przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie
z dnia 19 lutego 2015 r.

w sprawie zaopiniowania Sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności
Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 r.

Na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 1 i ust. 8 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 474) oraz § 2 ust. 1 i § 10 Regulaminu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 51/1948/13 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie, po zapoznaniu się ze Sprawozdaniem z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 r., na posiedzeniu Rady w dniu 19 lutego 2015 r. w Minikowie podjęto następującą uchwałę:

§ 1

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie opiniuje pozytywnie Sprawozdanie z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie za 2014 r.

§ 2

Uchwała została podjęta jednogłośnie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego
przy Kujawsko-Pomorskim
Ośrodku Doradztwa Rolniczego
w Minikowie
89-122 Minikowo, tel. 052 386 72 14
fax 052 386 72 27

PRZEWODNICZĄCY
Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego

Piotr Depta
Piotr Depta

PM/AK(LSz)

Spis treści

Wstęp

Część I Podsumowanie działalności w 2014 roku	8
--	---

Część II Działalność merytoryczna	13
--	----

Priorytety KPODR w 2014 roku.....	14
-----------------------------------	----

I Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

1. Transfer innowacji technologicznych.....	17
2. Propagowanie odnawialnych źródeł energii.....	35
3. Produkcja rolnicza w zgodzie ze środowiskiem.....	39
4. Przygotowanie rolników do korzystania z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej.....	45
5. Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności.....	56

II Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

1. Ocena możliwości rozwoju gospodarstw.....	60
2. Zbieranie i wykorzystanie danych rachunkowych.....	65

III Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

1. Reorientacja zawodowa mieszkańców wsi oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.....	73
2. Promowanie i wspieranie inicjatyw lokalnych.....	79
3. Edukacja w zakresie ekologii i ochrony środowiska.....	83

IV Promowanie postępu biologicznego, technologicznego w produkcji rolniczej

1. Upowszechnianie najnowszych rozwiązań technicznych i osiągnięć hodowlanych.....	91
2. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, szkołami i firmami rolniczymi.....	101

Część III Zestawienie realizowanych zadań według rodzajów działalności

1. Działalność oświatowa.....	103
2. Usługi wykonane przez KPODR w Minikowie.....	106
3. Zestawienie informacji o projektach realizowanych w 2014 r.....	124
4. Zestawienie informacji o projektach złożonych w 2014 r.....	129

Część IV Pozostała działalność

Definicje działań doradczych realizowanych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (opracowane na podstawie wytycznych Centrum Doradztwa Rolniczego).

1) Szkolenie – proces kształcenia, którego celem jest zdobycie lub doskonalenie umiejętności wspartych niezbędną wiedzą. Charakteryzuje się krótkimi przedziałami czasu, w programach dominują cele poznawcze nad motywacją do zmian postaw w osobowościach jednostek. Szkolenia dzielą się na stacjonarne i wyjazdowe, przy czym pierwsze z nich cechuje jedność czasu i miejsca kształcenia, nie wymagana dla wyjazdowych.

2) Konferencja – forma szkolenia o zasięgu regionalnym. Prowadzona jest metodą wykładową i dyskusji – najczęściej wykłady się uzupełniają, a wszystkie dotyczą jednego głównego wątku danego spotkania. Konferencję prowadzi osoba, która ma wiedzę pozwalającą na swobodne kierowanie dyskusją tak by nie odbiegała ona od głównego celu spotkania oraz nie wybiegała przed wystąpieniami kolejnych wykładowców.

3) Kurs – pozaszkolna forma kształcenia, której ukończenie umożliwia uzyskanie lub uzupełnienie wiedzy ogólnej, umiejętności lub kwalifikacji, realizowana zgodnie z programem nauczania przyjętym przez organizatora, kończąca się egzaminem sprawdzającym opanowane wiadomości lub umiejętności.

4) Pokaz – szkolenia stacjonarne połączone z pokazem np. zadawania pasz, pracy maszyn rolniczych.

5) Opracowania – wszelkiego rodzaju opracowania typu: analizy ekonomiczne, biznes plany, wnioski obszarowe i rolnośrodowiskowe wykonywane na zlecenie klienta.

6) Porada – usługa doradcza polegająca na: zapoznaniu się doradcy z problemem, dokonaniu analizy konkretnej sytuacji (wspólnie z klientem) w oparciu o dane dostarczone/ przedstawione przez klienta, przedstawieniu/ zaproponowaniu klientowi konkretnych możliwości rozwiązania problemu.

Porada powinna zakończyć się rozwiązaniem problemu, z którym klient zwraca się do doradcy.

7) Informacja – usługa doradcza polegająca na przekazaniu klientowi danych i dostosowaniu ich do jego potrzeb.

8) Lustracja – wizyta w gospodarstwie polegająca na: zaktualizowaniu danych/ informacji dotyczących działalności danego gospodarstwa, udzieleniu porady.

Lustracja umożliwia bezpośredni kontakt doradcy/ specjalisty z klientem, pomocny w obiektywnej ocenie i przeanalizowaniu z klientem np. stanu upraw w gospodarstwie.

Wykaz symboli komórek organizacyjnych w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w:

AK	Aleksandrowie Kujawskim
BR	Brodnicy
BY	Bydgoszczy
CH	Chelmie
GD	Golubiu-Dobrzyniu
GR	Grudziądzu
IN	Inowrocławiu
LI	Lipnie
MG	Mogilnie
NA	Nakle n. Not.
RA	Radziejowie
RY	Rypinie
SE	Sępólnie Krajeńskim
SW	Świeciu n. Wisłą
TR	Toruniu
TU	Tucholi
WA	Wąbrzeźnie
WL	Włocławku
ZN	Żninie

Komórki merytoryczne

PT	Dział Systemów Produkcji Rolnej i Standardów Jakościowych
PR	Dział Przedsiębiorczości, Agroturystyki i Rozwoju Obszarów Wiejskich
PS	Dział Ekologii i Środowiska
PE	Dział Ekonomiki
PI	Dział Informacji i Wydawnictw
PM	Dział Metodyki, Doradztwa i Szkoleń

Wstęp

Działania doradcze przewidziane w Programie działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie na rok 2014 zostały zrealizowane. Dla rolników i innych klientów Ośrodka przyniósł on jednak wiele nieprzewidzianych sytuacji i zmian. W ostatnich latach międzynarodowa sytuacja polityczna bezpośrednio dotknęła producentów rolnych z regionu kujawsko-pomorskiego. Embargo na polskie produkty, afrykański pomór świń (ASF), to tylko niektóre czynniki wpływające na drastyczne załamanie opłacalności na poszczególnych rynkach.

Profesjonalni producenci rolni z województwa kujawsko-pomorskiego, którzy w ostatnich latach wiele zainwestowali w rozwój swojej produkcji są szczególnie narażeni na tego typu zmiany. Wyzwaniem dla doradztwa rolniczego jest zapewnienie odpowiedniego poziomu merytorycznego wszelkich realizowanych usług. Rolnicy przed podjęciem decyzji o zakupie najnowszych maszyn oglądają je nie tylko na targach Agro-Tech czy innych, ale także podczas pracy w polu, jak i w czasie organizowanych pokazów w ramach Centrum Techniki Rolniczej. Chociaż systematycznie maleje liczba rolników, ich zainteresowanie udziałem w szkoleniach, konferencjach wręcz wzrasta. W 2014 roku pojawiło się dodatkowo szereg projektów edukacyjnych dla rolników finansowanych jeszcze z PROW 2007-2013. Dla sprawnego rozliczenia tego okresu programowania na mocy porozumienia o współpracy pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Ośrodkiem powołano zespół doradczy.

Chociaż technologia produkcji rolniczej stała się kluczową kwestią doradztwa w 2014 roku, kontynuowano z sukcesem zadania z zakresu promocji zasobów przyrodniczych regionu, dziedzictwa kulinarnego czy agroturystyki. Doradztwo z zakresu reorientacji zawodowej rolników i członków ich rodzin było kontynuowane, a projekt „NOWY ZAWÓD-NOWA SZANSA dla rolników i mieszkańców Kujaw i Pomorza” został przedłużony jeszcze na rok 2014, aż do początku roku 2015. Udało się również zrealizować eksperymentalny komponent międzynarodowy do tego projektu polegający na świadczeniu przez gospodarstwa rolne i agroturystyczne usług opiekuńczych. Niewątpliwym sukcesem 2014 roku było też dla KPODR jako dla instytucji otoczenia biznesu wsparcie grupy przedsiębiorców z sektora rolno – spożywczego w utworzeniu tzw. klastra „Spiżarnia Kujawsko-Pomorska”.

Transfer innowacji oraz budowanie powiązań pomiędzy rolnictwem, nauką oraz sektorem przetwórstwa rolno-spożywczego stanowi niejako zapowiedź działań, jakie Ośrodek ma wypełniać w kolejnych latach.

Część I
Podsumowanie
działalności KPODR
w 2014 roku

Podsumowanie działalności w 2014 roku

W Programie działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego na 2014 rok wyznaczono następujące cele:

- Utrzymanie ogólnej liczby klientów (rolników i innych mieszkańców wsi) korzystających z indywidualnych usług doradczych (porady, lustracje, opracowania) Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego na poziomie roku 2013.
- Zorganizowanie przynajmniej 1363 szkoleń, w których udział weźmie 30 729 osób.
- Objęcie co najmniej 415 rolników i domowników rodzin rolniczych doradztwem z zakresu reorientacji zawodowej.
- Utrzymanie zainteresowania ofertą wystawienniczo-targową KPODR mierzone liczbą wystawców na poziomie 1674 i liczbą zwiedzających nie mniejszą niż 107,8 tys.

Z usług Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego skorzystało około 30 tys. rolników, przedsiębiorców i mieszkańców wsi.

Sprawozdanie zawiera podsumowanie działalności za 2014 rok i składa się z pięciu części:

I - Podsumowanie działalności KPODR za 2014 rok

II - Działalność merytoryczna Ośrodka

III - Szczegółowe zestawienie realizowanych zadań według rodzajów działalności

IV - Zestawienie wybranych usług wykonanych przez Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego

V - Pozostała działalność

Zestawienie działań zrealizowanych przez KPODR Minikowo w 2014 roku

Działanie	Plan 2014	Wykonanie 2014
Porady	14 506	21 732
Szkolenia	1 049	1 363
Konferencje	30	30
Opracowania	16 167	27 092
Pokazy	36	42
Konkursy	21	30
Imprezy wystawienniczo-targowe	22	17
Olimpiady	16	20
Lustracje	2 604	3 518
Wydawnictwa i publicystyka	657	700

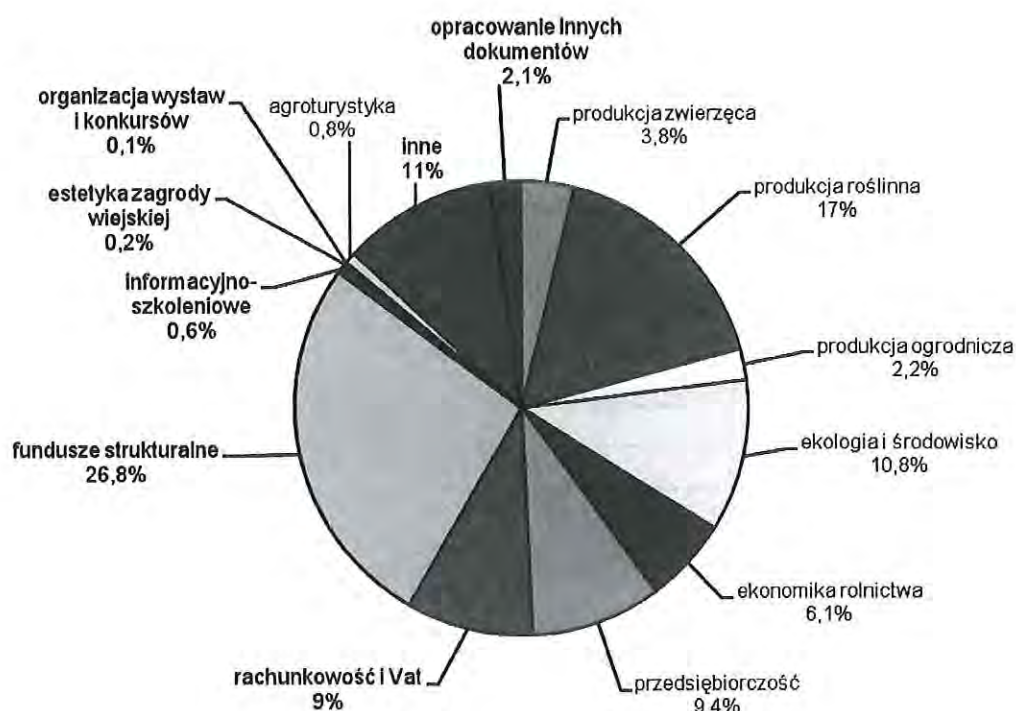
Na zaplanowane na 2014 rok około 16 tysięcy opracowań wykonano ponad 27 tysięcy. Są to jednak usługi związane z indywidualnym zapotrzebowaniem klientów podążających zwykle za dostępnością środków na działania PROW.

Zapisane w Programie działalności KPODR na 2014 rok 16 olimpiad oznacza w praktyce przeprowadzenie eliminacji powiatowych i finału wojewódzkiego Olimpiady Wiedzy Rolniczej.

Pozytywnym trendem jest zwiększona liczba przeprowadzonych lustracji w gospodarstwach i na polach rolników. Doradcy ponad 3 tysiące razy pojawili się na polach i w budynkach inwentarskich rolników wskazując im jak poprawić technologię lub dostosować swoje gospodarstwo do coraz bardziej wymagających przepisów.

Liczba zaplanowanych szkoleń w 2014 roku została przekroczone. Jak co roku, najwięcej konferencji i szkoleń dotyczyło innowacji technologicznych w produkcji roślinnej i zwierzęcej. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również szkolenia w zakresie środków ochrony roślin (integrowana produkcja roślin, doradztwo dotyczące środków ochrony roślin, stosowanie środków ochrony roślin). Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego wraz z Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą rozpoczął w 2014 roku realizację projektu pn. „Szkolenia z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym”.

Tematyka porad udzielanych przez specjalistów i doradców KPODR w 2014 roku

Największe zainteresowanie związane jest z poradami w zakresie funduszy unijnych (około 27%) oraz porady z zakresu techniki i technologii produkcji, na które składają się porady z produkcji roślinnej, zwierzęcej oraz ekologii i środowiska (około 34%). W 2014 roku rolnicy nadal częściej zwracali się do KPODR po porady z zakresu produkcji roślinnej niż zwierzęcej. Było to m.in. związane z szkoleniami w zakresie integrowanej produkcji roślin. Wzrosło zainteresowanie poradami z zakresu przedsiębiorczości oraz prowadzenia rachunkowości i rozliczaniu podatku VAT w gospodarstwach.

Imprezy targowe organizowane przez KPODR Minikowo odwiedziło w 2014 roku ponad 100 tysięcy osób, głównie producentów rolnych. Na imprezach targowych organizowanych przez KPODR nie występuje obserwowany od kilku lat w Polsce spadek zainteresowania. Uczestnicy wystawy rolniczej podkreślają fachową organizację, szczególnie targów AGRO-TECH. Każda wizyta na targach wzbogaca wiedzę rolnika, rozwija jego umiejętności, a co z a tym idzie udoskonala procesy produkcyjne i modernizacyjne w gospodarstwach rolnych.

Na targach najlepiej są też widoczne zachodzące zmiany. To właśnie targi są ważnym wskaźnikiem sytuacji w branży i pozwalają pozyskać rzetelną informację rynkową. Tak więc idea targów w dobie innowacyjnej gospodarki jest wciąż ważna i jak najbardziej potrzebna.

Wobec rosnącego zainteresowania i popularności imprez o charakterze festynowym, targi rolnicze muszą mieć coraz bardziej profesjonalny i wysoce specjalistyczny charakter, aby zachęcić wystawców i zwiedzających do udziału, co osiągnięto w 2014 roku.

Imprezy wystawienniczo-targowe	Liczba	
	wystawców	zwiedzających w tys.
Forum Pszczelarzy	70	0,7
Jarmark Wielkanocny	112	2
Targi Turystyczno-Ogrodnicze „Lato na Wsi”/ I Regionalna Wystawa Zwierząt Futerkowych, Drobiu Ozdobnego i Gołębi Rasowych	217	18
„Dni Otwartych Drzwi”	220	20
Kujawsko – Pomorskie Dni Pola	180	15
AGRO-TECH	460	34
Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych		
Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato	57	5
Barwy Lata – Dary Jesieni	130	3
Kujawsko-Pomorski Dzień Kukurydzy	12	0,1
Jesienny Kiermasz Ogrodniczy	60	5
Święto Gęsiny na Krajinie	56	3
Jarmark Adwentowy	100	2
ogółem	1674	107,8

W 2014 roku z powodzeniem kontynuowano działalność wydawniczą. Jako uzupełnienie publikacji papierowych kontynuowano redagowanie biuletynu internetowego w formie dwutygodnika „Aktualności”. Sporym zainteresowaniem cieszyła się również strona internetowa www.kpodr.pl.

Część II
Działalność merytoryczna

Działalność merytoryczna w 2014 r.

Priorytety KPODR w 2014 r.

Zgodnie z Programem działalności KPODR w Minikowie na 2014 rok głównym zadaniem Ośrodka było udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom w celu zwiększania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz działania mające na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich. Po kilku latach działalności Ośrodka, w których praca koncentrowała się głównie na wspieraniu rolników w pozyskiwaniu środków z Unii Europejskiej, w 2014 roku dużą wagę przykładano do przekazywania informacji o osiągnięciach nauk rolniczych w dziedzinie nowych technologii stosowanych w rolnictwie. Nadal ważnym obszarem aktywności było informowanie oraz doradzanie rolnikom i mieszkańcom wsi o możliwościach pozyskania funduszy w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania oraz zapisy zawarte w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, priorytetami Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w 2014 roku były:

Priorytet I Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 1.: Transfer innowacji technologicznych

- Zadania:**
1. Wprowadzanie innowacji technologicznych w produkcji roślinnej i zwierzęcej
 2. Upowszechnianie innowacji technicznych w ramach Centrum Techniki Rolniczej
 3. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych

Program 2.: Propagowanie odnawialnych źródeł energii

- Zadania:**
1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej

Program 3.: Produkcja rolnicza w zgodzie ze środowiskiem

- Zadania:**
1. Pomoc rolnikom w realizacji lub wdrażaniu działania „Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych” w gospodarstwach rolnych
 2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)

Program 4.: Przygotowanie rolników do korzystania z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej

- Zadania:**
1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wspieranie w pozyskiwaniu środków finansowych
 2. Przekazywanie rolnikom informacji w zakresie wprowadzania zasady wzajemnej zgodności (cross compliance)
 3. Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych
 4. Wspieranie rolników w organizowaniu grup producentów rolnych

Program 5.: Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności

- Zadania:**
1. Propagowanie ekologicznych metod produkcji żywności

Priorytet II Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

Program 1.: Ocena możliwości rozwoju gospodarstw

- Zadania:**
1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej

2. Sporządzanie opracowań i analiz ekonomicznych
3. Gromadzenie rolniczej informacji rynkowej

Program 2.: Zbieranie i wykorzystanie danych rachunkowych

- Zadania:
1. Prowadzenie rachunkowości w ramach systemu Polski FADN
 2. Rozliczanie podatku dochodowego i VAT

Priorytet III Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Program 1.: Reorientacja zawodowa mieszkańców wsi oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

- Zadania:
1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz promowanie wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku
 2. Rozwój rękodzielnictwa szansą różnicowania dochodów na obszarach wiejskich
 3. Doradztwo i edukacja mieszkańców wsi w zakresie reorientacji zawodowej oraz pozyskiwania pozarolniczych źródeł dochodu

Program 2.: Promowanie i wspieranie inicjatyw lokalnych

- Zadania:
1. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich jako liderów rozwoju lokalnego
 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz tradycji kulinarnych regionu

Program 3.: Edukacja z zakresu ekologii i ochrony środowiska

- Zadania:
1. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami, w tym niebezpiecznymi
 2. Promocja tradycyjnych sadów
 3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających ochronie środowiska

Priorytet IV Promowanie postępu biologicznego, technologicznego w produkcji rolniczej

Program 1.: Upowszechnianie najnowszych rozwiązań technicznych i osiągnięć hodowlanych

- Zadania:
1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych
 2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej
 3. Wydawnictwa i publicystyka

Program 2.: Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, szkołami i firmami rolniczymi

- Zadania:
1. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, szkołami i firmami rolniczymi

Priorytet I

Poprawa konkurencyjności
gospodarstw rolnych
w województwie kujawsko–pomorskim

Program 1. Transfer innowacji technologicznych

Zadanie 1. Wprowadzanie innowacji technologicznych w produkcji roślinnej i zwierzęcej

Cel:

Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności rolników stosujących nowe technologie w produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	4192
2.	Szkolenia	313
3.	Konferencje	21
4.	Opracowania	23
	- <i>Plan nawozowy (bez OSN i rolnośrodowiskowych)</i>	7
	- <i>Pomiar GPS</i>	23
	- <i>Wyliczenia DJP, wielkości płyt obornikowych i zbiorników na odchody płynne</i>	689
	- <i>Wniosek o dopłatę do materiału siewnego</i>	7
	- <i>Wniosek o zwrot akcyzy paliwowej</i>	238
	- <i>Wniosek o dopłatę do materiału siewnego AGNAS 1, AGNAS 2</i>	10
- <i>Księga rejestracji zwierząt</i>	44	
- <i>Inne</i>		
5.	Lustracje w gospodarstwach	1834
6.	Pokazy	11
	- <i>Pracy maszyn do produkcji roślinnej</i>	1
	- <i>Pracy maszyn do produkcji zwierzęcej</i>	4
	- <i>Profilaktyki i utrzymania zwierząt</i>	10
	- <i>Inne</i>	

Tematyka ważniejszych szkoleń i konferencji

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	Biologizacja - jako element integrowanej ochrony roślin i dobrostanu zwierząt	I	1	74	Strzelno
2.	Integrowana ochrona roślin sadowniczych	I	1	34	Minikowo
3.	Onion Leader – konferencja cebulowa	I	1	178	Lipie
4.	Integrowana ochrona roślin sadowniczych	I	1	21	Zarzewo
5.	Uprawa roślin strączkowych – źródłem dochodów dla gospodarstwa i źródłem białka paszowego w chowie zwierząt	I	1	72	Strzelno
6.	Forum nasienne	I	1	87	Przysiek
7.	Optymalizacja nawożenia upraw sadowniczych	I	1	59	Pieczyska
8.	Uprawa rzepaku – integrowana ochrona	I	1	128	Przysiek

9.	Integrowana ochrona ziemniaka – problemy i korzyści	I	1	104	Przysiek
10.	Owsiana gęś Biała Kołudka – warunki chowu, wartość odżywcza oraz przydatność kulinarna mięsa i tłuszczu	I	1	48	Kołuda Wielka
11.	XXII Forum Pszczelarzy	I	1	703	Przysiek
12.	Produkcja drobiu w Polsce	II	1	57	Minikowo
13.	Żywnienie krów a produkcja mleka w Polsce: walory – możliwości – problemy	II	1	108	Przysiek
14.	Transparentność hodowli zwierząt futerkowych	II	1	67	Minikowo
15.	Nowe tendencje w hodowli zbóż i rzepaku	II	1	35	Grubno
16.	Poprawa produktywności i zdrowotności świń	IV	1	45	Bądkowo
17.	Zdrowa krowa zdrowe mleko	IV	1	47	Piotrków Kuj.
18.	Ekonomiczne uwarunkowania produkcji świń	IV	1	98	Przysiek
19.	V Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Aspekty uprawy roślin sadowniczych	IV	1	68	Przysiek
20.	Rozpoznawanie i zwalczanie chorób pszczół, pokaz sprzętu pasiecznego i wytapiania wosku	IV	1	46	Zarzeczewo
21.	Poprawa konkurencyjności gospodarstw mlecznych - żywienie, dobrostan i profilaktyka chorób bydła	IV	1	112	Minikowo
Szkolenia					
1.	Integrowana ochrona i uprawa warzyw gruntowych	I	1	423	Szpetal Górny
2.	Profilaktyka zwalczania ketozy u bydła mlecznego	I	3	80	Drzycim Bukowiec Lniano
3.	Integrowana ochrona w gospodarstwach rolnych	I	7	192	Stobno Drożdżenica Trzeciewnica Wójcin Mogilno Królikowo Kobylniki
4.	Integrowana ochrona zbóż – nowe wymogi	I	7	139	Unisław Lisewo Świecie n/Osą Zbójno Nowe Dąbrowa Ch. Radomin
5.	Ochrona i nawożenie warzyw polowych	I	1	20	Gołaszewo
6.	Problemy zdrowotne w chlewni	I, IV	3	76	Bukowiec, Drzycim, Osie
7.	Ochrona, nawożenie i odmiany warzyw gruntowych	I	1	129	Błoto
8.	Technologie w uprawie warzyw cebulowych i kapustnych	I	1	69	Kobylniki
9.	Integrowana ochrona roślin – nowe wymogi dla producentów żywności	I	2	133	Sadki Witosław
10.	Integrowana ochrona zbóż i rzepaku	I, II	9	322	Dobre

					Bytoń Piotrków Kuj. Sadłóg Torzewo Lubicz Bycz Lubiewo Gostycyn
11.	Zwalczanie chorób, szkodników i chwastów w integrowanej ochronie zbóż i kukurydzy	I	1	29	Wielgie
12.	Nowe technologie w uprawie zbóż i rzepaku	I	1	52	Szubin
13.	Najważniejsze problemy w uprawie warzyw kapustnych	I	2	154	Lipno Błota
14.	Żywienie krów zasuszonych i wpływ na laktację. Postępowanie okołoporodowe	I	1	61	Lisewo
15.	Innowacje w profilaktyce i żywieniu bydła	I	1	24	Żnin
16.	Integrowana ochrona buraka cukrowego przed szkodnikami i chorobami	I	1	50	Grzywna
17.	Nowoczesne systemy utrzymania trzody chlewnej	I	1	46	Papowo Biskupie
18.	Prawidłowe utrzymanie cieląt	I	1	30	Wielgie
19.	Ogólne założenia integrowanej ochrony roślin ze szczególnym uwzględnieniem buraków cukrowych i kukurydzy	I	5	146	Dobre Stary Radziejów Czołowo Osiećciny/2/
20.	Budowa i działanie organizmu pszczoły miodnej, rola pszczół w przyrodzie	I	1	50	Zarzeczewo
21.	Integrowana uprawa roślin (Wdrażanie integrowanej ochrony w uprawach rolniczych)	I	3	91	Grubno Papowo Bisk. Nekla
22.	Integrowana ochrona roślin (Zasady integrowanej ochrony roślin)	I	27	723	Kikół Kowalewo Pomorskie Papowo Biskupie Lubraniec Koneck Lubiewo Nowa Wieś Wielka Skepe Sośno (2) Waganiec Kamień Kr. Gostycyn Zakrzewo Żołędowo Bysław Wałdowo Tuchola Gołub- Dobrzyń Sicienko Sławsk Wielki Wójcin

					Stary Radz. Czołowo Koronowo Lutowo Suchorączek
23.	Zwalczanie chorób, szkodników i chwastów w integrowanej ochronie zbóż i kukurydzy	I	3	68	Wielgie Radziejów Brześć Kujwaski
24.	Nowe technologie w uprawie zbóż i rzepaku	I	1	52	Szubin
25.	Integrowana ochrona zbóż w praktyce: „Rozpoznawanie chorób zbóż na plantacjach” „Co w polu piszczy”, (Patogeny zbóż i rzepaku-rozpoznawanie)	II	5	136	Grubno Wętfie Świekatowo Chrzastowo Stary Dwór
26.	Identyfikacja i rejestracja zwierząt	I, II	7	111	Lubicz Łubianka Łysomice Zławieś Wielka Chełmża Obrowo Czernikowo
27.	Całoroczna gospodarka pasieczna	I	1	20	Zarzeczewo
28.	Pożytki pszczele	I	1	20	Zarzeczewo
29.	Wymiana matek pszczelich	I	1	20	Zarzeczewo
30.	Uprawa kukurydzy na różne kierunki użytkowania	I, III	3	38	Szczkowo Izbica Kuj. Ciechocin
31.	Znaczenie roślin strączkowych w integrowanej produkcji. Rośliny motylkowe drobnonasienne - dobra pasza	I	1	14	Kowalewo Pomorskie
32.	Systemy nawożenia roślin uprawnych w okresie wiosennym	I	2	22	Izbica Kujawska Błenna
33.	Szczegółowe nawożenie pszenicy ozimej	I	2	36	Brześć Kujawski Lubraniec
34.	Nawożenie i ochrona roślin uprawnych (<i>ziemniaków przemysłowych</i>)	I	2	103	Kcynia Borzyszkowo
35.	Wpływ nawożenia dolistnego na sukces w uprawie roślin	I	1	21	Żnin
36.	Zmiany w przepisach dotyczących środków ochrony roślin	I	1	22	Płużnica
37.	Trwale Użytki Zielone	I	1	16	Osie
38.	Wpływ żywienia na rozród i wydajność mleczną krów	I	1	20	Starorypin
39.	Poletka doświadczalne w Grubnie-nowe technologie w produkcji roślinnej	III	4	36	Grubno (4)
40.	Porównanie odmian zbóż- poletka doświadczalne w Grubnie	III	4	35	Grubno (3) Tylice
41.	Porównanie odmian oraz dokarmianie dolistne rzepaku ozimego w warunkach gospodarstwa rolnego	II	1	49	Wybczyk
42.	Ochrona pomidorów gruntowych	III	3	92	Chromowola

	„Uprawa, ochrona i dojrzwianie pomidorów gruntowych”, „Odmiany, ochrona i zbiór mechaniczny pomidora do przetwórstwa”				Kikół Lepsze
43.	Monitoring szkodników w uprawie marchwi i brokułów, i roślin kapustnych	III, IV	2	32	Zbyszewo Dobrzyń nad Wisłą
44.	Wiosenne lustracje w sadzie	II	6	126	Stopka Stronno Szcutki Nowa Ruda Rucewo (2)
45.	Integrowana produkcja roślin – rośliny sadownicze	IV	1	21	Brodnica
46.	Robienie odkładów pszczelich	II	1	19	Zarzeczewo
47.	Zapoznanie z pracami pasiecznymi	III	1	20	Zarzeczewo
4.	Przygotowanie rodzin pszczelich do zimowli	IV	1	19	Zarzeczewo
49.	Rozród i dezynfekcja w produkcji trzody chlewnej	IV	2	32	Świekatowo Wąbrzeźno
50.	Prawidłowe przygotowanie loch i loszek do rozrodu. Ochrona zwierząt w gospodarstwie rolnym, prawa i obowiązki rolnika	IV	1	15	Brzoza
51.	Prawidłowe przygotowanie loch do rozrodu	IV	1	16	Aleksandrów Kujawski
52.	Ekonomika żywienia świń	IV	1	16	Grążawy
53.	Uprawa strączkowych jako element zmianowania oraz płatności z tytułu zazielenienia w 2015 roku	IV	4	68	Drzycim Bukowiec Bobrowo Nowe
54.	„Warsztaty polowe – rzepak ozimy”	IV	1	87	Sadki
55.	Integrowana produkcja roślin – rośliny rolnicze	IV	2	46	Wielgie Kowalewo Pomorskie

Wydawnictwa

Lp.	Tytuły	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Owsiana gęś Biała Kołudzka - warunki chowu, wartość odżywcza i przydatność kulinarna mięsa i tłuszczu	II	300
2.	Ekologia i zdrowie w chowie królików	I	500
3.	Informator nasienny	I	500
4.	Integrowana ochrona ziemniaka – problemy i korzyści (materiały konferencyjne)	I	300
5.	Transparentność hodowli zwierząt futerkowych	II	200
6.	Informator – Kujawsko-Pomorskie dni Pola Grubno 2014	II	1500

Tematyka ważniejszych pokazów

Lp.	Temat	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Siew kukurydzy w mulcz	II	3	18	Dobre
2.	Praca maszyn do produkcji roślinnej w polu	II	2	125	Zarzeczewo

3.	Pokaz nowych technologii w uprawie gleby i przegląd nowych odmian roślin uprawnych	II	1	17	Grubno
4.	Świnia musi oddychać-prawidłowa wentylacja w budynkach	IV	2	17	Gruta, Stare Świerczyny
5.	Prawidłowe przygotowanie pasz dla świń	IV	2	15	Zawały, Podzamek Golubski
6.	Żywienie krów za pomocą wozu paszowego	III	1	15	Wylazłowo

Rezultaty:

Wprowadzanie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej jest jednym z ważniejszych czynników warunkujących efektywność ekonomiczną gospodarstw rolnych. Zmiany i szybki postęp zarówno w produkcji zwierzęcej jak i roślinnej, wymagają od producenta rolnego systematycznego podnoszenia poziomu swojej wiedzy. Współczesny producent rolny powinien zdawać sobie sprawę z tego, że aby wyprodukowane płody rolne mogły być sprzedane po dobrej cenie, powinny gwarantować odpowiednią jakość. Jednocześnie rolnicy są zobowiązani do przestrzegania wymogów prawnych, które związane są z produkcją rolniczą a wynikają z przepisów Unii Europejskiej i krajowych.

Z zadań, które zrealizowano w 2014r. należy wymienić zorganizowanie wszystkich 21 zaplanowanych konferencji na 2014 rok, w których uczestniczyło 2191 osób. Na planowanych 278 szkoleń wykonano 313, w tym 75 wyjazdowych. Uczestniczyły w nich 8004 osoby.

Z zakresu produkcji roślinnej dominowały tematy dotyczące uprawy roślin zbożowych, rzepaku, kukurydzy, ziemniaków, roślin strączkowych, a w szczególności nowych odmian, siewu, nawożenia, ochrony przed chorobami, szkodnikami i chwastami oraz nowoczesnych technik uprawy. W takich warunkach szczególnego znaczenia nabiera najnowszą wiedza technologiczna z zakresu produkcji roślinnej i zwierzęcej, która przekazywana jest rolnikom w różnych formach.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się dwie konferencje zorganizowane w lutym 2014 roku w Strzelnie. W organizacji konferencji Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego wspierany był przez Klub Dobrego Rolnika w Strzelnie. Tematem wiodącym pierwszej konferencji była biologizacja – jako element integrowanej ochrony roślin i dobrostanu zwierząt. Wykłady poświęcone były stosowaniu ProBioEmów w produkcji rolniczej i warzywniej. Omówiono również znaczenie zachowania dobrostanu w produkcji zwierzęcej oraz celowości stosowania naturalnych rozwiązań w chowie zwierząt. Nie zabrakło również informacji na temat celów i korzyści stosowania integrowanej ochrony roślin. Druga konferencja poświęcona była uprawie roślin strączkowych oraz możliwościom wykorzystania ich jako źródła białka paszowego w chowie zwierząt. Wykładowcami byli przedstawiciele Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu i Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Przedstawiono nowoczesne technologie zwiększające opłacalność produkcji roślin strączkowych, przydatność nasion roślin strączkowych do produkcji mieszanek i koncentratów paszowych oraz kryteria doboru gatunków i odmian roślin strączkowych dla produkcji białka paszowego w rolnictwie zrównoważonym. Polska, która jest „drobiarskim tygrysem Europy” powinna zmniejszyć import białka paszowego z 77 do 50%. W zmniejszeniu importu surowców paszowych poważną rolę mogłoby odegrać zastosowanie ziarna roślin strączkowych. Rolnicy

otrzymali również odpowiedź na pytanie – jakie korzyści wynikają z uprawy roślin strączkowych? Korzyści to: „wzrost plonu ziarna rośliny następczej o 0,5 do 1t z ha, możliwość zmniejszenia dawki azotu mineralnego pod roślinę następczą o 20-25%, możliwość zmniejszenia kosztów pestycydów pod roślinę następczą o 20-25%, możliwość zmniejszenia kosztów uprawy gleby pod roślinę następczą (uprawa bezorkowa) o 20-25% plus niewymierne korzyści np. regeneracja materii organicznej, poprawa struktury gleby, jej kompleksu sorpcyjnego, aktywności biologicznej, uruchamiania składników głębiej położonych i trudnodostępnych dla innych roślin”. Mówiono również na temat uprawy roślin strączkowych w programie rolnośrodowiskowo-klimatycznym w latach 2014-2020 i wynikających z tego korzyściach finansowych.

Dla producentów rzepaku zorganizowano konferencję nt. „Uprawa rzepaku - integrowana ochrona”, która odbyła się 11 marca. Uczestniczyło w niej 128 osób. Rolnicy są bardzo zainteresowani integrowaną ochroną. Przyjechali na konferencję, aby dowiedzieć się jak uprawiać rzepak zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin. Przedstawiono doświadczenia odnośnie technologicznych uwarunkowań plonowania rzepaku ozimego oraz wybór właściwej odmiany na konkretne pole. Uproszczone techniki upraw w integrowanej ochronie budziły najwięcej kontrowersji. Na zakończenie konferencji wywiązała się dyskusja na temat nawożenia w związku z nadchodzącą, bardzo szybką wiosną.

Przy współpracy z Instytutem Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Oddział w Jadwisinie oraz Zakładem Ochrony Ziemi Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin (IHAR) w Boninie zrealizowano konferencję pt. „Integrowana ochrona ziemniaka – problemy i korzyści”, w której uczestniczyło ponad 100 rolników, doradców i uczniów szkół rolniczych. Była ona kolejną z cyklu konferencji dotyczących integrowanej ochrony i jak wszystkie dotychczasowe spotkania z udziałem specjalistów Instytutu Ochrony Roślin w Poznaniu, IHAR w Boninie i Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego (UTP). Przeznaczona była tym razem przede wszystkim dla rolników z grup producentów ziemniaka sadzeniaka.

Forum Nasienne to cykliczne spotkanie, które odbyło się w lutym 2014 roku. Jest ona niezmiernie ważna dla regionu ze względu na prezentacje nie tylko wyników doświadczeń Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) w zakresie zbóż, rzepaku i innych roślin, ale także ze względu na najbardziej aktualne dane dotyczące dostępności nasion siewnych podstawowych roślin w regionie. Obok specjalistów ze Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian (SDOO) w Chrzastowie, KPODR, UTP udział w niej biorą hodowcy krajowi i zagraniczni jak Hodowla Roślin Strzelce, HR Danko, PHR oraz handlowcy i rolnicy.

Podobnie jak w latach ubiegłych w 2014 roku organizowano też szkolenia terenowe na poletkach doświadczalnych. W Grubnie rolnicy mieli możliwość obejrzenia kolekcji liczącej 282 odmian roślin uprawnych, w tym 145 poletek zbóż jarych i ozimych. Dni Pola w Grubnie odwiedziło około 25 tys. osób, głównie rolnicy z rodzinami. Zainteresowanie kolekcją było bardzo duże – największe od początku prowadzenia tej imprezy. Prezentowane były praktycznie wszystkie podstawowe gatunki zbóż i najnowsze odmiany. W czasie Dni Pola zorganizowano specjalne towarzyszące szkolenia - warsztaty w zakresie roślin zbożowych, w których połączono wystąpienia teoretyczne z praktyczną prezentacją polową. Dotyczyły one znaczenia postępu biologicznego dla integrowanej ochrony pszenicy ozimej i jarej oraz integrowanej ochrony zbóż w praktyce. Opracowano broszurę

- Informator Dni Pola Grubno 2014, którą wykorzystano także jako materiały konferencyjne po Dniach Pola. Zorganizowano (26.06.2014r.) konferencję polową z udziałem przedstawicieli nauki (UP Poznań) oraz firm nasiennych i chemicznych (LIMAGRAIN, PHR Tulce, HR Strzelce, HR Smolice, INTERMAG) poświęconą nowościom w zakresie uprawy i odmian roślin strączkowych oraz zbóż. Udział w niej wzięło 60 uczestników, głównie rolników, uczniów szkół rolniczych i doradców. Dużym zainteresowaniem producentów zbóż cieszyło się szkolenie terenowe pt. „Co w polu piszczy?” zorganizowane na poletkach doświadczalnych w Chrzastowie. Jest to szkolenie cykliczne organizowane wraz ze SDOO w Chrzastowie. Corocznie na szkolenie zapraszani są naukowcy z instytucji zajmujących się w swoich badaniach problematyką ochrony roślin uprawnych. Zaproszeni rolnicy mieli okazję wysłuchania specjalistów z dziedziny ochrony roślin, jak również mogli porozmawiać z przedstawicielami firm.

Efekty wpływu suszy na rozwój kukurydzy omawiano praktycznie na szkoleniu podczas Kujawsko-Pomorskiego Dnia Kukurydzy w Grubnie, który odbył się 18 września 2014 roku. W szkoleniu uczestniczyło 55 rolników. Kolejna grupa rolników (40 osób) miała możliwość przeszkolenia kilka dni później (24 września 2014r. w Biskupicach) na polu rolnika indywidualnego w ramach upowszechnienia. W Biskupicach w gospodarstwie indywidualnym założono pole demonstracyjne z kukurydzą ziarnową. Wykorzystano zróżnicowane mieszance z kolekcji firmy Euralis Polska, doglebową ochronę herbicydową firm DiPont, Basf i BayerCrop Sciences oraz odżywki dolistne firmy HaGe. Dane z tych poletek były poddane wszechstronnej analizie i wykorzystywane nie tylko na szkoleniach polowych organizowanych w Grubnie.

Tematyka integrowanej ochrony roślin była wiodącym tematem na szkoleniach organizowanych przez Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego. W tej grupie tematycznej przeprowadzono 93 szkolenia, w których udział wzięło 2360 rolników. Obok integrowanej ochrony drugim wiodącym tematem na szkoleniach były zagadnienia środowiskowe związane z ochroną i nawożeniem roślin uprawnych. Zagadnienia integrowanej ochrony podejmowano przede wszystkim dla zbóż, rzepaku, kukurydzy, buraków cukrowych, ziemniaków, a także roślin strączkowych.

Niezmiernie ważnym w doradztwie jest uprządkowanie. Powoduje ono, że szkolenia wyjazdowe, które zawsze wiążą się z zobaczeniem czy to maszyn przy pracy, czy też rosnących odmian w warunkach polowych, a także najnowszych rozwiązań technicznych prezentowanych na wystawach i targach cieszą się zawsze bardzo dużym zainteresowaniem. Z 70 szkoleń z produkcji roślinnej skorzystało 2172 rolników.

W zakresie pokazów na szczególną uwagę zasługują te, które związane były z pokazami maszyn i urządzeń do uprawy, nawożenia i ochrony roślin i odbyły się czy to na specjalnych pokazach na dniach polowych czy też w gospodarstwach rolnych w trakcie prac polowych. Zarówno podczas Dni Otwartych Drzwi w Zarzeczewie, Kujawsko-Pomorskich Dni Pola w Grubnie jak i targów AGRO-TECH w Minikowie zaprezentowano kilkanaście zestawów maszyn i urządzeń podczas pracy. Pokazy zgromadziły co najmniej od 5 do 6,5 tysiąca rolników.

W 2014 roku z wielu form szkolenia mogli skorzystać warzywnicy i sadownicy. „Integrowana ochrona warzyw w praktyce” to tytuł szkolenia, które zorganizowano dla producentów warzyw 16 stycznia w Szpetalu Górnym. W szkoleniu uczestniczyło 45 osób. Omówiono odmiany warzyw z firmy Nickerson Zwana, sposoby nawożenia produktami firmy Azelis oraz ochrony produktami

firmy BASF. Poruszony został również temat przepisów prawnych i wymagań formalnych wobec producentów w związku z integrowaną ochroną warzyw produkowanych w polu. Kolejne szkolenie „Ochrona i nawożenie warzyw polowych” skierowane było do grupy osób uprawiających warzywa kapustne. Przedstawiono różne odmiany warzyw kapustnych oraz ich przydatność do uprawy w danym rejonie na rynek warzyw świeżych. Na szkoleniu zaprezentowana została również technologia stosowania mikroorganizmów pożytecznych w postaci EM Forming. W części technologicznej zostały omówione najczęstsze problemy producentów w produkcji rozsady warzyw kapustnych, problemy nawożenia w oparciu o analizę gleby, jak również problemy z najczęściej występującymi chorobami i szkodnikami. „Ochrona, nawożenie i odmiany warzyw gruntowych” to tytuł dwóch szkoleń dla producentów warzyw gruntowych, które odbyły się w Szpetalu Górnym i Błotach 28 i 29 stycznia 2014r. Uczestniczyły w nich 164 osoby. Omówiono na nich m.in. odmiany warzyw z firmy Syngenta oraz zarejestrowane preparaty do ich ochrony przed chorobami, szkodnikami i chwastami. Zostały omówione również najczęstsze problemy w produkcji kalafiora i brokuła. Dotyczyły one produkcji rozsady, nawożenia doglebowego, dolistnego, jak również zwalczania szkodników i chorób.

Producenci kalafiora i warzyw kapustnych mogli uczestniczyć w trzech szkoleniach, na których poruszano problemy dotyczące dobrej praktyki higienicznej, zwłaszcza podczas przygotowania kalafiora i brokuła do sprzedaży (różyczkowanie). Omówiono też problem pozostałości środków ochrony roślin, nieprzestrzegania przez producentów okresów karencji, jak również nieprawidłowe doборы insektycydów i fungicydów do okresów produkcji.

Sezon 2014 znowu okazał się trudny dla producentów sadowniczych. Wczesny rozwój roślin naraził rośliny na niesprzyjające warunki atmosferyczne w strategicznych fazach rozwojowych. Spadki temperatury w fazie zielonego pąka u jabłoni mogły zakłócić proces powstawania ziaren pyłku. Przymrozek z 16 na 17 kwietnia 2014r. był dużo groźniejszy, gdyż przypadł on u jabłoni na fazę różowego pąka, a u wcześniej kwitnących jabłoni na fazę „balona”. Natomiast u czereśni trafił on na początek kwitnienia, a u śliw na kwitnienie. Obniżenie temperatury lokalnie do - 4, - 6, - 8 w zależności od położenia wyrządziło straty w uprawach drzew i krzewów owocowych. Problemem w wielu sadach stały się choroby i szkodniki, które w czasie zimy miały dogodne warunki do przetrwania, a w czasie wiosny do rozwoju. Praca doradczą była kontynuowana ze szczególnym uwzględnieniem integrowanej ochrony roślin w gospodarstwach sadowniczych.

W 2014 roku zorganizowano 4 konferencje sadownicze. „Integrowana ochrona roślin sadowniczych” to tytuł dwóch konferencji. Konferencje poświęcone były zagadnieniom integrowanej ochrony roślin sadowniczych. Tematyka jest szczególnie istotna z uwagi na konieczność wprowadzenia tego systemu produkcji do gospodarstw sadowniczych z dniem 1 stycznia 2014 roku. Uczestnikami spotkania byli producenci owoców ziarnkowych i pestkowych, którym omówiono założenia integrowanej ochrony roślin w gospodarstwach sadowniczych oraz wymogi prawne związane ze stosowaniem środków ochrony roślin. Zaakcentowane zostały możliwości stosowania metod niechemicznych w ochronie oraz wykorzystywanie struktur ekologicznych do ochrony organizmów pożytecznych. Wykłady prowadzili pracownicy Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Przedstawiono zagrożenia związane z występowaniem parcha jabłoni w sezonie 2014. Porównując poszczególne okresy produkcyjne uzależniono sukces w ochronie przed tą ważną

chorobą od przebiegu warunków atmosferycznych w miesiącach zimowych. Zapoznano słuchaczy ze zmianami w ochronie roślin sadowniczych przeciwko szkodnikom. Konferencja zakończyła się tematem - dokarmianie roślin sadowniczych oraz zwiększanie żyzności gleby.

11 marca 2014r. w Pieczyskach odbyła się konferencja sadownicza poświęcona optymalizacji nawożenia upraw sadowniczych. Uczestnikami szkolenia byli plantatorzy roślin jagodowych, ziarnkowych i pestkowych. Na konferencji przedstawiono założenia podstaw żywienia roślin sadowniczych - znajomość zasobności gleby i znaczenie poszczególnych składników w procesach fizjologicznych oraz ich wpływ na tworzenie plonu. Dodatkowo zapoznano słuchaczy z założeniami dotyczącymi integrowanej ochrony w gospodarstwach sadowniczych. Poszczególne aspekty integrowanej ochrony, w tym wykonywanie zabiegów na podstawie monitoringu występowania agrofagów, powinny wpłynąć na racjonalne wykorzystanie środków ochrony roślin, a tym samym na większe bezpieczeństwo produkowanych owoców, jak i mniejszy negatywny wpływ na środowisko naturalne.

W dniach 15 kwietnia 2014 rok w Stopce i w Stronnie oraz 21 maja 2014 roku w Nowej Rudzie i Szczutkach zorganizowano spotkania w sadach. Spotkania odbyły się w dwóch kilkunastoosobowych grupach. Tematyka spotkań tych grup poświęcona była diagnozowaniu stanu upraw roślin ziarnkowych oraz pestkowych z uwzględnieniem tematyki roślin jagodowych. Zorganizowane grupy umożliwiły zapoznawanie się producentów z objawami występowania chorób i szkodników, jak również objawami niedoboru składników odżywczych. W zależności od stanu plantacji sadowniczych na bieżąco przekazywana była wiedza dotycząca możliwości ograniczania zagrożeń. Osobnym zagadnieniem było prognozowanie występowania agrofagów.

Podsumowaniem sezonu sadowniczego był V Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który odbył się 26 listopada 2014 roku w Przysieku. W tym roku wiodącym tematem były aspekty uprawy roślin sadowniczych. Obok sadowników w spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele firm pracujących na rzecz branży sadowniczej. Wykładowcami byli naukowcy z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Podobnie jak w latach ubiegłych impreza zebrała pozytywne opinie wśród sadowników i wpłynęła na lepszą integrację ich środowiska.

Producenci trzody chlewnej mieli możliwość uczestniczenia w 23 szkoleniach, których głównymi tematami były: modernizacja budynków dla świń, problemy zdrowotne w chlewni, błędy żywieniowe i ich wpływ na produktywność zwierząt. Poruszano także zagadnienia dotyczące dobrostanu i chorób świń. Gospodarstwa chcąc utrzymać się na rynku muszą doskonalić technologię produkcji, aby stawała się ona bardziej efektywna. Szkolenia prowadzone były przez specjalistów KPODR i lekarzy weterynarii. Uczestniczyły w nich 372 osoby.

Zorganizowane w Bądkowie i Przysieku 2 konferencje, w których udział wzięło 143 hodowców i producentów trzody chlewnej dotyczyły zagadnień związanych z ekonomiką produkcji świń, żywieniem, genetyką i profilaktyką zdrowia zwierząt, a także środowiska w którym świnię przebywają. Na konferencji w Bądkowie „Poprawa produktywności i zdrowotności świń” prelegenci przedstawili zagadnienia związane z żywieniem, stosowaniem odpowiednich programów profilaktycznych w stadach loch i prosiąt oraz omówili prawidłowe przygotowanie i przechowywanie pasz. Podczas konferencji „Ekonomiczne uwarunkowania produkcji świń” w Przysieku wykładowcy omówili zagadnienia dotyczące opłacalności produkcji świń poprzez zastosowanie odpowiedniego

programu żywienia dostosowanego do poszczególnych grup, prowadzenie profilaktyki i bioasekuracji w stadach. W czasie konferencji hodowcy zostali poinformowani o afrykańskim pomorze świń (ASF) oraz jak zabezpieczyć swoje stada przed tą chorobą.

Dla hodowców bydła mlecznego i mięsnego zorganizowano 22 szkolenia i 3 konferencje, w których uczestniczyło 705 rolników.

Konferencja „Pastwiskowe żywienie krów a produkcja mleka w Polsce” walory - możliwości – problemy” zgromadziła 108 uczestników. Współorganizatorami konferencji byli: Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Region Oceny Bydgoszcz z/s w Minikowie, Polskie Towarzystwo Łąkarskie oraz Katedra Łąkarstwa i Krajobrazu Przyrodniczego Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Uczestniczyli w niej hodowcy bydła nie tylko z województwa kujawsko-pomorskiego, ale także z województw ościennych. Celem konferencji było wskazanie, jakie zalety niesie za sobą wypas krów na pastwisku, jak można wpłynąć na bardziej efektywne wykorzystanie runi pastwiskowej oraz jak wygląda pastwiskowe żywienie krów na świecie. Racjonalne wykorzystanie paszy zwłaszcza objętościowej staje się coraz bardziej istotne ze względu na zbliżający się termin (maj 2015r.) likwidacji kwot mlecznych. Dlatego warto ciągle szukać odpowiedzi na pytanie: Czy polskie gospodarstwa mleczne i mleczarnie będą w stanie funkcjonować i rozwijać się w ramach zachodzących procesów globalizacji, czy będą konkurencyjne? Omówiono rynek mleka w Polsce oraz jego obecne problemy i perspektywy w świetle globalnego rynku mleka. Do ważniejszych kwestii, które poruszono na konferencji była odpowiedź na pytanie: Dokąd „podaża” Unia Europejska? Złagodzeniem zniesienia skutków kwot mlecznych ma być tzw. „pakiet mleczny”. W skład pakietu mlecznego wchodzi takie narzędzia jak: możliwość negocjacji cen, tworzenie grup producenckich czy innych organizacji branżowych reprezentujących stanowisko określonej grupy społecznej. Zaznaczyć należy, że zaproponowane działania w większości krajów o gospodarce rynkowej od dawna funkcjonują.

W przyszłości należy spodziewać się dużej zmienności cen mleka i produktów mlecznych uwarunkowanych częstymi zmianami w popycie i podaży na rynku światowym. Niestety taka polityka nie będzie sprzyjać hodowcom w podejmowaniu działań inwestycyjnych.

Kolejną kwestią było pokazanie liczby gospodarstw utrzymujących krowy w podziale na stada małe (10-19 krów), średnie (20-49), duże (50-100) oraz bardzo duże (powyżej 100 krów). Najwięcej oczywiście jest gospodarstw małych. Receptą na przyszłość dla mniejszych gospodarstw może być rozwijanie sprzedaży bezpośredniej i małego przetwórstwa. Takie działania pozwolą na przejmowanie przez rolników tzw. marży przetwórczej i handlowej, a przez to wpłyną na poprawę dochodowości. Przekazano również wiadomości nt. „Pastwisko jako podstawa żywienia krów – na świecie i w Polsce”. W skali światowej wypas pastwiska jest podstawowym sposobem wykorzystania użytków zielonych. System żywienia oparty o pastwiska złożone z dobrych gatunków traw z udziałem koniczyny białej, wzbogacony przez niskie dawki koncentratów jest systemem bardzo konkurencyjnym na rynku światowym.

W Unii Europejskiej można zauważyć tendencję do zmniejszania ilości użytków zielonych i jednoczesnego wzrostu obszaru uprawy kukurydzy i innych zbóż.

W celu poprawy konkurencyjności rozwiązaniem przyszłościowym może być większe i bardziej racjonalne wykorzystywanie użytków zielonych. Uzyska się w ten sposób więcej rodzimego białka,

dzięki czemu będzie można ograniczyć import soi. Oprócz walorów ekonomicznych za takim rozwiązaniem przemawia również fakt dbania o konsumenta. Mleko pochodzące od krów w okresie żywienia pastwiskowego jest bogatsze w witaminy i nienasycone kwasy tłuszczowe. W celu racjonalnego wykorzystania użytków zielonych w Polsce należy dołożyć starań, by poprawić skład botaniczny pastwisk oraz zastosować najnowsze rozwiązania technologiczne: mobilne stacje udojowe, przenośne ogrodzenia pastwiskowe, wiaty i paśniki oraz urządzenia do pojenia. Zoohigiena i dobrostan zwierząt a systemy żywienia wpływają na produkcję mleka wysokiej jakości. Omówiono system utrzymania krów w Polsce oraz przedstawiono, na co należy zwrócić uwagę budując czy modernizując budynki inwentarskie.

„Zdrowa krowa, dobre mleko” to temat konferencji, która odbyła się 24 października 2014 roku w Piotrkowie Kujawskim. Hodowcy podczas wykładów mieli możliwość pogłębienia swojej wiedzy z zakresu chowu i hodowli bydła mlecznego.

Konferencja „Poprawa konkurencyjności gospodarstw mlecznych – żywienie, dobrostan i profilaktyka chorób bydła” zorganizowana 10 grudnia 2014 roku w Minikowie zgromadziła 112 hodowców bydła mlecznego. Na spotkaniu omówiono korzystanie przez hodowcę z raportu żywieniowego, czyli RW-11 (Ocena żywienia krów na podstawie wydajności i składu mleka) oraz jego przydatność w odpowiednim prowadzeniu stada. W raporcie można znaleźć m.in. szczegółowe informacje, dotyczące występowania subklinicznej ketozy w danym stadzie. Jest to kolejne narzędzie wspomagające kontrolę żywienia krów mlecznych. Przedstawiono sytuację na rynku mleka w Polsce, Unii Europejskiej i na świecie, gdzie można zaobserwować zwiększoną produkcję mleka z jednoczesnym spadkiem jej ceny. W 2015 roku kwotowanie mleka przestanie istnieć. Nie wiadomo jakie mechanizmy będą użyte w UE w celu zagwarantowania minimalnej ceny za mleko. Omówiono również krytyczne punkty w zarządzaniu rozrodem u krów mlecznych związane ze wzrostem wydajności, tematykę związaną z prawidłowym odchovem cieląt i jałowic oraz ich prawidłowym żywieniem. Poza tym przedstawiono nowe rozwiązania i możliwości w hodowli bydła poprzez wprowadzenie w 2014 roku wyceny genomowej w Polsce.

Hodowcy szynszyli i królików uczestniczyli w konferencjach oraz szkoleniach organizowanych przez Ośrodek wspólnie z Instytutem Zootechniki. Spotkania odbyły się w Brodnicy, Skalmierowicach i Minikowie. Uczestniczyło w nich 71 osób. W Minikowie odbyła się konferencja „Transparentność hodowli zwierząt futerkowych”. Imprezą towarzyszącą była wystawa szynszyli. Transparentność jest metodą ukazania w szerokim aspekcie warunków chowu i hodowli zwierząt futerkowych, humanitarnych metod postępowania hodowcy i zbieżności pomiędzy zyskiem a najlepszymi warunkami, w których utrzymywane są zwierzęta. Spośród wszystkich gatunków zwierząt futerkowych, tj. lisów, norek, tchórzy, jenotów, nutrii i szynszyli, hodowcy mają najwięcej argumentów, aby warunki utrzymania i traktowania zwierząt były ważnym i przekonującym argumentem za utrzymaniem hodowli. Wykładowcami na konferencji byli pracownicy UTP w Bydgoszczy, Krajowego Związku Hodowców Szynszyli, Kopenhagen Fur i lekarz weterynarii oraz KPODR. Zwierzęta natomiast oceniali pracownicy Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt. Najlepszym zwierzętom przyznano czempiony i wiceczempiony.

Dla producentów drobiu zorganizowano trzy szkolenia (Solec Kujawski, Górki Zagajne, Brodnica) i dwie konferencje: w Kołudzie Wielkiej pt. „Owsiana gęś Biała Kołudzka – warunki

chovu, wartość odżywcza i przydatność kulinarna mięsa i tłuszczu” oraz w Minikowie pt. „Produkcja drobiu w Polsce”. Produkcja drobiu w Polsce rozwija się bardzo dynamicznie. Wzrasta eksport i spożycie mięsa, co jest wynikiem również dobrze prowadzonej promocji w środkach masowego przekazu. Często podaż żywca przewyższa popyt na rynkach zewnętrznych i w kraju, co odbija się niskim wskaźnikiem opłacalności na fermach drobiu. Krajowa Federacja Hodowców Drobiu i Producentów Jaj w swych działaniach wychodzi naprzeciw hodowcom zachęcając ich do zrzeszenia i zakładania grup producentów, aby mieć wpływ na lepszą organizację produkcji. Niekiedy wystarczyłoby ograniczyć produkcję w jakimś krótkim okresie, aby polepszyć końcowy efekt ekonomiczny. Do tego jednak potrzebne są rozwiązania systemowe już na wyższych szczeblach zarządzania. Lektorzy na konferencji zaprezentowali problematykę mogącą mieć wpływ na efektywność produkcji. Przedstawili również zagadnienia dotyczące żywienia, prawidłowych warunków utrzymania i zdrowotności w fermach przemysłowych i chowie przyzgodowym. Zwrócili szczególną uwagę na walory kulinarne i smakowe mięsa produkowanego z owsianej gęsi Kołudzkiej i jego większe wykorzystanie wśród społeczeństwa. Gęsina to nie tylko źródło wartościowego i dobrze przyswajalnego białka, witamin z grupy B i witamin A, D, ale także bogactwo wielonienasyconych kwasów tłuszczowych. Zawartość tych kwasów powoduje obniżenie „złego”, a podwyższenie „dobrego” cholesterolu.

Możliwość uczestniczenia w wielu formach szkolenia mieli pszczelarze. Początek sezonu, jak co roku, zainaugurowało XXII Forum Pszczelarzy. Uczestniczyła w nim rekordowa liczba osób, szacowana na około 1200. Patronat nad Forum objęli: Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Wojewoda Kujawsko-Pomorski. Forum towarzyszyła konferencja „Prawo rozwoju rodziny pszczelej” oraz targi pszczelarskie. Ta cykliczna impreza skupia ludzi z całej Polski.

W 2014 roku zorganizowano 12 szkoleń i konferencję, w których uczestniczyło 329 pszczelarzy. Ich celem było poszerzenie wiedzy i umiejętności oraz zapoznanie z nowoczesną metodą prowadzenia gospodarki pasiecznej pszczelarzy i osób zainteresowanych założeniem pasieki. Szczególną uwagę zwracano na prawidłową wymianę matki pszczelej i właściwy sposób poddawania młodej matki do ula. Omawiano najważniejsze choroby pszczół: warroza, nosemoza, choroba majowa, ostre i chroniczne porażenie pszczół. Pozostałe tematy dotyczyły roli pszczół w przyrodzie – zwrócono uwagę na ich priorytetową rolę jako zapylaczy roślin.

W 2014 roku w Pasiece Hodowlanej w Zarzeczewie kontynuowany był Program Hodowlany Genetycznego Doskonalenia Pszczół Rasy Kraińskiej Linii Kujawskiej. Jest on realizowany pod nadzorem Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt. Celem prowadzonych prac hodowlanych jest doskonalenie tej rasy w kierunku wysokiej miodności, nierojliwości i łagodności. Pasieka hodowlana w Zarzeczewie sprzedała 187 matek unasiennionych naturalnie i 12 matek jednodniowych. Zapotrzebowanie na matki pszczele z regionu kujawsko-pomorskiego utrzymuje się na wysokim poziomie, a pszczelarze cenią materiał hodowlany pochodzący z pasieki Ośrodka. W odpowiedzi na ciągle rosnące zapotrzebowanie na matki pszczele pasieka została powiększona o dalsze 10 rodzin. Stan obecny pasieki to 87 rodzin pszczelich rozmieszczonych w 3 pasieczyskach: Zarzeczewo, Kurowo i Gołaszewo.

Pracownię pasieczną obok pszczelarzy odwiedzają również wycieczki dzieci szkolnych i przedszkolnych. W sezonie w 14 wycieczkach pasiekę odwiedziło około pięciuset uczniów.

Zwiedzający zapoznali się z pracami wykonywanymi w pasiece, w szczególności z procesem wybierania miodu i hodowlą matek pszczołach.

Ponadto, KPODR był współorganizatorem Forum Rolniczego Gazety Pomorskiej, które odbyło się 25 października 2014 r. w Toruniu. Uczestniczyło w nim blisko 300 osób. Podczas forum w części plenarnej odbyła się otwarta debata na temat „Nasza obecność w Unii Europejskiej – sukcesy i porażki. Perspektywa dla polskiego rolnictwa”. Uczestniczyło w niej sześciu ministrów rolnictwa minionej kadencji oraz rolnicy i przedsiębiorcy zaproszeni na forum. W części panelowej zaprezentowano sześć tematów adresowanych do rolników i doradców rolnych. Tematami poszczególnych paneli były: Koniec kwotowania mleka w UE, Perspektywy po zakończeniu kwotowania mleka, Postęp odmianowy - wyzwania dla hodowli i rolnictwa, Chów i hodowla trzody chlewnej - jak odbudować pogłowie, kto może pozyskać wsparcie?, Integrowana ochrona roślin, Nowoczesne formy finansowania rolnictwa.

Podobnie jak w latach ubiegłych zainteresowaniem cieszyła się XII edycja ogólnokrajowego konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”. Konkurs organizowany jest wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą, Państwową Inspekcją Pracy, Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Kujawsko-Pomorskim Urzędem Wojewódzkim. Jego celem jest promocja zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwach rolnych. Honorowy patronat nad konkursem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Do etapu krajowego przeszli laureaci finału wojewódzkiego, którymi są: Państwo Wioletta i Zbigniew Plitt. Będą oni walczyli o pierwsze miejsce z 16 finalistami etapów wojewódzkich z całego kraju.

Konkurs Wiedzy o Bezpieczeństwie Pracy i Ergonomii w Rolnictwie organizowany jest od 2009. Organizatorami konkursu są: Oddział Regionalny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Bydgoszczy, Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy, Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza w Przysieku oraz Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Celami konkursu są między innymi popularyzowanie wśród młodzieży szkół rolniczych znajomości zagrożeń i zasad bezpiecznej pracy, kształtowanie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy z zakresu ergonomii oraz bhp w rolnictwie oraz szerzenie idei bezpiecznej pracy wśród przyszłych młodych rolników. Uczestnikami konkursu byli uczniowie klas III i maturalnych techników i liceów zawodowych oraz ostatnich klas zasadniczych szkół zawodowych. W finale konkursu, który odbył się 4 grudnia 2014 roku w Minikowie wzięło udział 54 uczniów z 27 szkół województwa kujawsko-pomorskiego. W piątce najlepszych uczniów znaleźli się:

- I miejsce - Krzysztof Muszarski z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie,
- II miejsce – Kamil Tokarski z Zespołu Szkół Nr 2 w Golubiu Dobrzyniu,
- III miejsce – Jarosław Warmbier z Zespołu Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi,
- IV miejsce – Karol Sztafel z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Kobylnikach
- V miejsce – Tomasz Dąbrowski z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sypniewie.

Innym zorganizowanym w 2014 roku konkursem był „Rolnik Agropresiębiorca”. Organizatorem konkursu był Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Gazeta Pomorska. Do konkursu nominowanych przez instytucje i organizacje rolnicze zostało 43 rolników

i 21 grup producenckich z województwa kujawsko-pomorskiego. Laureatami konkursu w kategorii Rolnik byli:

I miejsce - Piotr Doligalski, Kowróż, gmina Łysomice,

II miejsce - Maciej i Beata Przybylscy, Szostka, gmina Radziejów,

III miejsce - Zbigniew i Danuta Lebedzińscy, Dziennice, gmina Inowrocław.

Laureatami konkursu w kategorii Grupa producencka byli:

I miejsce - Stowarzyszenie Producentów Trzody Chlewnej Bądkowo,

II miejsce - Spółdzielnia Producentów Mleka „Wspólnota”, z miejscowości Świedziebnia,

III miejsce - Spółdzielnia Producentów Ziarna Zbóż i Nasion Roślin Oleistych AGRO-KŁOS z Wtelna.

Oprócz powyższych działań, w zadaniu „Wprowadzanie innowacji technologicznych w produkcji roślinnej i zwierzęcej” w 2014 roku doradcy KPODR udzielili 4192 porady oraz przeprowadzili 1834 lustracje. Porady i lustracje związane były w zdecydowanej większości z produkcją roślinną. Porady dotyczyły wielu zagadnień: nawożenia, doboru odmian, zwalczania chwastów, chorób i szkodników, produkcji i konserwacji pasz. Sezon zimowy 2013/2014 był bardzo specyficzny pod względem warunków pogodowych. Zima przebiegła łagodnie i szybko się zakończyła. Z tego powodu wiosenna wegetacja roślin rozpoczęła się średnio trzy tygodnie wcześniej niż zwykle. Spowodowało to konieczność wcześniejszego monitoringu pól. Przeprowadzono szereg lustracji, mających na celu wskazanie stanu roślin oraz pojawianie się agrofagów na plantacjach. W powiecie nakielskim i bydgoskim lustracje prowadzono cyklicznie w kilku wybranych miejscach, na plantacjach rolników ze Ślesina i Sicienka. Z przeprowadzonych lustracji sporządzono notatki, które wraz z dokumentacją fotograficzną zostały opublikowane na łamach wydawnictw Ośrodka oraz na stronie internetowej. Dużym zainteresowaniem cieszyło się doradztwo indywidualne. Rolnikom zależało na obejrzeniu danej uprawy i zaleceniach dla konkretnego pola. Udzielane porady dotyczyły między innymi funkcjonowania gospodarstw w warunkach obowiązywania powszechnego stosowania integrowanej ochrony roślin przez profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin, wymaganej dokumentacji i czynności niezbędnych do spełnienia wymogu. Osobną grupę tematyczną stanowiły porady dotyczące reagowania na występowanie poszczególnych agrofagów oraz zaistniałe warunki pogodowe.

W produkcji zwierzęcej porady dotyczyły głównie zagadnień technologii produkcji, opłacalności produkcji trzody chlewnej, warunków zachowania norm dobrostanu zwierząt i norm ochrony środowiska oraz żywienia w oparciu o pasze własne. Lustracje dokonywane w gospodarstwach prowadzących chów bydła mlecznego jak i mięsnego dotyczyły głównie problemów związanych z warunkami utrzymania poszczególnych grup wiekowych w budynkach inwentarskich. Zwracano uwagę na odpowiedni mikroklimat w budynkach, oświetlenie dostosowane do potrzeb poszczególnych grup technologicznych, właściwą opiekę i odpowiednie wielkości stanowisk, kopców i boksów (problem dotyczył głównie cieląt). Osobnym zagadnieniem często poruszonym podczas lustracji była wielkość wybiegu (bydło mięsne), jego podłoże oraz ogrodzenie. Dokonywano także lustracji pomieszczeń, w których są przygotowywane i przechowywane pasze. Porady związane z tym zagadnieniem kończyły się wskazówkami na temat prowadzonej dokumentacji dotyczącej źródła

i ilości paszy w każdej partii przyjmowanej oraz przeznaczenia i ilości paszy w każdej partii wydawanej.

Informacje i zalecenia przekazywane podczas lustracji pozwoliły hodowcom na optymalizację wykorzystania pasz i poprawę dobrostanu zwierząt.

Zagadnienia innowacji technologicznych opisywane były na łamach wydawnictwa i na stronie internetowej KPODR.

Podsumowanie:

Udzielone w ramach powyższego zadania porady pomogły rolnikom w podejmowaniu decyzji dotyczących unowocześniania produkcji rolnej w swoich gospodarstwach.

W 2014 roku szkolono rolników w związku z wejściem w życie obowiązku prowadzenia integrowanej ochrony roślin. Diagnozowano problemy na plantacjach i przekazywano odpowiednie zalecenia dotyczące ochrony.

Duże zainteresowanie rolników zagadnieniami związanymi z wprowadzaniem innowacji technologicznych wskazuje na konieczność kontynuowania przez Ośrodek doradztwa w tym zakresie.

Zadanie 2. Upowszechnianie innowacji technicznych w ramach Centrum Techniki Rolniczej

Cel:

Teoretyczne i praktyczne zapoznanie rolników z najnowszymi rozwiązaniami technicznymi stosowanymi w urządzeniach i maszynach wykorzystywanych w gospodarstwach rolnych.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Szkolenia	3

Tematyka szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Rolnictwo precyzyjne	I	1	15	Minikowo
2.	Ładowarki teleskopowe i przegubowe w gospodarstwie rolnym	II	1	90	Minikowo
3.	Systemy uprawy i siewu w technologiach uproszczonych	III	1	187	Minikowo

Rezultaty:

W ramach Centrum Techniki Rolniczej odbyły się 3 szkolenia, w których wzięło udział 292 uczestników.

Szkolenie „Rolnictwo precyzyjne”, które odbyło się 14 marca 2014 roku w Minikowie skierowane było do piętnastoosobowej grupy rolników, którzy prowadzą wielkoobszarowe gospodarstwa specjalizujące się w produkcji roślinnej. Podczas spotkania uczestnicy dowiedzieli się, w jaki sposób zoptymalizować nawożenie upraw i opryski na polach tak, aby wybrany produkt (nawóz, środek ochrony roślin) został zastosowany wyłącznie tam, gdzie jest to niezbędne. Zaprezentowano program Agrar-Office z następującymi modułami: „Dziennik polowy - karta pola”, „Rolnictwo precyzyjne”, „Księga Polowa – działki ewidencyjne” oraz moduł GIS.

Podczas drugiego szkolenia, które odbyło się 21 maja 2014 roku uczestnicy spotkania mieli do dyspozycji ładowarki teleskopowe i przegubowe. Przedstawiciele dziewięciu firm handlujących sprzętem rolniczym zaprezentowali 22 modele różnego rodzaju ładowarek, które wyposażone były w chwytaki do bel w folii, czerpaki do materiałów lekkich, chwytaki typu „krokodyl” i widły do palet. Sprzęt wystawiły następujące firmy: AGROLMET Firma Handlowa-Krzysztof Kaczorowski z Gniewkowa (Ładowacz JCB Schaffer -2 zestawy), AGRO-SIEĆ z Chełmna (Ładowacz JCB - 2 zestawy), Bogart T. Bogart z Gniewkówa (Ładowacz Marlo - 4 zestawy), DAM-POL AGRO SERWIS Damian Smażyk z Dębowa (Ładowacz Striegel - 2 zestawy), HITMASZ Henryk Kołtonowski S.J. z Torunia (Ładowacz Manitou Mustang - 3 zestawy), Manitech Polska Sp. z o.o. z Łysomic (MTT – 2 zestawy), MASZPOL Jan Dobraniecki z Wapna (DIECI – 2 zestawy), RAIFFEISEN AGRO-TECHNIKA Sp. z o.o. z Brzozy (New Holland – 2 zestawy) i LAWSON Marek Rataj z Inowrocławia (Weideman – 5 zestawów). Poprzez wykonywanie różnych manewrów można było ocenić przydatność poszczególnych modeli do własnego gospodarstwa. Zaprezentowano najnowsze modele ładowarek, które cechują się wytrzymałością, są energooszczędne i bardzo proste w obsłudze i konserwacji. Uczestnicy szkolenia zwrócili również uwagę na prześwit, punkt ciężkości, rozkład obciążenia oraz prace w trudnych warunkach.

Ostatnie szkolenie „Systemy uprawy i siewu w technologiach uproszczonych” odbyło się 21 października 2014 roku. Na to szkolenie przybyli rolnicy z województwa kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego oraz podlaskiego. Szkolenie było podzielone na dwie części. Pierwsza część obejmowała podstawy teoretyczne, które przedstawił prof. dr hab. Dariusz Jaskulski z UTP w Bydgoszczy. W czasie wystąpienia omówił on różnice pomiędzy uprawą tradycyjną, uproszczoną a pasową. Zasygnalizował istotną sprawę związaną z uprawą pasową, która znacznie skraca czas pracy na jednostce powierzchni, pozwala na oszczędność paliwa, terminowość siewu, równomierność wschodów. Uprawy bezorkowe to również lepsze zabezpieczenie roślin przed niekorzystnymi warunkami zimowymi, gdyż pozostawione wysokie ściernisko poprzedniej rośliny chroni przed wiatrami tę, która zimuje na danym stanowisku. Prelegent przedstawił także wady systemu siewu bezpośredniego: problem samosiewów i silnego zachwaszczenia na danym stanowisku oraz rozwój chorób grzybowych w dolnych partiach stosując uprawę tej samej rośliny po sobie. Kolejnym prelegentem był prof. dr Tomasz Piskier z Politechniki Koszalińskiej. Swoje wystąpienie zakończył konkluzją: „plug wybaczca wiele błędów czy to się zrobi lepiej czy gorzej, coś z tego będzie. Natomiast uprawa bezorkowa, siew bezpośredni czy system uprawy pasowej, to nie są systemy, które błędy wybaczają”. Są to systemy uprawy dla rolników świadomych, którzy umieją i starają się dobrze zarządzać zasobami gleby. W drugiej części szkolenia odbyły się pokazy pracy maszyn na polach demonstracyjnych. Firmy zaprezentowały agregaty uprawowo-siewne do uprawy pasowej HORSCH

Focus 4 TD szer. robocza 4 m, KUHN STRIGER + Ciągnik CLAAS Axion 950 410KM z systemem jazdy automatycznej 2-3cm i agregat do uprawy uproszczonej CrossDrive.

Podsumowanie:

Szkolenia w ramach Centrum Techniki Rolniczej cieszą się zainteresowaniem wśród rolników, ponieważ mają oni możliwość zobaczenia i wypróbowania maszyn rolniczych i nowych technologii. Uczestnicy szkoleń deklarują, że będą brać udział w kolejnych praktycznych warsztatach.

Zadanie 3. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych

Cel:

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i osób związanych z produkcją rolniczą.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Szkolenia ze stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie-szkolenie uzupełniające lub doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	217
2.	Szkolenia w zakresie integrowanej produkcji	10
3.	Szkolenia w zakresie BHP	1

Rezultaty:

Zasady stosowania środków ochrony roślin w produkcji rolniczej reguluje Ustawa o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013. Określa ona warunki, które trzeba spełnić aby ochrona ta była skuteczna a jednocześnie bezpieczna dla ludzi, między innymi obowiązek ukończenia szkolenia przez operatora opryskiwacza w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie. Zaświadczenie jest ważne przez 5 lat i upoważnia do wykonywania zabiegów środkami ochrony roślin oraz do zakupu środków ochrony roślin zaliczanych do toksycznych i bardzo toksycznych dla ludzi.

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z upoważnienia Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy prowadzi szkolenia chemizacyjne. Szkolenia organizowane są zgodnie z zapotrzebowaniem. Prowadzone są również obowiązkowe szkolenia dla dystrybutorów środków ochrony roślin w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin.

W 2014 roku zorganizowano 217 szkoleń uzupełniających ze stosowania środków ochrony roślin przy użyciu sprzętu naziemnego przeznaczonego do stosowania tych środków z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie na planowanych 130. Uprawnienia otrzymało 5704 osób. 50 szkoleń zostało zorganizowanych w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”.

W 2014 roku odbyło się również 10 szkoleń w zakresie integrowanej produkcji, które były finansowane w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”. Przeszkolono 257 osób.

W 2014 roku odbyło się szkolenie w zakresie „Bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie” zorganizowane przez Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Sępólnie Krajeńskim, w którym udział wzięło 24 uczestników.

Podsumowanie:

Szkolenia w zakresie środków ochrony roślin, tj. integrowana produkcja roślin, doradztwo dotyczące środków ochrony roślin i stosowanie środków ochrony roślin oraz szkolenia z bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym są ważne przez 5 lat od dnia ich ukończenia. Duża liczba beneficjentów korzystających ze szkoleń w zakresie środków ochrony roślin wskazuje na konieczność organizacji tego typu szkoleń w roku 2015.

Ze względu na to, że rolnik narażony jest na wiele niebezpiecznych czynników występujących podczas pracy w gospodarstwie, Ośrodek organizuje szkolenia dla rolników- pracodawców. Propaguje przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwach rolnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 roku w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązkowi szkolenia podlegają m.in. osoby będące pracodawcami oraz inne osoby kierujące pracownikami.

Program 2. Propagowanie odnawialnych źródeł energii

Zadanie 1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej

Cel:

Przekazanie producentom rolnym informacji o możliwościach wykorzystania naturalnych źródeł energii oraz o uprawie roślin z przeznaczeniem na cele energetyczne.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	218
2.	Szkolenia	22
3.	Konferencje	1
4.	Lustracje w gospodarstwach	13

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	X Forum Energetyki Odnawialnej	18.11.2014	1	176	Przysiek
Szkolenia					
1.	Biogazownia – przemysłowy wybór	I	1	14	Minikowo
2.	Energia odnawialna dla domu i zagrody	I	6	84	Lubraniec Bobrowniki Rypin Koneck Brzuze Fabianki
3.	Odnawialne źródła energii – rośliny energetyczne i biomasa odpadowa	IV	2	28	Golub Dobrzyń Brzozie
4.	Kolektory słoneczne i fotowoltaika w gospodarstwie rolnym	II i IV	6	94	Swiecie n/Osą Dziewierzewo Wielowicz Świekatowo Murczyn Gniewkowo
5.	Program „Prosument” – dofinansowanie do mikroinstalacji produkującej prąd i ciepło z OZE w gospodarstwach domowych	IV	1	20	Zławieś Wielka
6.	Energia z biomasy – wyjazd studyjny	III	2	44	Bydgoszcz Brody
7.	Odnawialne źródła energii w gospodarstwie rolnym	IV	1	11	Folgowo

Tematyka kursów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Kurs doskonalenia zawodowego w ramach projektu Q-BICON: Doradca ds. biomasy-II	II	1	37	Minikowo

Rezultaty:

Praca doradcza w ramach zadania „Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej” polegała na udzielaniu porad, organizowaniu i prowadzeniu konferencji i szkoleń oraz przekazywaniu informacji na temat odnawialnych źródeł energii (OZE) w miesięczniku „Wiś Kujawsko-Pomorska” oraz na stronie internetowej www.kpodr.pl.

W ramach omawianego zadania zaplanowano 16 szkoleń i konferencję. Zadanie to zrealizowano, a oprócz tego przeprowadzono dodatkowo kurs w ramach projektu Q-BICON.

Dwuletni projekt Q-BICON, którego realizacja rozpoczęła się w 2012 r. jest współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu Leonardo da Vinci. Nowe, zaawansowane szkolenie w ramach projektu przeznaczone było dla konsultantów oraz środowisk planujących i realizujących inwestycje kluczowe z punktu widzenia przyszłego wykorzystania biomasy. W dniu 10 maja 2014

roku rozpoczął się kurs pilotażowy mający na celu przetestowanie opracowanego programu kształcenia i materiałów dydaktycznych. Kurs pilotażowy łączył w sobie metodę nauczania typu „blended learning” oraz nauczanie stacjonarne, oparte o cykl dwudniowych weekendowych zjazdów. Podczas wyjazdów szkoleniowych uczestnicy mogli zapoznać się z wielkoobszarową plantacją Miskanta olbrzymiego, która docelowo jest przetwarzana w pobliskim zakładzie pelletu. Podczas wizyty w Buszkowie zapoznano się z produkcją pelletu, który powstaje z miskanta olbrzymiego. Uczestnicy szkolenia mieli także możliwość wizytowania zakładu w Sępólnie Krajeńskim, w którym produkuje się pellet ze słomy zbożowej. Zwiedzano również ciepłownię miejską, w której węgiel, zastąpiono biomasą.

Wśród szkoleń zorganizowano między innymi 3 wyjazdowe, pokazujące praktyczne rozwiązania dotyczące produkcji i wykorzystania biomasy w gospodarstwie rolnym. Udzielono 218 porad i wykonano 13 lustracji terenowych. Opracowano 12 artykułów dotyczących OZE i opublikowano je w wydawnictwach KPODR i prasie regionalnej.

„Biogazownia - przemyślany wybór” to tytuł szkolenia, które zorganizowano 29 stycznia w Minikowie. Uczestniczyli w nim przedstawiciele samorządów gminnych województwa kujawsko-pomorskiego. Celem szkolenia było propagowanie wiedzy na temat korzyści, jakie wynikają dla społeczności z budowy biogazowni rolniczych. Tematyka szkolenia obejmowała technologię produkcji biogazu, koszty inwestycyjne, procedury oraz kwestie prawnośrodowiskowe związane z realizacją inwestycji. Szkolenie dla przedstawicieli samorządów lokalnych umożliwiło im poznanie mechanizmu inwestycyjnego, a przede wszystkim pozwoliło na ukierunkowanie ich jako strony, potrzebne w mediacjach – inwestor a społeczność lokalna.

Dla zainteresowanych roślinami energetycznymi w dniu 15 czerwca 2014 roku na poletkach doświadczalnych w Grubnie zorganizowano szkolenie pn. „Rośliny energetyczne – charakterystyka gatunków i ich agrotechnika”. Uczestnicy zwrócili szczególną uwagę na uprawę perzu wydłużonego i ślázówki turyngskiej – nowych gatunków roślin w kolekcji odmian.

Zainteresowaniem cieszyły się szkolenia „Energia odnawialna dla domu i zagrody” oraz „Kolektory słoneczne i fotowoltaika w gospodarstwie rolnym”. Rolnicy i społeczność wiejska coraz częściej poszukują informacji dotyczącej możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii w swoich domach i zagrodach. Na obszarach wiejskich jest to sprawa o tyle istotna, że funkcjonowanie nowoczesnego gospodarstwa jest ściśle związane z większym zapotrzebowaniem na energię, w tym szczególnie energię elektryczną. Wprowadzenie w 2013 roku tzw. „małego trójpacku energetycznego”, a tym samym ułatwień dla mikroinstalacji oraz zapowiadane wsparcie finansowe powoduje duże zainteresowanie tym tematem. Pozwoli to zaistnieć na obszarach wiejskich małym instalacjom produkującym prąd na własne potrzeby, a to powinno wpłynąć na zmniejszenie kosztów zakupu energii z zewnątrz. Pojawienie się tych rozwiązań w terenie przyczyni się do osiągnięcia wymiernych korzyści finansowych i ekologicznych w skali całego sektora. Aby sprostać temu wyzwaniu KPODR podejmuje w tym zakresie wiele działań, by z rzetelną informacją dotrzeć do szerokiego grona odbiorców. Szczególne znaczenie w tym zakresie miały indywidualne porady umożliwiające omówienie skomplikowanych procedur prawnych oraz szkolenia, które pozwoliły na szersze wyjaśnienie zasad działania poszczególnych rozwiązań.

Konferencja X Forum Energetyki Odnawialnej, która odbyła się 18 listopada 2014 roku w Przysieku to jubileuszowe spotkanie podsumowujące działanie w zakresie OZE. Zgromadziło ono liczne grono osób zainteresowanych odnawialnymi źródłami energii nie tylko z województwa kujawsko-pomorskiego. Tematem spotkania było „Budownictwo energooszczędne”. Mówiono między innymi o świadomości energooszczędności w odniesieniu do budownictwa mieszkalnego oraz o czynnikach wpływających na energooszczędność budynku. Zaprezentowano budynek pasywny wybudowany w ramach projektu CEC5 – program dla Europy środkowej. W związku z faktem, że wchodzi w życie program „Prosument” realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który jest skierowany do osób fizycznych, można było zauważyć bardzo duże zainteresowanie mikroinstalacjami fotowoltaicznymi. Innowacje w projektowaniu tego typu instalacji przedstawiono także na tym spotkaniu. Naświetlono możliwości dofinansowania inwestycji związanych z energetyką odnawialną w latach 2014-2020. Jak co roku, konferencji towarzyszyły targi energetyki odnawialnej i konsultacje.

„Energia z biomasy – wyjazd studyjny do biogazowni”, szkolenie skierowane było do doradców rolniczych z KPODR, którzy tworzą Powiatowe Punkty Konsultacyjne z OZE. Oprócz doradców uczestnikami w szkoleniu byli zainteresowani rolnicy. Wyjazd studyjny był połączony z warsztatami szkoleniowymi oraz demonstracją prototypu mobilnej biogazowni w Brodach koło Poznania. Mobilna biogazownia, która jest efektem projektu DANUBENERGY, opiera się na innowacyjnej technologii IFBB (zintegrowane wytwarzanie paliwa stałego i biogazu z biomasy), dzięki której można przetworzyć bezużyteczną biomasę w biopaliwa. DANUBENERGY dąży do:

- produkcji łatwego do przechowywania paliwa stałego, pozyskanego w wyniku zastosowania wysoce energooszczędnego procesu technologicznego,
- wykorzystania biomasy produkowanej z ekstensywnych łąk nadrzecznych i terenów chronionego krajobrazu, która nie nadaje się do celów paszowych w żywieniu zwierząt oraz do konwersji na energię w konwencjonalnych technologiach.

Podsumowanie:

Poprzez indywidualne porady, szkolenia, artykuły we „Wsi Kujawsko-Pomorskiej” oraz stronę internetową, starano się dotrzeć do szerokiego grona odbiorców. Dodatkowo konferencja, kurs, wyjazdy studyjne miały na celu oprócz przekazania informacji rolnikom, także podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności specjalistów i doradców ds. OZE. Ważne w tej działalności są możliwości pozyskiwania środków finansowych na wykonanie instalacji oraz procedury prawne. Rolnicy są bardzo zainteresowani tematyką pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, szczególnie energetyką prosumencką, ponieważ jej wykorzystanie obniżyłoby koszty ponoszone na energię ciepłą i elektryczną w gospodarstwie. Rozwój tych instalacji, przy sprzyjających uwarunkowaniach prawnych, w dużej mierze uzależniony będzie od wiedzy i świadomości drobnych inwestorów. Dotarcie z tymi informacjami do szerokiego grona odbiorców na obszarach wiejskich będzie miało duże znaczenie dla tego sektora oraz dla bezpieczeństwa energetycznego w regionie.

Odnawialne źródła energii to temat cały czas aktualny, o którym należy mówić ze względu na politykę Unii Europejskiej. Dlatego też KPODR prowadzi różne formy edukacji mieszkańców

regionu, aby podnosić świadomość ludzi i wskazać im alternatywne źródło energii, które są przyjazne środowisku.

Program 3. Produkcja rolnicza w zgodzie ze środowiskiem

Zadanie 1. Pomoc rolnikom w realizacji lub wdrażaniu działania „Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych” w gospodarstwach rolnych

Cel:

Upowszechnianie wśród rolników wiedzy i nabywanie umiejętności z zakresu technologii produkcji rolniczych przyjaznych dla środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem programu rolnośrodowiskowego.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	1800
2.	Szkolenia	35
3.	Opracowania	
	- Plan i/lub wniosek rolnośrodowiskowy	472
	- Korekta planu i/lub wniosku	476
	- Plan nawozowy	2626
	- Prowadzenie rejestru działań agrotechnicznych związanych z programem rolnośrodowiskowym	8
	- Dokumentacja przyrodnicza	8
	- Wnioski obszarowe (w tym ONW)/ wnioski rolnośrodowiskowe	2092
- Wniosek o płatność rolnośrodowiskową	547	
4.	Lustracje w gospodarstwach	392

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Temat	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Realizacja programów rolnośrodowiskowych w gospodarstwie rolnym	I, IV	6	83	Szczepanki Lisnówko Gumnowice Rozwarzyn Królikowo Wąsosz
2.	Program rolnośrodowiskowy, nowe zasady naboru w 2014r.	I, II	11	166	Lubicz Łysomice Łubianka Chełmża Zławieś Wielka Czernikowo

					Obrowo Chrostkowo(2) Tłuchowo Świecie n/Osą
3.	Zmiany w programie rolnośrodowiskowym	I, II	3	36	Dobrzyń nad Wisłą Wąbrzeźno Golub- Dobrzyń
4.	Wspieranie przedsięwzięć rolno środowiskowych w PROW 2014-2020	I, II	2	47	Wielgie Siczenko
5.	Podstawowe wymagania programów rolnośrodowiskowych oraz zasady wypełniania rejestrów agrotechnicznych	I	1	26	Osie
6.	Prowadzenie dokumentacji w programie rolnośrodowiskowym	I	3	41	Kowal Lubień Kuj. Wałdowo
7.	Możliwość wsparcia w ramach programów rolnośrodowiskowych	I, II	4	30	Jabłonowo P. Brzozie Igliczyzna Bobrowo
8.	Pozostałe – Zmiany w płatnościach rolnośrodowiskowych 2015 + inne	IV	5	111	Lniano Boniewo Brześć Kuj. Świedziebnia Chodecz

Rezultaty:

Program rolnośrodowiskowy nieustannie cieszy się dużym zainteresowaniem rolników. W wyniku podnoszenia wiedzy i świadomości z tego zakresu, wymogi przyjętych do realizacji pakietów i konieczność ich realizacji przez 5 lat nie budzą wśród rolników już tak dużych obaw jak na początku. Jednak ciągłe zmiany procedur prawnych powodują, że rolnicy potrzebują i poszukują rzetelnych informacji z tego zakresu. Szczególnie uwidoczniło się to w 2014 roku, gdyż zmiany w dostępie do programu rolnośrodowiskowego były dosyć istotne. Praca doradcza polegała przede wszystkim na wyjaśnianiu wprowadzonych zmian poprzez porady oraz informacje. Dodatkowo szczegółowe informacje umieszczono na stronie internetowej KPODR oraz w miesięczniku „Wieś Kujawsko-Pomorska”. Ważną częścią pracy doradczej była pomoc rolnikom w przygotowywaniu stosownych dokumentów, szczególnie tym, którzy kontynuują realizację programu. Należy jednak dodać, że tegoroczna zmiana przepisów spowodowała mniejsze zainteresowanie programem. Wpływ na to miało przede wszystkim ograniczenie powierzchni, jakie mogą być objęte płatnością w gospodarstwie, stąd nowych planów wykonano zdecydowanie mniej niż w latach poprzednich.

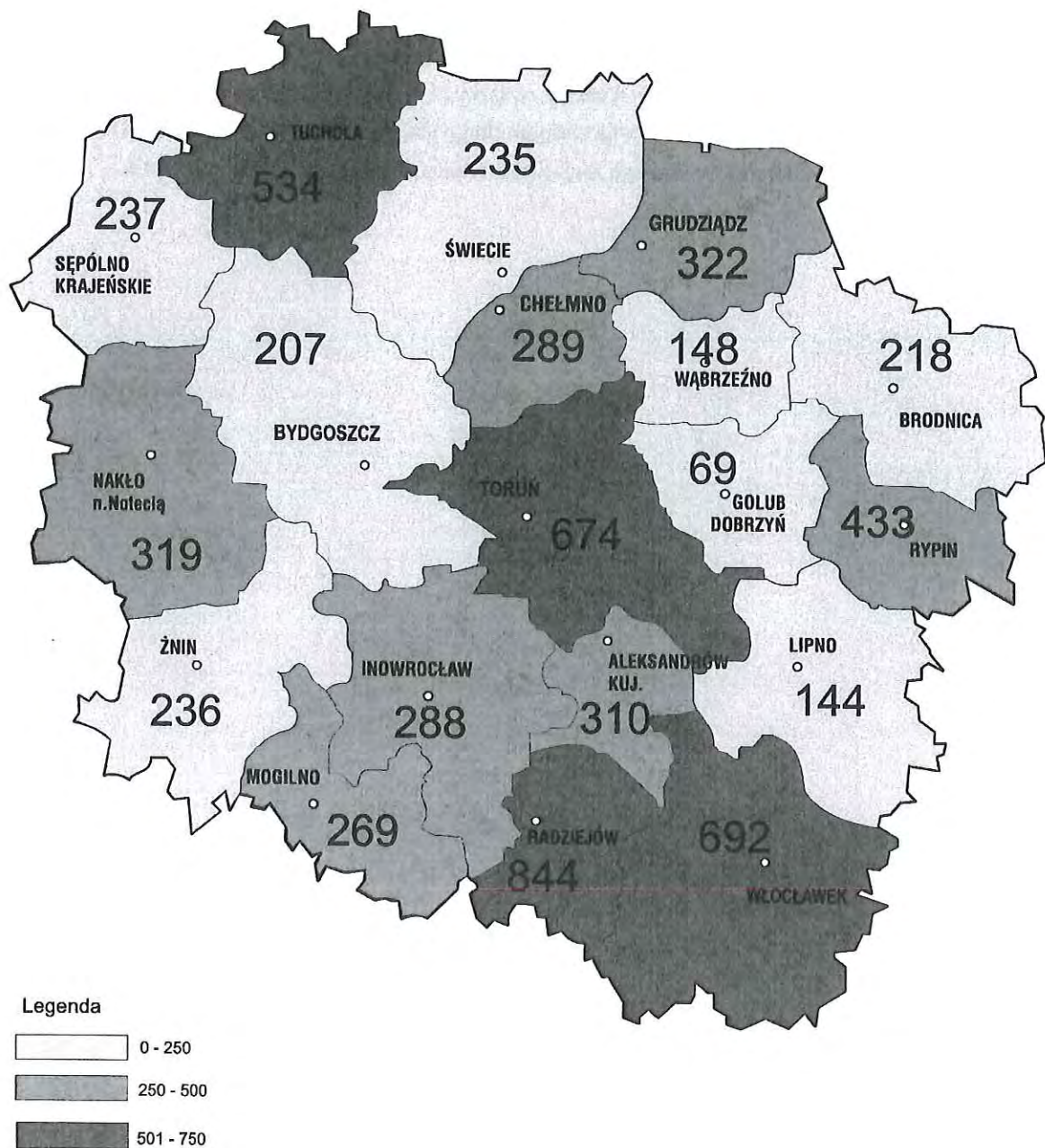
W ramach omawianego zadania w pierwszej połowie 2014 roku zrealizowano 1800 porad na 1708 zaplanowanych. Zrealizowano łącznie 6229 opracowań rolnośrodowiskowych. Zwiększeniu uległa liczba wykonanych planów nawozowych, których wykonano 2626, tj. o 1011 więcej niż zakładano w Programie działalności KPODR na 2014r.

Zorganizowano 35 szkoleń, na których przeszkolono 540 osób. Przeprowadzono 392 lustracje gospodarstw, w których realizowane są programy rolnośrodowiskowe.

Podsumowanie:

Liczba wykonywanych opracowań oraz udzielonych porad z zakresu działań rolnośrodowiskowych świadczy o dużym zainteresowaniu ze strony producentów rolnych tym programem. Dość często wprowadzane nowe regulacje prawne w tym zakresie zwiększają potrzebę przekazywania rolnikom rzetelnych informacji, co uchroni ich przed ewentualnymi sankcjami. Dodatkowo odpowiednio ukierunkowane szkolenia i doradztwo pozwalają na znaczne polepszenie skuteczności instrumentów rolnośrodowiskowych. Dzięki zdobytej wiedzy produkcja prowadzona jest w sposób bardziej zrównoważony, a tym samym mają szansę przetrwać cenne enklawy dzikiej przyrody w krajobrazie rolniczym. Dlatego zachodzi konieczność kontynuacji tego zadania.

**Pomoc KPODR w podejmowaniu przedsięwzięć rolnośrodowiskowych
(wg miejsca zamieszkania klienta)**

Zadanie 2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)

Cel:

Wsparcie doradcze i edukacyjne dla rolników gospodarujących na obszarach narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	389
2.	Szkolenia	33
3.	Opracowania - <i>Plany nawozowe</i>	9
4.	Lustracje w gospodarstwach	29

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Temat	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Obowiązki rolników gospodarujących na obszarach szczególnie narażonych, wynikające z programu działań ochrony na lata 2012-2016	I, IV	3	53	Zalesie Rycerzewo Dobrz
2.	Program działań na obszarach szczególnie narażonych /OSN/. Wymogi dla rolników	I, IV	7	146	Lubicz (3) Grzywna Zławieś Wielka Grzybno Papowo B.
3.	Obowiązki rolników gospodarujących na obszarze OSN	3	3	202	Dobre Bytoń Osięciny
4.	Prowadzenie dokumentacji agrotechnicznej w ramach Dobrej Kultury Rolnej na OSN	I, IV	4	41	Pruszcz Świekatowo Bukowiec Lubanie
5.	OSN i zmiany w 2015 roku w programie rolnośrodowiskowym 2007-2013	IV	10	165	Kikół Tłuchowo Radziejów Lubraniec Brześć Kujawski Lubień Kujawski Lubanie Lubraniec Dobre Brześć Kujawski
6.	Pozostałe – dotyczące działań na OSN + inne	I, IV	6	67	Nowy Jasiniec Grubno

					Ściborze Gniewkowo Dąbrowa Biskupia Gołub- Dobrzyń
--	--	--	--	--	---

Rezultaty:

Zgodnie z Dyrektywą Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego oraz z przepisami Prawa Wodnego z 2005 roku, Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej zobowiązane są co 4 lata określać wody wrażliwe na związki azotu i obszary szczególnie narażone (OSN) na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych. W województwie kujawsko-pomorskim obszary wrażliwe na zanieczyszczenia azotanami wyznaczono w 47 gminach na terenie 13 powiatów.

Gospodarstwa rolne położone na OSN zobligowane są do prowadzenia produkcji zgodnie z określonymi w programie wymogami:

- prowadzenie dokumentacji zabiegów agrotechnicznych oraz informacji o plonach i zbiorach,
- przestrzeganie określonych terminów stosowania nawozów,
- sporządzenie planu nawozowego dla gospodarstw posiadających powyżej 100 ha na obszarach OSN,
- przestrzeganie określonych maksymalnych limitów całkowitej ilości azotu (niestosowania dawek nawozów naturalnych wyższych niż 170 kg N/ha),
- posiadanie zbiorników na przechowywanie gnojówki i gnojowicy dostosowanej do przechowywania co najmniej półrocznej produkcji tych nawozów (udokumentowane zagospodarowanie nadmiaru produkowanych nawozów np. w drodze przekazania innemu rolnikowi lub biogazowi rolnik może unikać potrzeby realizacji tego zobowiązania),
- przechowywanie obornika w sposób bezpieczny dla wód i gleby.

Zadania dla doradztwa rolniczego wynikające z programu działań na obszarach szczególnie narażonych dotyczą głównie prowadzenia działań edukacyjnych, tj. doradztwa specjalistycznego.

W 2014 roku KPODR, podobnie jak w latach ubiegłych, uzyskał dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu na realizację projektu „Działania edukacyjne na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami (OSN)”. W ramach projektu zakupiono program nawozowy Plano RSN, który posłuży doradcom w opracowywaniu planów nawozowych dla gospodarstw położonych na obszarach OSN.

W województwie kujawsko-pomorskim obszary wrażliwe na zanieczyszczenia azotanami wyznaczono w 47 gminach na terenie 13 powiatów.

W ramach zadania „Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)” w 2014 roku zrealizowano 33 szkolenia, w których uczestniczyły 674 osoby. Udzielono 389 porad na 412 zaplanowanych.

Zadania doradcze realizowane były we współpracy z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Warszawie i Poznaniu.

Podsumowanie:

Realizacja tego zadania wymaga kontynuacji w latach przyszłych. Przestrzeganie obowiązków nałożonych na gospodarstwa prowadzące produkcję rolną na obszarach zaliczanych do OSN pozwoli na ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do środowiska. Sprawa ta jest bardzo istotna również dla samych rolników, ponieważ realizacja programu działań włączona została do zasady wzajemnej zgodności. Nieprzestrzeganie obowiązków wynikających z zapisów Programu działań skutkuje odpowiednimi sankcjami finansowymi.

Program 4. Przygotowanie rolników do korzystania z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej**Zadanie 1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wspieranie w pozyskiwaniu środków finansowych****Cel:**

Przekazanie rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich informacji na temat działań PROW dotyczących możliwości wsparcia rozwoju gospodarstw i obszarów wiejskich.

Nabywanie przez rolników umiejętności wykorzystania funduszy przeznaczonych na rozwój gospodarstw i obszarów wiejskich.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	3367
2.	Szkolenia	178
3.	Opracowania	
	- Ułatwianie startu młodym rolnikom	1676
	- Modernizacja gospodarstw rolnych	179
	- Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	2
	- Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych	9
	- Korekta planu i/ lub wniosku do działań PROW na zlecenie klienta	127
3.	- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	2
	- Inne	146
4.	Lustracje w gospodarstwach	88

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Zmiany we Wspólnej Polityce Rolnej na lata 2014-2020	1-4	17	423	Powiaty: inowrocławski, tucholski, żniński, nakielski, radziejowski
2.	Zasady przyznawania płatności bezpośrednich na lata 2015-2020	3-4	21	513	Powiaty: żniński, bydgoski, golubsko-dobrzyński

Rezultaty:

Działania zgrupowane w niniejszym zadaniu są ciągle bardzo istotną częścią oferty doradczej Ośrodka. Liczba udzielonych porad, przeprowadzonych szkoleń i lustracji była większa w porównaniu z tym co zaplanowano. Wystąpiła też różnica między tym co zaplanowano a wykonano w grupie opracowań. Przyczynił się do tego nabór wniosków w ramach działania *Ułatwienie startu młodym rolnikom*, a dokładniej jego ogólnokrajowy charakter i dość łagodne warunki dostępu do wsparcia oraz towarzyszące szerokie zainteresowanie potencjalnych beneficjentów. W okresie planowania na 2014 rok nie było zapowiedzi wskazujących na ogłoszenie akcji przyjmowania wniosków we wspomnianym działaniu. Bardziej prawdopodobne wydawało się przeznaczenie pozostałej jeszcze do wykorzystania puli środków finansowych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na zapewnienie wsparcia dla inwestycji zaplanowanych i ujętych w złożonych już wnioskach o wsparcie w ramach *Modernizacji gospodarstw rolnych*. Z tego względu zaplanowano niewielką liczbę opracowań. Zaplanowano natomiast zwiększoną liczbę szkoleń z intencją szerokiego udostępnienia informacji dotyczących instrumentów wsparcia ujętych w nowym PROW na lata 2014-2020. Do przeprowadzenia szerokiej akcji szkoleniowej przyczyniła się współpraca Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego (PZDR) z biurami powiatowymi Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). W okresie jesiennym w wielu powiatach odbyły się szkolenia o zasięgu gminnym, na których doradcy Ośrodka prezentowali założenia PROW na lata 2014-2020.

Realizacji omawianego zadania towarzyszyła szeroka działalność informacyjna. Zagadnienia związane ze zmianami kształtu Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), w tym nowych priorytetów i zasad wspierania rozwoju gospodarstw i obszarów wiejskich były obecne we wszystkich wydaniach miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska” i w elektronicznym biuletynie informacyjnym rozsyłanym przez Ośrodek. Były też tematem wykładu towarzyszącego finałowi Olimpiady Wiedzy Rolniczej, który odbył się 4 grudnia w Przysieku.

W Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego od lipca 2014 roku działa Zespół Doradczy, który przy ścisłej współpracy z ARiMR zajmuje się wsparciem wnioskodawców i beneficjentów korzystających ze środków PROW 2007-2013.

W ramach realizacji operacji wynikającej z Umowy przyznania Pomocy Technicznej powstał Zespół doradczy. Zatrudniono 41 doradców do spraw poprawy i uzupełnień wniosków PROW 2007-

2014 oraz 4 pracowników reprezentujących Kujawsko-Pomorską Izbę Rolniczą w Przysieku i firmy doradcze. Pomoc doradcza była udzielana na terenie całego województwa kujawsko-pomorskiego, a doradcy byli dostępni w każdym powiecie. Dane teleadresowe członków Zespołu zostały zamieszczone w „BAZIE EKSPERTÓW WPR” dostępnej na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa www.arimr.gov.pl/bazaekspertow/. Zadaniem Zespołu było udzielanie nieodpłatnej pomocy dla wnioskodawców i beneficjentów korzystających ze środków PROW 2007-2013. Zakres świadczonych usług obejmował zagadnienia dotyczące:

- prawidłowości dokumentowania i rozliczania poniesionych przez beneficjentów kosztów,
- prawidłowości dokumentowania realizacji operacji,
- wniosków w sprawie zmian umów o przyznanie pomocy,
- przygotowywania odpowiedzi na pisma otrzymywane przez wnioskodawców lub beneficjentów z ARiMR w ramach postępowania w sprawie przyznania pomocy oraz postępowania o wypłatę pomocy, w tym przygotowywania środków zaskarżenia, przygotowywania odpowiedzi lub zastrzeżeń do protokołów (raportów) z kontroli u wnioskodawców i beneficjentów,
- spraw dotyczących zwrotu pomocy finansowej oraz zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranych środków.

Pomoc doradcza dotyczyła wniosków, które zostały już złożone i wymagały korekty, uzupełnień lub wyjaśnień, w szczególności takich działań PROW jak:

- Ułatwianie startu młodym rolnikom,
- Modernizacja gospodarstw rolnych,
- Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych,
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
- Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw,
- Program rolnośrodowiskowy,
- Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

W pierwszym etapie realizacji zadania, trwającym od 6 czerwca do 31 grudnia 2014 udzielono łącznie 571 porad (opracowań, pism). Tematyka pomocy doradczej dotyczyła głównie prawidłowości dokumentowania realizacji operacji, w tym sporządzania ankiet i sprawozdań oraz pism z wyjaśnieniami do złożonych wniosków. Doradcy przygotowywali również pisma odwoławcze od decyzji i protokołów z kontroli.

Zadanie usprawniło proces obsługi wnioskodawców i beneficjentów nie tylko na etapie składania wniosków, a również realizacji postanowień umowy zawartej z ARiMR.

Podsumowanie:

Planowanie i przebieg realizacji zadania w 2014 roku ponownie wskazuje na celowość przyjmowania w Programie działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie na 2014 rok ogólnej liczby opracowań bez przypisywania ich do poszczególnych schematów pomocy, co mogłoby przynajmniej częściowo uniezależnić realizację planu od terminów

przeprowadzania naborów na konkretne rodzaje wsparcia. Należy również podkreślić ciągłą potrzebę dostosowywania metod pracy doradczej do szybko zmieniających się wymagań odbiorców. Kolejne okresy programowania i uruchamiania działań ukierunkowanych na rozwój obszarów wiejskich pozostawiają coraz mniej czasu na przygotowanie doradców i beneficjentów do pomocy i korzystania z poszczególnych rodzajów wsparcia. Przy ułatwionym i masowym dostępie do informacji odbiorcy oczekują od doradców bardzo specjalistycznej wiedzy i szczegółowych informacji trudnych do uzyskania poziomie doradztwie masowym. Sprostanie temu oczekiwaniu jest niezwykle trudne w sytuacji, w której doradcy korzystają jedynie z tych samych źródeł co beneficjenci.

Liczba porad wykonanych przez Zespół Doradczy ds. poprawy i uzupełnień wniosków PROW 2007-2013

PZDR:	526
Działy merytoryczne:	45
Razem:	571

Zadanie 2. Przekazywanie rolnikom informacji i doradztwo w zakresie wprowadzania zasady wzajemnej zgodności (cross compliance)

Cel:

Propagowanie i zachęcanie rolników do korzystania z usług doradczych w zakresie dostosowania gospodarstw do wymogów wzajemnej zgodności.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	710
2.	Szkolenia	32
3.	Opracowania: - Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów – wniosek	54
	- Raport z oceny dostosowania gospodarstwa rolnego do minimalnych norm i wymogów wzajemnej zgodności i BHP	70
4.	Podpisanie umowy z rolnikiem na korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	8
5.	Lustracje w gospodarstwach	314

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Temat	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Obowiązki a praktyka w zasadzie wzajemnej zgodności	I	2	33	Rogowo Wapielsk
2.	Minimalne wymogi wzajemnej zgodności oraz bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym	I	1	31	Grudziądz
3.	Dobrostan zwierząt, zasady obowiązujące od 1 stycznia 2013 roku	I	3	25	Łagiewniki Kruszyn Modzerowo
4.	Wybrane wymogi zasady wzajemnej zgodności w hodowli trzody chlewnej	I	1	24	Cekcyn
5.	Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich, a obowiązek spełniania przez gospodarstwo zasady wzajemnej zgodności	I	1	19	Skrwilno
6.	Spełnianie minimalnych norm przy utrzymaniu bydła	III	1	10	Nowe
7.	Dobrostan zwierząt jako element wymogów wzajemnej zgodności. Ochrona zwierząt w gospodarstwie rolnym – prawa i obowiązki rolników	IV	3	45	Kiełpiny Kowalewo Pomorskie Ciechocin
8.	Zasada wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym	IV	5	62	Bukowiec Świekatowo Tłuchowo Dobrzyń

					N/Wisła Drzycim
9.	Spełnianie minimalnych norm przy utrzymaniu bydła. Ochrona zwierząt w gospodarstwach rolnych, prawa i obowiązki rolnika	IV	1	11	Warlubie
10.	Integrowana ochrona roślin jako element spełnienia zasady wzajemnej zgodności	III, IV	4	98	Radomin Zbójno Gołub Dobrzyń Szubin

Rezultaty:

Zadanie „Przekazywanie rolnikom informacji w zakresie wprowadzania zasady wzajemnej zgodności (cross compliance)” prowadzone jest przez Ośrodek od kilku lat. W ciągu tego okresu zakres pomocy doradczej obejmował prowadzenie szkoleń, udzielanie porad oraz przeprowadzanie lustracji w gospodarstwach pod kątem spełniania wymogów wzajemnej zgodności. Do 30 maja 2014 roku rolnicy mieli możliwość podpisywania umów z podmiotami doradczymi w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”. W pierwszej połowie 2014 roku w gospodarstwach, w których została podpisana umowa w 2013 i 2014 roku kontynuowano kompleksową ocenę gospodarstwa rolnego w zakresie spełniania wymogów cross compliance oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. W 2014 roku wykonano 314 lustracji w gospodarstwach oraz udzielono 710 porad. Na planowane 24 szkolenia zrealizowano 32, w których uczestniczyło 609 osób.

W ramach zadania przeprowadzone szkolenia, porady i lustracje realizowały również postanowienia artykułu 8 ustawy o ochronie zwierząt z 21 sierpnia 1997 roku (Dz. U. z 2010r. Nr 47 poz. 278) obligujące upowszechnianie przepisów ustawy przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego.

Podsumowanie:

Kontynuowana będzie akcja szkoleniowa propagująca przestrzeganie wymogów zasady wzajemnej zgodności w gospodarstwach rolnych.

Zadanie 3: Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych

Cel:

Przygotowanie jak największej liczby rolników do korzystania z dopłat obszarowych.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	1651
2.	Szkolenia	114
3.	Opracowania	9213
	- <i>Wnioski obszarowe</i>	
	- <i>Wnioski o nadanie numeru gospodarstwa</i>	58

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Zmiany w wypełnianiu wniosków o płatności obszarowe w 2014 roku	1-2	16	257	Powiaty: wrocławski, toruński, wąbrzeski, inowrocławski

Rezultaty:

W Programie działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie na 2014 rok zaplanowano przeprowadzenie 34 szkoleń stacjonarnych i udzielenie 866 porad dotyczących zagadnień związanych z przyznawaniem bezpośredniego wsparcia dla rolników. Łączna liczba zorganizowanych i przeprowadzonych szkoleń wyniosła 114, czyli znacznie więcej niż zaplanowano. Należy podkreślić, że ponad połowa szkoleń miała miejsce w okresie jesiennym i dotyczyła zreformowanego systemu wsparcia, który zaczyna obowiązywać od 2015 roku. Prawie dwukrotnie przekroczono też planowaną liczbę porad. W tematyce mieszczącej się w obrębie omawianego zadania udzielono ich 1651. Zarówno porady jak i szkolenia oraz szeroka działalność informacyjna przyczyniły się z pewnością do upowszechnienia wśród beneficjentów płatności podstawowej wiedzy na temat zaproponowanego przez Polskę systemu płatności, jego głównych elementów, nowych tytułów wsparcia oraz podstawowych wymagań wynikających z zazielenienia WPR. Niemniej, działalność ta wymaga intensywnej kontynuacji, ponieważ wiele informacji o praktycznym znaczeniu nie zostało jeszcze udostępnionych. Trwa proces notyfikacji systemu w Komisji Europejskiej i równoczesny proces legislacyjny oraz przygotowawczy w kraju.

Po raz pierwszy od 2004 roku, ilość opracowań ujętych w zadaniu „Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych” nie została zrealizowana. Na planowane 10070 wniosków udzielono rolnikom pomocy w przygotowaniu 9213 wniosków. Malejąca liczba aplikacji o wsparcie obszarowe opracowywanych w kolejnych latach przez doradców Ośrodka jest dość trwałą tendencją wynikającą z malejącej liczby beneficjentów, nabywania przez nich umiejętności samodzielnego wypełniania wniosków i rosnącej konkurencji na rynku usług doradczych.

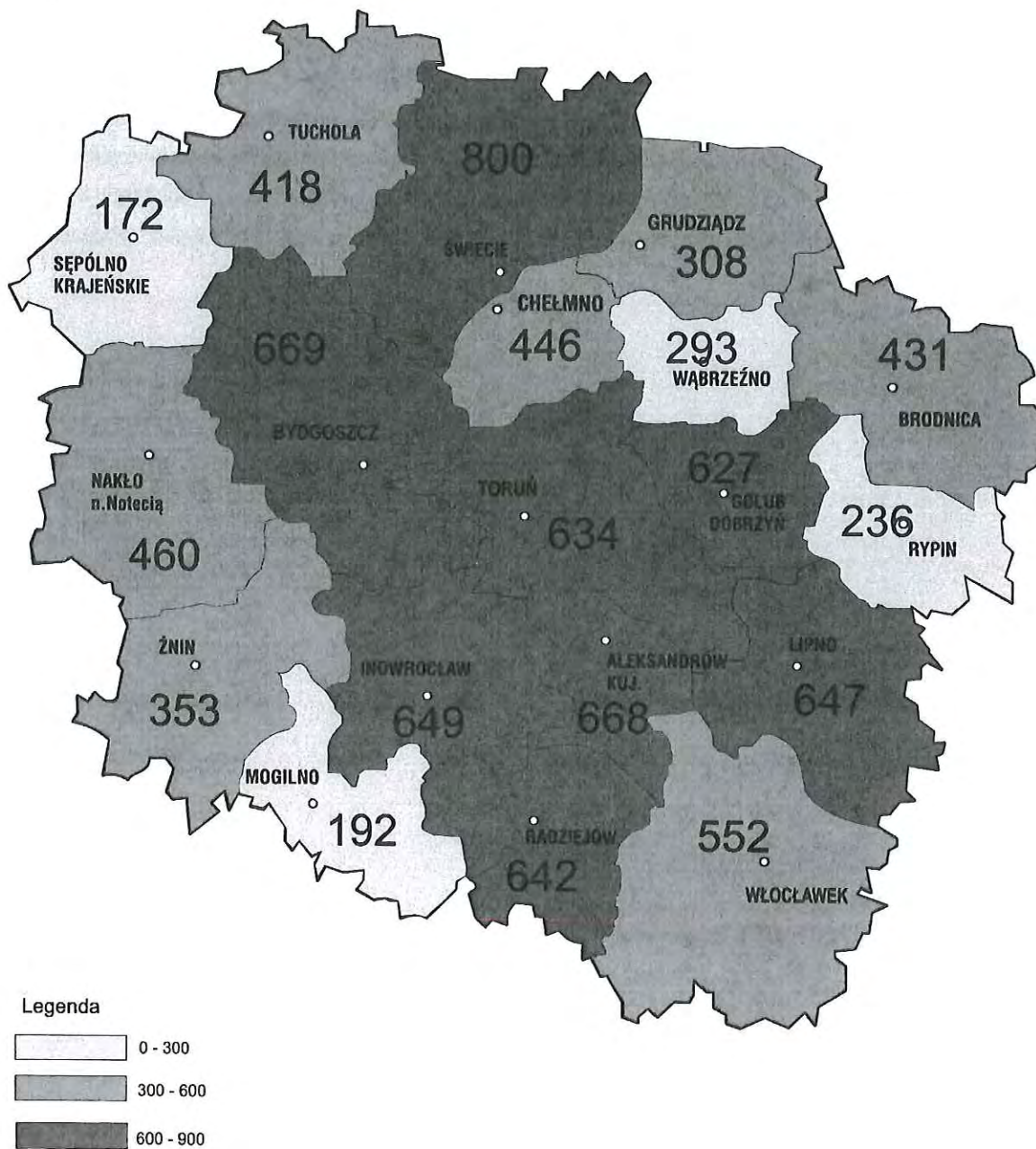
Podsumowanie:

W okresie ustalania zadań na rok 2014 nie była jeszcze w pełni znana formuła uproszczenia w systemie wsparcia bezpośredniego dla rolników, jaka miała zostać zastosowana. Znano jedynie ogólne założenie, że wsparcie będzie kontynuacją zasad obowiązujących w latach 2007–2013. Dopiero na krótko przed rozpoczęciem naboru okazało się, że zakres dotychczasowego wsparcia finansowanego z budżetu krajowego ulegnie radykalnemu zmniejszeniu. Dla praktycznego przygotowania wniosków decyzje te miały duże znaczenie, ponieważ beneficjenci płatności obszarowych, którzy nie dokonywali zmian w powierzchni gospodarstwa ani w sposobach użytkowania gruntów mogli łatwo przygotować swój wniosek wykreślając jedynie działki rolne zgłaszane w roku poprzednim do płatności uzupełniającej UPO. Okoliczność ta spowodowała, że na

początku kampanii naboru wniosków było wiele pytań i duże zainteresowanie szkoleniami, by już po niedługim czasie znacząca liczba beneficjentów korzystających z pomocy w latach poprzednich mogła samodzielnie łatwo skorygować otrzymane od ARiMR, spersonalizowane wnioski.

Zasadnicza uwaga nasuwająca się w trakcie analizy wykonania zadania „Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych” wskazuje, że określenie liczby wypełnianych wniosków o płatności obszarowe jest trudne w okresach modyfikacji systemu wsparcia. Obserwacja ta prawdopodobnie potwierdzi się w 2015 roku, w którym czas przeznaczony dla jednego wnioskodawcy przez doradcę będzie zapewne znacznie dłuższy od czasu wykonania aplikacji we wcześniejszych naborach. Wynika to z wielości nowych tytułów wsparcia, w tym objęcia dopłatami zwierząt gospodarskich oraz wymogi wynikające z zazielenienia, zwłaszcza z obowiązku wyznaczania obszarów proekologicznych.

**Pomoc rolnikom w wypełnianiu wniosków o płatności bezpośrednie
(wg miejsca zamieszkania klienta)**

Zadanie 4. Wspieranie rolników w organizowaniu grup producentów rolnych

Cel:

Pomoc w tworzeniu nowych i funkcjonowaniu istniejących grup producentów rolnych.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	107
2.	Szkolenia	6
3.	Opracowania - <i>Zmiany planu dochodzenia do uznania dla grupy producentów owoców i warzyw</i>	14

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Temat	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Wspieranie rolników w organizowaniu grup producentów rolnych	I	1	26	Wielgie
2.	Zasady funkcjonowania grup producentów drobiu w myśl obowiązującego prawodawstwa	II	1	7	Mierzynek
3.	Zasady tworzenia i funkcjonowania grupy producentów zbóż	II	1	10	Lipno
4.	Zasady funkcjonowania grup producentów owoców i warzyw w myśl obowiązującego prawodawstwa	II	1	10	Toruń
5.	Zasady tworzenia i funkcjonowania grupy producentów trzody chlewnej	II	1	15	Golub Dobrzyń
6.	Zasady funkcjonowania grup producenckich	IV	1	6	Milżyn

Rezultaty:

Według danych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w grudniu 2014 roku zarejestrowanych było 1360 grup producentów rolnych, z czego 125 grup to grupy zarejestrowane w województwie kujawsko-pomorskim. Klasyfikuje to województwo kujawsko-pomorskie na trzecim miejscu w kraju, zaraz po województwie dolnośląskim i wielkopolskim.

Jeśli chodzi o grupy producentów owoców i warzyw, to w województwie kujawsko-pomorskim na koniec 2014 roku zarejestrowanych było 18 wstępnie uznanych i 18 uznanych organizacji producentów owoców i warzyw.

W ramach zadania „Wspieranie rolników w organizowaniu grup producentów rolnych” w 2014 roku udzielono 107 porad, które dotyczyły głównie możliwości i zasad tworzenia i funkcjonowania grup producentów w ramach nowych przepisów PROW 2014-2020.

Zorganizowano 6 szkoleń na zaplanowanych 15. Uczestnikami byli rolnicy zainteresowani utworzeniem grup producentów rolnych oraz owoców i warzyw.

Praca doradcza polegała również na pomocy w bieżącym funkcjonowaniu grup producentów, głównie przy opracowaniu zmian w planach dochodzenia do uznania dla następujących grup producentów owoców i warzyw:

- Grupa Producentów Owoców i Warzyw „Natura” sp. z o.o. w Dobrzyniu/Wisłą
- Grupa producentów ziół: Kujawskie Zioła sp. z o.o. w Skibicach
- Grupa producentów warzyw: FCB Grupa sp. z o.o. w Mlewcu
- Grupa producentów owoców i warzyw: Warzywa Kobelniki sp. z o.o. w Kobelnikach
- Grupa producentów warzyw: Stopol sp. z o.o. w Gąskach
- Grupa producentów owoców i warzyw: Dewika sp. z o.o. w Kowalewie Pomorskim
- Grupa producentów owoców i warzyw: Owoce Warzywa Klimkiewicz sp. z o.o. we Wtelnie

W związku z brakiem przepisów wykonawczych PROW 2014-2020 dotyczących zasad tworzenia grup producentów, nie zrealizowano całości zadań zapisanych w Programie działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie na 2014r.

Podsumowanie:

Promowanie w 2014 roku idei tworzenia grup producentów zaowocuje w 2015 roku powstaniem nowych, które są obecnie w trakcie tworzenia. Dlatego KPODR w Minikowie w dalszym ciągu będzie prowadził doradztwo i pomoc dla rolników chętnych do zrzeszania się w organizacje producenckie.

Program 5. Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności

Zadanie 1. Propagowanie ekologicznych metod produkcji żywności

Cel:

Edukacja rolników w zakresie ekologicznego systemu produkcji żywności zgodnie z obowiązującym prawodawstwem.

Upowszechnianie i promocja ekologicznych metod produkcji.

Pomoc w pozyskiwaniu funduszy unijnych w ramach PROW 2014-2020 dostępnych dla producentów żywności ekologicznej.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	108
2.	Szkolenia	23
3.	Konferencje	1
4.	Opracowania: Przygotowanie wniosku do atestacji	1
5.	Lustracje gospodarstw	34

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	Sad w gospodarstwie ekologicznym- zakładanie i pielęgnacja	II	1	58	KPODR w Minikowie/ Oddział w Zarzeczewie
Szkolenia					
1.	Jakość żywności ekologicznej- żywność funkcjonalna	II	2	34	Łabiszyn Wieś, Królikowo
2.	Produkcja rolnicza zgodnie z wymogami rolnictwa ekologicznego	II	1	7	Gospodarstwo ekologiczne demonstracyjne Łabiszynie Wieś
3.	Zagadnienia agrotechniczne w rolnictwie ekologicznym	III/ IV	2	36	Królikowo/ Gospodarstwo ekologiczne demonstracyjne w Łabiszynie Wieś
4.	Rolnictwo ekologiczne w zgodzie ze środowiskiem	III	2	21	Suchoręcz, Dębogóra

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	„Krok po kroku- jak zostać rolnikiem ekologicznym”	III	1000 szt.

Tematyka konkursów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konkursy					
1.	„Na najlepsze gospodarstwo ekologiczne”	III	1	5	KPODR w Minikowie
2.	„Poznaję produkt ekologiczny”	II	1	200	
3.	„Ekologia w domu i zagrodzie”	II	1	200	KPODR w Minikowie/ Oddział w Zarzeczewie
4.	„Z ekologią na ty”	III	1	200	KPODR w Minikowie/ Oddział w Przysieku

Rezultaty:

W ramach zadania „Propagowanie ekologicznych metod produkcji żywności” w roku 2014 podjęto działania edukacyjne w formie konferencji, szkoleń stacjonarnych i wyjazdowych oraz konkursów.

W ramach tego zadania udzielono 108 porad, przeprowadzono 34 lustracje, zorganizowano konferencję dla 58 osób oraz zorganizowano i przeprowadzono 23 szkolenia, w tym 3 wyjazdowe, w ramach których przeszkolono 309 osób.

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego systematycznie uczestniczy w działaniach promocyjnych żywności ekologicznej województwa kujawsko-pomorskiego. Wśród najważniejszych należy wymienić organizację i obsługę stoisk żywności ekologicznej podczas Targów Turystyczno-Ogrodniczych „Lato na wsi”, Kujawsko-Pomorskiego Miodowego lata oraz festynu Barwy Lata, Dary Jesieni. Zorganizowano również konkursy wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego, tj. „Poznaj produkt ekologiczny”, „Ekologia w domu i zagrodzie”, i „Z ekologią na Ty”.

Przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) w Toruniu wydano folder informacyjno-promocyjny pn. „Krok po kroku- jak zostać rolnikiem ekologicznym” w nakładzie 2000 szt.

Ważnym wydarzeniem w powyższym temacie była organizacja etapu wojewódzkiego konkursu „Na najlepsze gospodarstwo ekologiczne”. Do konkursu w kategoriach „ekologia-środowisko” oraz „ekologiczne gospodarstwo towarowe” w regionie kujawsko-pomorskim przystąpiło 5 certyfikowanych gospodarstw ekologicznych.

Laureatka tegorocznego konkursu z województwa kujawsko-pomorskiego zajęła 2 miejsce w kraju. To już kolejne takie wysokie miejsce dla gospodarstwa ekologicznego z regionu kujawsko-pomorskiego w konkursie krajowym.

Działania realizowane w temacie rolnictwo ekologiczne cieszą się zainteresowaniem wśród coraz większego grona rolników, tych certyfikowanych i w okresie konwersji (przestawiania).

Obecnie pracownicy Ośrodka współpracują z 4 grupami celowymi rolników ekologicznych z powiatu nakielskiego, tucholskiego, brodnickiego i świeckiego.

Beneficjentami tego zadania byli rolnicy i konsumenci, jak również młodzież szkół średnich oraz studenci regionu kujawsko-pomorskiego.

Sytuacja na polskim rynku, mimo dynamicznego rozwoju, nadal różni się jeszcze od zachodnich standardów. Pomimo szeroko prowadzonej działalności edukacyjnej i promocyjnej w ostatnich latach liczba gospodarstw ekologicznych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego wzrasta w niewielkim stopniu. Nadal produkt ekologiczny jest niszowy, to dowodzi, iż w dalszym ciągu działania informacyjne, edukacyjne oraz doradcze powinny być kontynuowane i skierowane nie tylko do producenta żywności ekologicznej, ale i konsumenta.

Podsumowanie:

Mając na uwadze wdrażanie prawa unijnego dotyczącego szerokiego spektrum tematów w dziedzinie rolnictwa ekologicznego w kraju, istnieje konieczność sukcesywnego przygotowywania producentów do nowych warunków gospodarowania w systemie ekologicznym.

Uzasadnione jest więc kontynuowanie działań zmierzających do upowszechniania produkcji żywności metodami ekologicznymi oraz wypracowania nowych i skutecznych metod przybliżania produktów ekologicznych konsumentom, a także wyrabiania w nich właściwych nawyków żywieniowych poprzez poznawanie żywności wyższej jakości.

Kolejna perspektywa finansowa Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 obejmuje środki dla rolnictwa ekologicznego, co stanowi szansę dla rozwoju eko-rolnictwa w Polsce.

Priorytet II

Podnoszenie poziomu zarządzania
gospodarstwem rolnym

Program 1. Ocena możliwości rozwoju gospodarstw

Zadanie 1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej

Cel:

Analiza sytuacji ekonomicznej towarowych gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim, ze szczególnym uwzględnieniem kosztów bezpośrednich i pośrednich, a w dłuższym okresie tendencji zmian relacji przychodów i kosztów dla wybranych działalności produkcyjnych. Upowszechnianie wśród rolników wyników badań ekonomicznych.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	1584
2.	Szkolenia	24
3.	Konferencje	1
4.	Opracowania - <i>Agrokoszty</i>	147

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	X Dni Przedsiębiorcy Rolnego Wsparcie rozwoju rolnictwa w ramach nowej Wspólnej Polityki Rolnej	I	1	208	KPODR Oddział w Przysieku
Szkolenia					
1.	Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych w województwie kujawsko- pomorskim	I - IV	7	129	PZDR
2.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości rolnej	IV	14	334	PZDR
3.	Analiza dochodów i kosztów	IV	1	9	Nowa Wieś Wielka

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Kalkulacje rolnicze - 2014	IV	500
2.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym (skrypt dla uczestników szkoleń)	III	850

Rezultaty:

W roku 2014 udzielono 1584 porady, które dotyczyły głównie szczegółowej analizy raportu indywidualnego gospodarstwa rolnego prowadzącego rachunkowość rolną, omówienia raportów z działalności produkcji roślinnej i zwierzęcej dla gospodarstw uczestniczących w Systemie Zbierania Danych o Produktach Rolniczych „Agrokoszty” oraz zasad sporządzania kalkulacji opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej.

W ramach zadania przeprowadzono 24 szkolenia, w tym 9 szkoleń pt. „Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim” oraz szkolenie pt. „Analiza dochodów i kosztów”, na których przedstawiono wyniki ekonomiczne gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość rolną oraz analizę kształtowania się cen produktów rolnych i środków do produkcji.

W IV kwartale przeprowadzono na terenie województwa kujawsko-pomorskiego 14 szkoleń finansowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, z działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” w ramach projektu pt. „Zarządzanie gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości rolnej”. W czasie dwudniowych szkoleń uczestnicy poszerzyli swoją wiedzę, jak również rozwinęli praktyczne umiejętności, dotyczące zarządzania gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości rolnej. Przedstawione zagadnienia miały pokazać liczne możliwości, które wynikają z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym, takie jak: tworzenie sprawozdań finansowych, wykorzystanie danych rachunkowych do podejmowania decyzji operacyjnych i rozwojowych, itp. Teoretyczna część wykładów rozszerzona została o ćwiczenia w podgrupach, pracujących na konkretnych przykładach gospodarstw prowadzących rachunkowość rolną.

Specjaliści z działu Ekonomiki brali udział w organizacji konferencji pt. „Gospodarowanie w warunkach narastającego ryzyka” zorganizowanej przez Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Poznaniu w ramach „X Dni Przedsiębiorcy Rolnego”. Konferencja odbyła się w dniach 5-6 marca 2014 roku w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego. Wiodącym tematem spotkania było „*Wsparcie rozwoju rolnictwa w ramach nowej Wspólnej Polityki Rolnej*”. W konferencji uczestniczyło 208 osób, w szczególności rolnicy, naukowcy, przedstawiciele firm współpracujących z rolnikami i doradcy. Byli również przedstawiciele agencji oraz administracji rządowej i pozarządowej, którzy aktywnie brali udział w dyskusji i chętnie dzielili się swoimi doświadczeniami, wiedzą i interesującymi rozwiązaniami, a także chwilowymi niepowodzeniami z zakresu zarządzania gospodarstwami rolnymi. W trakcie obrad plenarnych przedstawiono proponowane kierunki wspierania gospodarstw w ramach PROW 2014-2020 oraz spodziewane skutki zniesienia kwot produkcyjnych – mleka i cukru.

W drugiej części konferencji uczestnicy spotkali się na panelach dyskusyjnych: 1) *grupa z dominującą produkcją roślinną*, 2) *grupa z dominującą produkcją bydła mlecznego*, 3) *grupa z dominującą produkcją trzody chlewnej*. W każdym z paneli występowało 4 rolników (3 z Polski i 1 z Niemiec), którzy na przykładzie własnych gospodarstw przedstawiali ich organizację, kierunki produkcji, osiągnięte wyniki, a także planowane zmiany, wynikające m.in. z nowej WPR. Rolnicy specjalizujący się w produkcji roślinnej dyskutowali na temat wprowadzenia obowiązkowego zazielenienia („greening”). Debata producentów mleka skupiona była wokół likwidacji kwoty

mlecznej. Natomiast hodowcy trzody chlewnej podjęli polemikę w sprawie poprawy produkcji trzody chlewnej. W roku 2014 realizowano zadanie zlecone przez Instytut Ekonomik Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy (IERiGŻ-PIB) w Warszawie dotyczące zbierania informacji dla działalności produkcyjnych w ramach Systemu Zbierania Danych o Produktach Rolniczych „Agrokoszty”. Badania przeprowadzono dla 24 wybranych działalności rolniczych, w tym buraki cukrowe – 15, żywiec wołowy – 3, krowy mleczne – 6.

Ponadto Ośrodek prowadził badania własne we współpracy z IERiGŻ-PIB w Warszawie w ramach Systemu „Agrokoszty” dla 123 działalności w gospodarstwach prowadzących rachunkowość rolną (pszenica ozima - 63, rzepak ozimy – 60). Zebrano informacje niezbędne do sporządzenia rachunku kosztów.

Zadanie przyczyniło się do podniesienia wiedzy rolników w zakresie rachunku kosztów oraz dostarczyło informacji na temat opłacalności produkcji podstawowych działalności rolniczych. Zgromadzone dane mogą być punktem wyjścia do wykonania kalkulacji, które pozwalają na określenie wysokości nadwyżki bezpośredniej na przyszłość. Dzięki temu umożliwiają dokonanie przez rolnika oceny poszczególnych działalności prowadzonych w jego gospodarstwie rolnym.

W roku 2014 wydano dwa wydawnictwa „Kalkulacje rolnicze – 2014” w nakładzie 500 szt. i „Zarządzanie gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym” w nakładzie 850 sztuk.

Podsumowanie:

Realizacja zadania przyczyniła się do upowszechnienia wśród rolników wyników badań ekonomicznych w rolnictwie oraz spełnia potrzebę oceny sytuacji ekonomicznej gospodarstw rolnych. Zadanie będzie kontynuowane w następnym roku. Informacją o aktualnych kosztach produkcji są zainteresowane: administracja państwowa i samorządowa, organizacje rolnicze, doradcy oraz firmy z otoczenia rolnictwa.

Zadanie 2. Sporządzanie opracowań i analiz ekonomicznych

Cel:

Analiza sytuacji ekonomicznej gospodarstw planujących inwestycje finansowane z wykorzystaniem kredytów, w tym kredytów preferencyjnych z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	326
2.	Szkolenia	8
3.	Opracowania	246
	- <i>Plany przedsięwzięć</i>	18
	- <i>Wnioski o kredyty bankowe</i>	23

	- Analizy ekonomiczne	
4.	Lustracje w gospodarstwach	22

Tematyka szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Kalkulacje kosztów produkcji dla wybranych działalności rolniczych	IV	3	65	Rypin, Gronowo, Bobrowniki
2.	Zasady udzielania kredytów	IV	1	40	Kwieciszewo
3.	Sporządzanie opracowań i analiz ekonomicznych	IV	4	29	Lubień Kujawski, Żnin, Wronie, Golub-Dobrzyń

Rezultaty:

W roku 2014 udzielono 326 porad, które dotyczyły głównie zasad udzielania kredytów preferencyjnych z dopłatami ARiMR, kredytów komercyjnych, opracowania planów inwestycyjnych oraz sporządzania sprawozdań finansowych do banku. Opracowano 246 planów inwestycyjnych łącznie z korektami, głównie dotyczących zakupu gruntów rolnych oraz 18 wniosków o kredyty bankowe. Wykonanie zadania pozwoliło rolnikom realizującym inwestycje w gospodarstwach na skuteczniejsze ubieganie się o kredyty bankowe. Ponadto opracowano 23 analizy ekonomiczne, których celem była ocena możliwości zmiany kierunku produkcji rolniczej, ocena zdolności kredytowej oraz szacunkowa wycena kosztów i strat.

W ramach zadania przeprowadzono 8 szkoleń z zakresu sporządzania opracowań i analiz ekonomicznych, w tym 3 szkolenia pt. „Kalkulacje kosztów produkcji dla wybranych działalności rolniczych”, szkolenie „Zasady udzielania kredytów” i 4 szkolenia „Sporządzanie opracowań i analiz ekonomicznych”. Na szkoleniach omawiano zasady udzielania kredytów oraz sporządzania opracowań, analiz ekonomicznych i sprawozdań finansowych do banku.

Podsumowanie:

Realizacja zadania przyczyniła się do skuteczniejszego pozyskiwania środków finansowych przez rolników z banku i innych instytucji. Zainteresowanie opracowywaniem planów inwestycji uległo znacznemu zmniejszeniu po zmianie warunków kredytowania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Pracownicy Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego (KPODR) zgodnie z obecnymi potrzebami i wymogami opracowywali plany inwestycyjne dla rolników ubiegających się kredyty preferencyjne w ramach pomocy de minimis oraz kredyty komercyjne. Zadanie będzie kontynuowane w następnym roku w związku z zapowiedzią udzielania dopłat do kredytów przez ARiMR.

Zadanie 3. Gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej

Cel:

Monitorowanie kształtowania się cen rynkowych dla podstawowych produktów rolniczych oraz środków do produkcji na rynku lokalnym. Upowszechnianie wśród rolników informacji na temat aktualnych cen.

Produkty

Lp.	Działania	Liczba
1.	Informacje rynkowe	27
2.	Cotygodniowe notowania targowiskowe	884
3.	Cotygodniowe notowania dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	285
4.	Kwartalne notowania cen środków do produkcji	76
5.	Notowania cen nawozów mineralnych dla Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	160
6.	Analiza kształtowania się relacji cen produktów rolniczych i środków do produkcji	12
7.	Ankiety gospodarstwa rolnego SGH	792

Rezultaty:

W roku 2014 udzielono 27 informacji rynkowych na pisemne zapytania o aktualne ceny produktów rolnych dla rolników, rzeczoznawców, kół łowieckich, Stacji Hodowli i Unasienniania Zwierząt oraz Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Bydgoszczy.

Notowania targowiskowe zbierane były we wszystkich powiatach 52 razy w ciągu roku, za wyjątkiem powiatu nakielskiego, sępoleńskiego i świeckiego, gdzie targowiska zostały zamknięte. Każdy powiat wprowadzał dane do internetowej bazy cen „Notowania”. Zestawy danych zostały udostępnione na stronie internetowej www.ceny.kpodr.pl.

Notowania dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) zbierane były co tydzień tylko z wybranych targowisk z następujących miejscowości: Brodnica, Golub-Dobrzyń, Grudziądz, Izbica Kujawska, Skrwilno i Tuchola. Doradcy wprowadzali zebrane ceny targowiskowe do internetowej bazy „Notowania”, a następnie zweryfikowane dane były łącznie przesyłane do MRiRW za pomocą internetowego Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej (ZSRiR). Wyniki badań zamieszczone w biuletynach informacyjnych ZSRiR wydawanych przez Ministerstwo przyczyniły się do lepszej charakterystyki zjawisk kształtujących się na rynku rolnym.

Notowania środków do produkcji zbierane były przez wszystkie PZDR na zakończenie każdego kwartału i przekazane do bazy internetowej. Natomiast notowania cen wybranych nawozów mineralnych dla Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie zbierane były w 19 PZDR w następujący sposób: w pierwszym półroczu dane zbierane były za każdy miesiąc, natomiast

w drugim półroczu za III oraz IV kwartał. Następnie specjaliści z Działu Ekonomiki zweryfikowali i przesłali dane zbiorcze do CDR.

Okresowa analiza kształtowania się cen pozwoliła na określenie tendencji na lokalnym rynku dla podstawowych produktów rolniczych i środków do produkcji. Określenie prawidłowości zachodzących zmian cen służyło rolnikom do podejmowaniu decyzji bieżących i długookresowych. Analizy prezentowane były co miesiąc w biuletynie internetowym KPODR pt. „Aktualności”.

Dla potrzeb Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (SGH) cztery razy w ciągu roku (styczeń, kwiecień, lipiec, październik) doradcy terenowi przeprowadzali i dostarczali do Działu Ekonomiki ankiety gospodarstwa rolnego w ilości 10 szt. z każdego powiatu. Pytania zawarte w ankiecie miały charakter jakościowy. Rolnicy oceniali zdarzenia zachodzące w ich gospodarstwach. Badania te służyły wychwytywaniu sygnałów o zjawiskach rynkowych i sytuacji ekonomicznej towarowych gospodarstw rolnych. Efektem tej pracy było merytoryczne opracowanie przygotowane przez Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH pt. „Koniunktura w rolnictwie”.

Informacje o aktualnych cenach produktów rolniczych zamieszczonych na stronie internetowej www.ceny.kpodr.pl znajdują znaczącą liczbę odbiorców. W ciągu 2014 roku zanotowano ponad 180 tys. odsłon. Ilość sesji, świadczących o dłuższym przebywaniu na portalu wyniosła ok. 60 tys., w tym aż 45% zarejestrowano jako nowe wizyty.

Podsumowanie:

Wykonane działania przyczyniły się do upowszechniania informacji o rynkowych cenach nieprzetworzonych produktów rolnych, środków do produkcji i usług rolniczych.

Odbiorcami informacji rynkowej są Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, administracja państwowa, uczelnie, media lokalne i krajowe, rolnicy indywidualni, organizacje samorządowe i rolnicze, koła łowieckie, rzeczoznawcy sądowi oraz firmy ubezpieczeniowe. Wyniki badań dają sygnały o zjawiskach rynkowych i sytuacji ekonomicznej towarowych gospodarstw rolnych.

Program 2. Zbieranie i wykorzystanie danych rachunkowych

Zadanie 1. Prowadzenie rachunkowości w ramach systemu Polski FADN

Cel:

Analiza sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych w makroregionie Wielkopolska i Śląsk w zależności od wielkości ekonomicznej i typu rolniczego po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

Produkty

Lp.	Działania	Liczba
1.	Prowadzenie ksiąg	1420
2.	Wizyty w gospodarstwach	11360

3.	Opracowania - Wprowadzanie danych do komputera i generowanie raportu indywidualnego	1419
----	---	------

Rezultaty:

W ramach zamknięcia roku obrachunkowego 2013, wprowadzono dane do programu komputerowego w Bazie Pracownik i wytworzono Raporty Indywidualne Gospodarstwa Rolnego dla 1419 gospodarstw uczestniczących w badaniach. Specjaliści Działu Ekonomiki dokonali kontroli i analizy danych rachunkowych we wszystkich bazach pracowników PZDR. Przetestowane i zaakceptowane zestawy danych zostały przesłane zgodnie z umową do Zakładu Rachunkowości Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie. Wszyscy rolnicy uczestniczący w Systemie Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych otrzymali opracowanie pn. „Raport Indywidualny Gospodarstwa Rolnego”.

Na podstawie analizy raportu można prześledzić całość działalności gospodarstwa rolnego począwszy od zasobów środków produkcji jakimi dysponuje, poprzez poniesione w procesie produkcyjnym nakłady, aż do uzyskanych wyników w wymiarze ilościowym jak i wartościowym.

Dane pozyskane z gospodarstw rolnych służą do utworzenia bazy danych Polskiego FADN, na podstawie której możliwe jest wytworzenie szeregu standardowych produktów: Wyniki Standardowe Polskiego FADN, Parametry techniczno-ekonomiczne oraz raporty (indywidualny, porównawczy, dynamiczny), które wspomagają kontrolę jakości danych i zarządzanie w gospodarstwie rolnym.

W 2014 roku badaniami w ramach Polskiego FADN objętych było 1420 gospodarstw. Z rolnikami udostępniającymi dane rachunkowe bezpośrednio współpracowali doradcy ds. Polskiego FADN, których zadaniem było systematyczne uzupełnianie zapisów zgodnie z wymogami metodycznymi. W realizacji zadania uczestniczyło 115 doradców, którzy dokonali 11360 wizyt doradczych w gospodarstwach rolnych.

Podsumowanie:

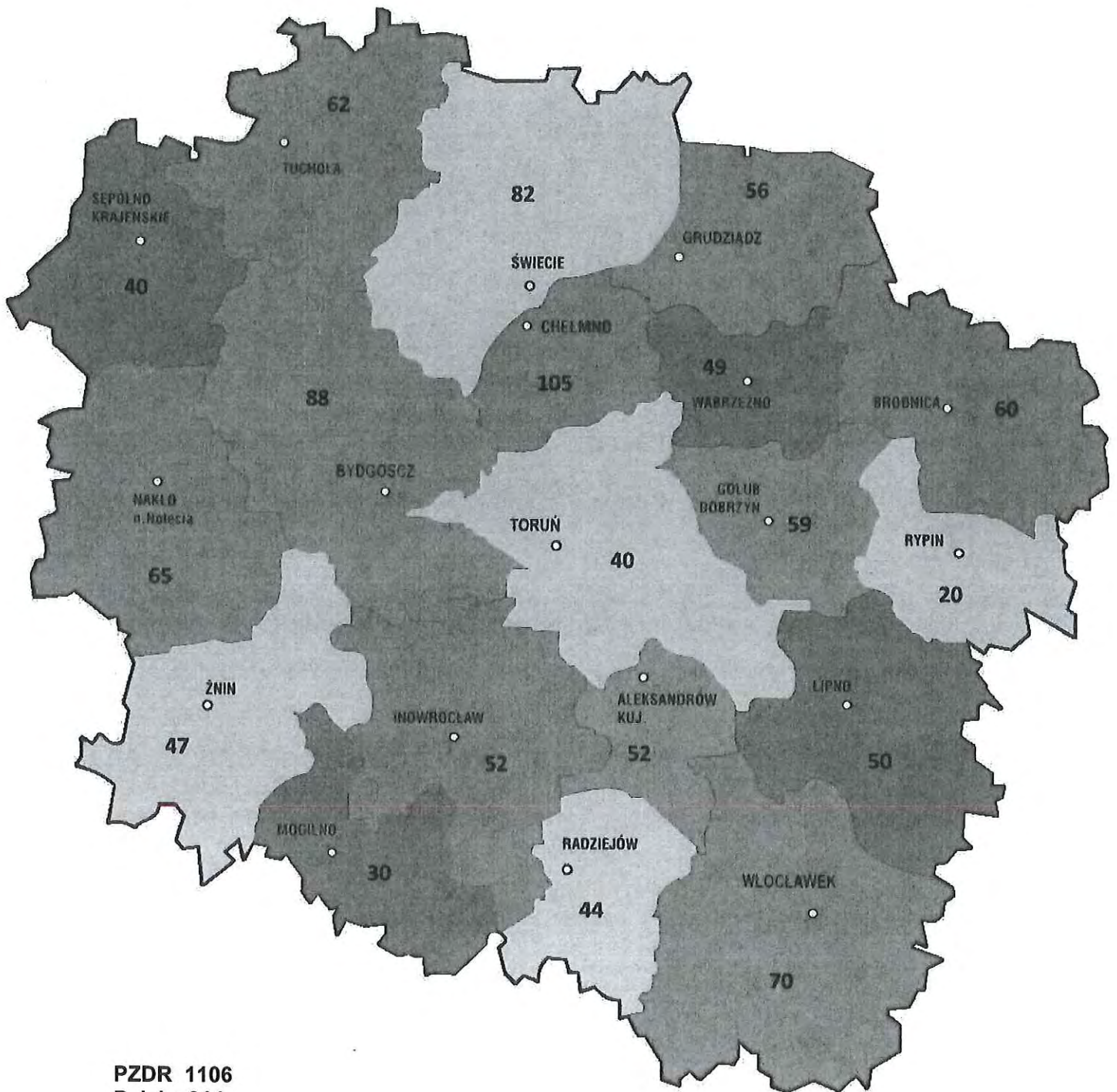
FADN jest podstawowym narzędziem używanym w Unii Europejskiej do pomiaru i rozdysponowania dochodu w towarowych gospodarstwach rolnych. Wyniki rachunkowości są używane zarówno do rozpoznania jak i oceny skuteczności instrumentów stosowanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Dane rachunkowe gospodarstw rolnych, które znajdują się w bazie FADN wykorzystywane są do obliczania zestawu wskaźników dotyczących dochodu i produktywności, kosztów produkcji i struktury majątku gospodarstw.

Rolnicy prowadzący systematycznie rachunkowość rolną mają możliwość analizy kosztów ponoszonych na funkcjonowanie gospodarstwa. Mogą również ocenić swoje gospodarstwo na tle innych gospodarstw uczestniczących w Systemie.

Zadanie będzie realizowane w następnym roku, ponieważ FADN jest jedynym źródłem zharmonizowanych danych ekonomicznych z gospodarstw rolnych umożliwiającym dokonanie porównań na poziomie Unii Europejskiej. Komisja Europejska weryfikuje i przetwarza zebrane dane w celu przygotowania analiz i opublikowania statystyk.

Dostępność wiarygodnych danych z poziomu gospodarstw rolnych w całej UE jest niezbędna dla zapewnienia decydom solidnej podstawy do podejmowania świadomych decyzji. Przed zaaprobowaniem zmian we WPR Komisja może zbadać wpływ różnych możliwych scenariuszy na ekonomiczną, środowiskową i społeczną sytuację gospodarstw rolnych z podziałem na poszczególne sektory, państwa członkowskie czy nawet regiony.

**Liczba książek prowadzonych ramach Systemu Zbierania
i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych
- Polski FADN**

PZDR 1106
Działy 314
PE 282
PT 20
PM 12

Razem 1420

Zadanie 2. Rozliczanie podatku dochodowego i VAT

Cel:

Umożliwienie rolnikom odzyskania podatku VAT naliczonego od środków produkcji nabywanych w związku z prowadzeniem działalności rolniczej.

Produkty

Lp.	Działania	Liczba
1.	Porady	1266
2.	Szkolenia	35
3.	Opracowanie	
	- Prowadzenie ewidencji rachunkowej (podatek dochodowy i VAT)	289
	- Deklaracje podatkowe	7159
	- Zgłoszenia rejestracyjne (VAT-R, NIP-7, REGON)	116

Tematyka szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Podatek od towarów i usług ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień w rolnictwie	I-IV	19	296	PZDR
2.	Podatek od towarów i usług ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień w rolnictwie – zmiany od 1 stycznia 2014r.	I-IV	16	200	PZDR

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Podatki w rolnictwie	IV	1000

Rezultaty:

W związku z rosnącym zainteresowaniem rolników rozliczaniem podatku VAT na „zasadach ogólnych” od lutego 2010 r. w KPODR uruchomiono usługę rozliczania podatku VAT w rolnictwie, a rok później usługę rozliczania podatku dochodowego.

Oferowane usługi księgowe skierowane są do rolników prowadzących gospodarstwa rolne oraz pozarolniczą działalność gospodarczą i swoim zakresem obejmują: pomoc przy rejestracji, sporządzanie rejestrów zakupu i sprzedaży VAT, sporządzanie i przekazywanie do urzędów skarbowych deklaracji VAT i prowadzenie ewidencji środków trwałych.

W roku 2014 prowadzono 289 ewidencji podatkowych dla podatku dochodowego i VAT. W ramach usługi sporządzono 7 159 deklaracji dla podatku dochodowego i podatku od towarów i usług. W roku 2014 podpisano 47 nowych umów na rozliczanie podatku dochodowego i VAT w rolnictwie, w tym VAT w rolnictwie – 42 umowy, podatek dochodowy – 5.

W ramach upowszechniania informacji na temat zasad opodatkowania działalności rolniczej w 2014 r. udzielono 1 266 porad. Tematyka porad dotyczyła głównie wypełniania PIT 36 i 37, symulacji opłacalności przejścia na zasady ogólne, rejestracji działalności gospodarczej oraz aktualnych przepisów podatkowych. Ponadto wykonano 116 zgłoszeń rejestracyjnych i aktualizacyjnych, takich jak zgłoszenia VAT-R, NIP-7 i REGON.

Przeprowadzono 35 szkoleń nt. „Podatek od towarów i usług ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień w rolnictwie”, w których udział wzięło 496 osób. Na szkoleniach omówiono pojęcie podatku, podstawy prawne podatku od towarów i usług oraz szczegółowo prawa, obowiązki i zasady rozliczania się rolnika ryczałtowego i rolnika na „zasadach ogólnych” podatku VAT, zgodnie z aktualnymi przepisami podatkowymi. Szkolenia miały na celu przekazanie bieżących informacji na temat obowiązujących przepisów oraz zwiększenie świadomości podatkowej.

Szczegółowe informacje dotyczące zasad naliczania podatku rolnego, leśnego, podatku od nieruchomości i środków transportowych, opłat lokalnych, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych oraz podatku od towarów i usług przedstawiono w publikacji pt. „Podatki w rolnictwie”, która ukazała się w nakładzie 1000 egzemplarzy. Ponadto aktualne informacje o podatkach i ubezpieczeniach w rolnictwie prezentowane są na stronie internetowej www.kpodr.pl w zakładce Ekonomia/Podatki.

Podsumowanie:

Realizacja zadania przyczyniła się do upowszechnienia wśród rolników aktualnych informacji na temat zasad opodatkowania działalności rolniczej.

Rolnicy nie ograniczają się już tylko do rozliczania podatku VAT w swoich gospodarstwach, coraz częściej szukając nowych źródeł dochodu, rozpoczynają prowadzenie działalności pozarolniczej. Zatem mając na uwadze ciągły rozwój gospodarstw rolnych, potrzebę zatrudniania pracowników oraz przedsiębiorczość osób związanych z rolnictwem, oferowane działania w ramach zadania rozliczanie podatku dochodowego i VAT, będą kontynuowane i rozwijane w następnym roku. Dodatkowo planowane jest wprowadzenie nowej usługi pn. „obsługa kadrowo-płacowa”, która polegać będzie na prowadzeniu akt osobowych pracowników, obliczaniu wynagrodzeń, rozliczaniu ZUS i podatku dochodowego od zatrudnionych pracowników.

Liczba prowadzonych ewidencji (podatek dochodowy i VAT)

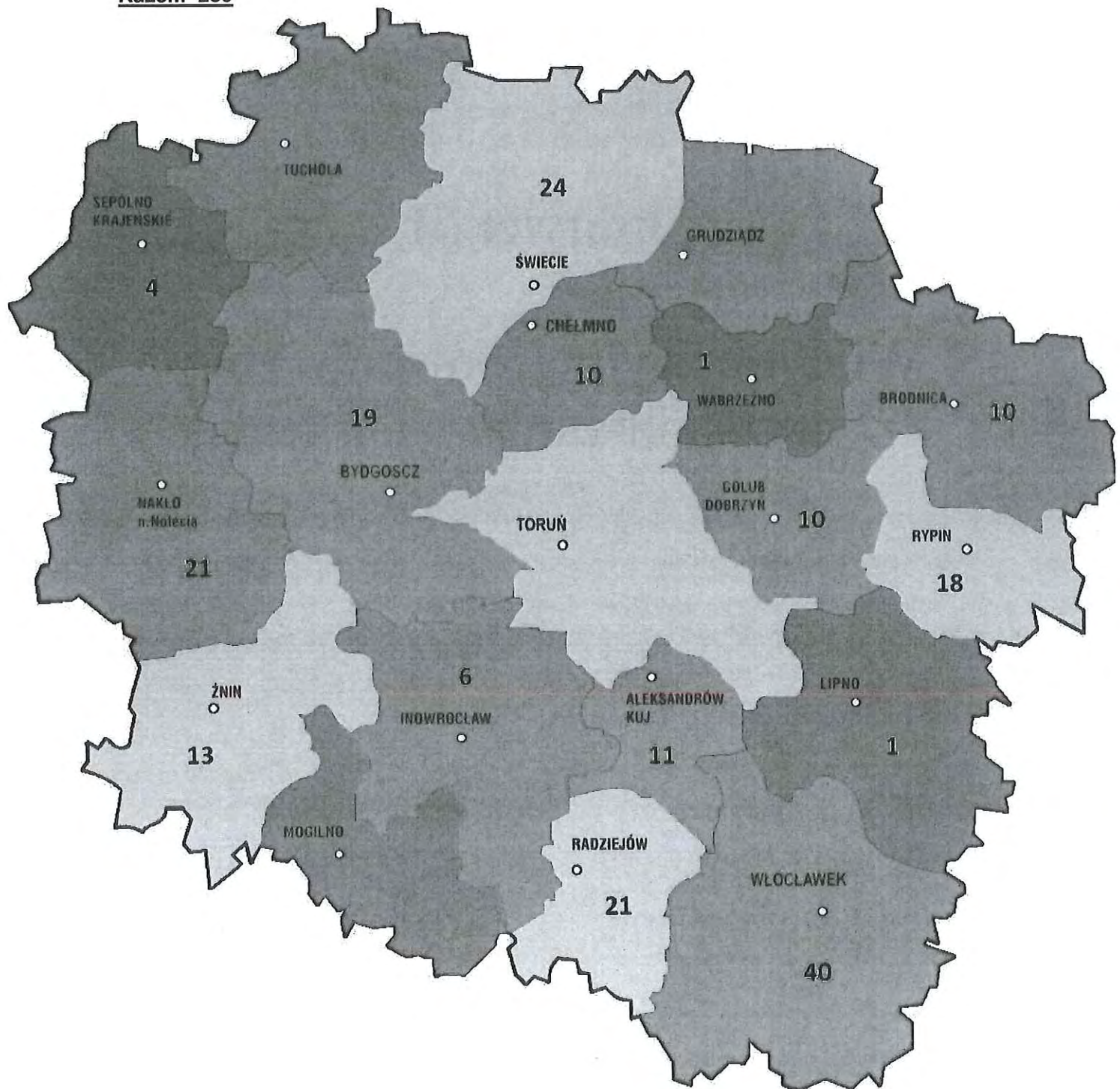
PZDR: 209

Działy:

PE 78

PM 2

Razem 289

Priorytet III

Wielofunkcyjny, zrównoważony
rozwój obszarów wiejskich

Program 1. Reorientacja zawodowa mieszkańców wsi oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Zadanie 1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz promowanie wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Cel:

Podnoszenie stanu wiedzy mieszkańców terenów wiejskich w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności związanej z obsługą ruchu turystycznego.

Produkty

Lp.	Działania	Liczba
1.	Porady	165
2.	Szkolenia	25
3.	Konferencje	2
4.	Kurs	1
5.	Aktualizacja serwisu internetowego promującego gospodarstwa agroturystyczne i obiekty turystyki wiejskiej	1
6.	Lustracje w gospodarstwach	129

Tematyka konferencji i kursu

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	IV Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej	III	1	118	Elgiszewo
2.	Możliwości rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki na terenach metropolitarnych	IV	1	27	Minikowo
Kurs					
1.	Zarabiaj na agroturystyce	I	1	14	Wymysłowo

Tematyka konkursów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konkursy					
1.	Regionalny konkurs AGRO-wczasy	II - III	1	28	Województwo kujawsko-pomorskie

Rezultaty:

W ramach zadania doradcy odwiedzili 129 gospodarstw agroturystycznych i obiektów turystyki wiejskiej w województwie kujawsko-pomorskim, przekraczając plan o ponad 40%. Zapotrzebowanie na wizyty w obiektach świadczących usługi turystyczne wzrasta z roku na rok. Mieszkańcy terenów wiejskich prowadzący lub planujący działalność z zakresu turystyki coraz częściej oczekują specjalistycznego doradztwa, dostosowanego do ich warunków i możliwości z uwzględnieniem specyfiki regionu, wsi i samego gospodarstwa. Podczas wizyt wykonano dokumentację fotograficzną obiektów i oferowanych atrakcji, wypełniono ankiety zawierające dane o gospodarstwie oraz udzielono porad.

Zrealizowano 25 z 28 planowanych szkoleń, wśród których zdecydowaną przewagę stanowiły szkolenia wyjazdowe cieszące się niesłabnącym zainteresowaniem zarówno właścicieli gospodarstw agroturystycznych jak i potencjalnych usługodawców. Szczególnie wizyty w gospodarstwach nagrodzonych w konkursie AGRO-wczasy dają uczestnikom możliwość poznania dobrze przygotowanej oferty turystycznej. Wielu uczestników szkoleń wykorzystało zdobytą wiedzę w tworzeniu własnej oferty turystycznej.

W I kwartale 2014 roku na terenie powiatu tucholskiego przeprowadzono 4 dniowy kurs „Zarabiaj na agroturystyce”. Uczestniczące w nim 14 osób zdobyło wiedzę z zakresu marketingu, aktualnych wymogów formalno-prawnych oraz trendów w agroturystyce i turystyce wiejskiej.

Systematycznie prowadzono aktualizację serwisu internetowego promującego gospodarstwa agroturystyczne i obiekty turystyki wiejskiej z województwa kujawsko-pomorskiego. Aktualne oferty wraz ze zdjęciami zamieszczano na stronie internetowej, dodawano nowe gospodarstwa i usuwano te, które zrezygnowały z prowadzenia działalności. Obecnie Ośrodek posiada informacje o 366 obiektach turystyki wiejskiej w województwie kujawsko-pomorskim.

Celem regionalnego konkursu AGRO-wczasy jest popularyzacja i promocja agroturystyki i turystyki wiejskiej województwa kujawsko-pomorskiego. Poprzez prezentację dobrych przykładów, zachęcanie pozostałych usługodawców do podwyższania standardu świadczonych usług, uatrakcyjniania oferty, podejmowania prac związanych z poprawą stanu estetycznego swoich gospodarstw i dbałość o środowisko przyrodnicze. Podobnie jak w latach ubiegłych AGRO-wczasy zrealizowano wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Od ubiegłego roku Konkurs przebiega w trzech kategoriach. Zgłoszenia przyjmowano w kategoriach: I - gospodarstwa agroturystyczne, II - usługi turystyki wiejskiej oraz III - obiekty z atrakcyjną kuchnią regionalną. Do Konkursu przystąpiło w sumie 28 gospodarstw i obiektów turystyki wiejskiej z województwa kujawsko-pomorskiego, z których komisja konkursowa wyłoniła 15 laureatów nagrodzonych podczas Forum Turystyki Wiejskiej.

Owocny rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej zależy w dużej mierze od współpracy odpowiednich instytucji, organizacji oraz usługodawców. Jednym z działań sprzyjających integracji środowisk związanych z turystyką jest organizowane rokrocznie, przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Kujawsko-Pomorską Organizacją Turystyczną, Forum Turystyki Wiejskiej. Trzydniowa impreza sprzyja wymianie doświadczeń, nawiązaniu współpracy i generowaniu pomysłów na nowe, atrakcyjne produkty turystyczne. IV Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki

Wiejskiej odbyło się w dniach 23-25 września 2014 r., w Osadzie Karbówko w Elgiszewie. O sposobach skutecznej komunikacji dyskutowało 118 uczestników. Podobnie jak w latach ubiegłych, najliczniejszą grupę stanowili właściciele gospodarstw agroturystycznych i obiektów turystyki wiejskiej, następnie przedstawiciele samorządów lokalnych, uczelni oraz lokalnych grup działania.

Konkurs AGRO-wczasy oraz Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej było współfinansowane ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Ponadto KPODR czynnie wspiera wszelkie inicjatywy zmierzające do specjalizacji w turystyce wiejskiej, m.in. koordynuje działalność zagród edukacyjnych i skutecznie propaguje idee gospodarstw opiekuńczych. Gospodarstwo opiekuńcze jako nowy typ działalności na bazie gospodarstwa rolnego może stanowić uzupełnienie dla obecnie funkcjonujących form pomocy, w zakresie zapewnienia opieki osobom potrzebującym. Gospodarstwa opiekuńcze są szansą dla rolników, którzy poszukują dodatkowej działalności, a mają ku temu predyspozycje i odpowiednie zaplecze.

Idea gospodarstw edukacyjnych sprawdziła się w krajach Unii Europejskiej zapewniając dodatkowe źródło dochodu dla rolników oraz podnosząc poziom świadomości ogółu społeczeństwa na temat życia wiejskiego i gospodarki żywnościowej. Zajęcia edukacyjne w gospodarstwach rolnych przynoszą wymierne korzyści dla dwóch sektorów, rolnictwa i szkolnictwa. Sieć zagród edukacyjnych jest prowadzona przez Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie i służy upowszechnieniu idei edukacji w gospodarstwie rolnym oraz promocji działalności gospodarstw edukacyjnych. W 2014 roku zgłoszono kolejne trzy gospodarstwa z województwa kujawsko-pomorskiego. W sumie do sieci zagród edukacyjnych należy siedem obiektów z województwa kujawsko-pomorskiego;

W listopadzie 2014 roku w siedzibie KPODR w Minikowie odbyła się konferencja pt. „Możliwości rozwoju turystyki wiejskiej i agroturystyki na terenach metropolitarnych”, której współorganizatorem była Katedra Rynku i Marketingu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Ośrodek uczestniczy również w przedsięwzięciach Lokalnych Grup Działania, a także współpracuje z mediami, propagując pozytywne przykłady działań realizowanych w terenie oraz poruszających aktualne problemy dotyczące rozwoju turystyki na obszarach wiejskich.

Podsumowanie:

Zainteresowania i potrzeby nabywców usług turystycznych podlegają ciągłym zmianom. Równocześnie na rynku turystycznym pojawia się coraz więcej konkurencyjnych produktów. W związku z tym niezbędne jest ciągłe doskonalenie oferty wypoczynku w gospodarstwie rolnym i środowisku wiejskim. Obecnie większość właścicieli obiektów świadczących usługi turystyczne na terenach wiejskich zdaje sobie z tego sprawę, oczekując bezpośredniego doradztwa i pomocy w tworzeniu indywidualnych, specyficznych, często specjalistycznych produktów turystycznych. Wizyty w gospodarstwach są niewątpliwie kosztowne z uwagi na koszty dojazdu, jednakże należą do najskuteczniejszych form wsparcia.

Właściciele obiektów turystycznych coraz częściej sami aktualizują swoją ofertę w serwisie internetowym prowadzonym przez Ośrodek, dostrzegając znaczenie dobrej reklamy.

Cieszące się dużym uznaniem Forum Turystyki Wiejskiej oraz pozostałe działania podejmowane w ramach omawianego zadania przyczyniają się do powstawania na obszarach wiejskich Pomorza i Kujaw różnorodnych i dobrych jakościowo produktów turystycznych.

Zadanie 2. Rozwój rękodzielnictwa szansą różnicowania dochodów na obszarach wiejskich

Cel:

Pobudzenie aktywności mieszkańców terenów wiejskich w zakresie pozyskiwania dodatkowego dochodu z działalności rękodzielniczej.

Produkty

Lp.	Działania	Liczba
1.	Porady	96
2.	Szkolenia	63
3.	Pokazy	2

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Rozwój rękodzielnictwa szansą różnicowania dochodów na obszarach wiejskich	1-4	17	291	Powiaty: chełmiński, grudziądzki, wąbrzeski

Rezultaty:

Ilość wszystkich zrealizowanych działań przekracza założenia Programu działalności KPODR na 2014 rok w zakresie porad i szkoleń. Udzielono 9 porad więcej niż zakładano i zorganizowano oraz przeprowadzono 11 szkoleń ponad planowaną liczbę. Przedstawione dane wykazują, że rozpoznano potrzeby odbiorców działań Ośrodka. Nieco zwiększone zapotrzebowanie bez trudu zaspokojono organizując kolejne szkolenia oraz udzielając porad wszystkim, którzy zgłosili taką potrzebę.

Poza szkoleniami były organizowane wydarzenia cykliczne, w których uczestniczyli zarówno twórcy ludowi, jak i inne osoby zajmujące się rękodziełem prezentując i promując wykonane przez siebie wyroby. Ta forma współpracy cieszy się dużym zainteresowaniem twórców i rękodzielników i na stałe wpisała się w charakter wymienionych imprez. Z drugiej zaś strony osoby odwiedzające omawiane wydarzenia oczekują ofert twórców i chętnie odwiedzają przygotowane przez nich stoiska. W ten sposób KPODR wychodzi naprzeciw oczekiwaniom klientów i utrwała współpracę promując przedsiębiorczość i umożliwia mieszkańcom terenów wiejskich różnicowanie dochodów. W 2014 roku zorganizowano: Lato na Wsi w Minikowie, Jarmark Wielkanocny i Jarmark Adwentowy w Przysieku, Miodowe Lato w Zarzeczewie, Barwy Lata, Dary Jesieni w Przysieku.

Termin realizacji niektórych imprez jest dostosowany do obrzędowości ludowej oraz tradycji kulturowych regionu, co znajduje odzwierciedlenie w zakresie i tematyce prezentowanego rękodzieła.

Podsumowanie:

Realizacja zadania przyczynia się do utrwalenia współpracy z mieszkańcami terenów wiejskich województwa, pozwala nawiązać współpracę z osobami, które podejmują działalność rękodzielniczą.

Przeprowadzane działania poszerzają wiedzę mieszkańców Regionu o ludowej kulturze, przekazują szacunek dla tradycji i stanowią zachętę do podejmowania dodatkowej działalności pozarolniczej. Wyroby rękodzielnicze mają wartość zarówno artystyczną i użytkową. Wykonywane dawnymi technikami według starych wzorów, bądź inspirowane ludową kulturą są poszukiwane na rynku, a ich wyrób i sprzedaż to sposób na pozyskanie dodatkowego dochodu.

Zadanie 3. Doradztwo i edukacja mieszkańców wsi w zakresie reorientacji zawodowej oraz pozyskiwania pozarolniczych źródeł dochodu

Cel:

Nabywanie przez rolników oraz domowników rodzin rolniczych umiejętności i kwalifikacji pozwalających na zdobycie nowego zawodu.

Produkty

Lp.	Działania	Liczba
1.	Porady	5146
2.	Szkolenia	57
3.	Konferencje	1
4.	Opracowania	10 17 3 415
	- <i>Indywidualne Plany Reorientacji Zawodowej</i>	
	- <i>Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej</i>	
	- <i>Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw</i>	
	- <i>Indywidualne Plany Działania (w ramach reorientacji)</i>	
5.	Dyżury w Biurze Reorientacji Zawodowej	1604
6.	Lustracje w gospodarstwach	7
7.	Kursy	22

Tematyka ważniejszych szkoleń i kursów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	Konferencja podsumowująca komponent ponadnarodowy dot. idei gospodarstw opiekuńczych	IV	1	67	Bładowo koło Tucholi
Szkolenia					
1.	Szkolenia dotyczące możliwości uzyskania	IV	35	702	Po 2 szkolenia

	wsparcia na podjęcie i rozwój działalności gospodarczej na obszarach wiejskich				we wszystkich powiatach województwa (oprócz inowrocławskiego, a w powiecie rypińskim -1)
Kursy					
2.	Kursy specjalistyczne realizowane w ramach projektu „Nowy Zawód – Nowa Szansa dla rolników i mieszkańców wsi Kujaw i Pomorza” (spawacz, kierowca kat C+E, księgowość, florystyka, fryzjer, kucharz, opiekun domowy, operator koparko-ładowarki)	I-IV	22	240	Województwo kujawsko-pomorskie

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Publikacja dotycząca tworzenia gospodarstw opiekuńczych	IV	1000

Rezultaty:

Realizowane działania odbywały się w większości w ramach projektu „NOWY ZAWÓD– NOWA SZANSA dla rolników i mieszkańców wsi Kujaw i Pomorza”. Zwiększyła się liczba udzielonych porad, co wynikało z zapotrzebowania i ugruntowania się w świadomości beneficjentów możliwości uzyskania wsparcia informacyjnego udzielanego przez Biura Reorientacji Zawodowej. Zasadniczym jednak celem było wyposażenie rolników i domowników gospodarstw rolnych w kwalifikacje umożliwiające im uzyskanie pozarolniczych źródeł dochodu. W związku z powyższym przeprowadzono 22 kursy zawodowe, co przyczyniło się do zdobycia kwalifikacji w zawodach nierolniczych przez 240 osób, podniesienia samooceny i motywacji, nabycia umiejętności poruszania się po lokalnym rynku pracy, podwyższenia osobistych i zawodowych aspiracji uczestników korzystających z usług i doradztwa KPODR w zakresie reorientacji zawodowej rolników. Efektem powyższych działań jest wyjście na pozarolniczy rynek pracy 856 osób, co wynika z informacji uzyskanych bezpośrednio od beneficjentów projektu. 170 osób podjęło zatrudnienie na etacie, 126 osób rozpoczęło własną pozarolniczą działalność gospodarczą, 560 osób podjęło pracę dorywczą lub sezonową.

W ramach Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie zrealizował projekt pn.: „Przetestowanie i wdrożenie usługi pilotażowej w zakresie marketingu i sprzedaży produktów dla mikro- i małych przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego” finansowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – poddziałanie 2.2.1. Realizację projektu rozpoczęto w 2013 roku. W 2014 roku w ramach projektu opracowano 15 raportów z audytu marketingowego, 30 planów marketingowych oraz przeprowadzono 30 usług asysty z wdrażania założonych w planie marketingowym wykonawczych programów marketingowych. Zorganizowano również dwa, dwudniowe szkolenia pt. „Marketing w branży przetwórstwa rolno-pożywczego”, w których udział

wzięło 30 osób. W sumie w ramach projektu objętych wsparciem zostało 30 mikro i małych przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego, działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Doradztwo marketingowe świadczone również w ramach projektu „NOWY ZAWÓD – NOWA SZANSA dla rolników i mieszkańców wsi Kujaw i Pomorza”. Działanie to było doskonałym wsparciem dla nowo powstałych przedsiębiorstw, bez względu na zakres prowadzonej działalności gospodarczej, jak również dla osób planujących założenie firmy oraz dla gospodarstw rolnych, szczególnie tych mniejszych planujących lub prowadzących sprzedaż bezpośrednią produktów rolno-spożywczych czy też sprzedaż produktów z branży przetwórstwa rolno-spożywczego.

Podsumowanie:

Działania KPODR związane z reorientacją zawodową rolników są przyjmowane przez mieszkańców wsi z dużym zainteresowaniem. Realizowany projekt „NOWY ZAWÓD-NOWA SZANSA dla rolników i mieszkańców wsi Kujaw i Pomorza” nie zaspokoił w pełni potrzeb środowiska wiejskiego. Uzasadnionym jest zatem podejmowanie starań zmierzających do uzyskania środków umożliwiających zaspokojenie potrzeb reorientacji zawodowej większej liczbie rolników i mieszkańców obszarów wiejskich z regionu kujawsko-pomorskiego.

Mikro i małe przedsiębiorstwa z województwa kujawsko-pomorskiego działając w branży przetwórstwa rolno-spożywczego cechują się głównie orientacją produkcyjną w marketingu. W związku z powyższym ich wiedza na temat potrzeb klientów nie zawsze jest wystarczająca. Firmy te potrzebują wsparcia marketingowego, które daje szansę na ich rozwój i wzmocnienie pozycji na rynku, dlatego Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego planuje kontynuować realizację usług związanych z doradztwem marketingowym wśród mikro i małych przedsiębiorstw, jak i osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Program 2. Promowanie i wspieranie inicjatyw lokalnych

Zadanie 1. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich jako liderów rozwoju lokalnego

Cel:

Poprawa jakości życia oraz wzmocnienie budowania kapitału społecznego na obszarach wiejskich.

Produkty

Lp.	Działania	Liczba
1.	Porady	39
2.	Szkolenia	10

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Wspólne działania szansą aktywizacji i integracji lokalnego społeczeństwa	I	3	41	Powiaty: radziejowski, lipnowski

Tematyka konkursów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konkursy					
1.	Konkurs dla LGD	III	1		Przysiek

Rezultaty:

Pracownicy KPODR udzielili w sumie 39 porad z zakresu powyższego zadania. Porady zostały udzielone w znacznej większości przez pracowników terenowych. Przeprowadzono 10 szkoleń, w tym 3 nt. „Wspólne działania szansą aktywizacji i integracji lokalnego społeczeństwa”. Zorganizowano konkurs dla LGD podczas festynu Barwy Lata, Dary Jesieni. W ramach projektu „Nowy Zawód-Nowa Szansa dla rolników i mieszkańców wsi Kujaw i Pomorza” przeszkolono na kursach motywacyjnych 196 osób. Kursy miały na celu aktywizację zawodową osób z obszarów wiejskich.

Podsumowanie:

W związku z nowym okresem programowania 2014-2020 i nowymi środkami dla Lokalnych Grup Działania zakłada się, iż w 2015 roku Ośrodek aktywnie włączy się w organizację szkoleń oraz innych przedsięwzięć z zakresu tworzenia Lokalnych Strategii Rozwoju.

Zadanie 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz tradycji kulinarnych regionu**Cel:**

Zachęcenie mieszkańców obszarów wiejskich do podejmowania działań na rzecz zachowania, promowania dziedzictwa kulturowego, w tym kulinarnego i przyrodniczego wsi.

Edukacja wytwórców produktów regionalnych zainteresowanych podjęciem lub rozwojem dodatkowej działalności.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	105
2.	Szkolenia	107
3.	Opracowania - Przygotowanie dokumentacji dla produktów	3

	<i>i wytwórców</i>	
4.	Pokazy	6
7.	Kursy	2

Tematyka ważniejszych szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Szkolenia					
1.	Prezentacja Centrum Dziedzictwa Kulinarne i Turystyki Wiejskiej oraz zasady legalnej sprzedaży produktów	III-IV	6	198	Minikowo Świecie
2.	Kujawsko-Pomorska Spizarnia – klaster żywności regionalnej, tradycyjnej i ekologicznej – tworzenie się grupy powiązania kooperacyjnego	II-III	8	111	Minikowo Przysiek
3.	Technologia wędzenia mięsa i ryb oraz wsparcie doradcze dla firm z branży przetwórstwa rolno-spożywczego	II	3	78	Minikowo Przysiek Zarzeczewo

Tematyka pokazów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Pokazy					
1.	Miodowe przekąski	III	2	84	Zarzeczewo

Tematyka konkursów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konkursy					
1.	Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów	II	1	64	Minikowo
2.	Konkurs Kulinaryny podczas IV Święta gęsi na Krajnie	IV	1	15	Minikowo
3.	Czym kujawska chata bogata	IV	1	26	Bądkowo
4.	Od zakwasu do żurku kujawskiego	I	1	38	Radziejowie

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Kuchnia z naszego podwórka, czyli kulinarna edukacja dzieci i rodziców - broszura	II	1000 szt.
2.	Kuchnia z naszego podwórka, czyli kulinarna edukacja dzieci i rodziców - ulotka	II	1000 szt.

Rezultaty:

Zgodnie z założeniami Programu działalności KPODR w Minikowie na 2014 rok zrealizowano projekt pn. Organizacja cyklu warsztatów edukacyjnych pt. „Kuchnia z naszego podwórka, czyli kulinarna edukacja dzieci i rodziców”. W ramach projektu przeprowadzono cykl warsztatów dla dzieci i rodziców oraz stoisko ze wspólnymi grami i zabawami dla dzieci i ich rodziców promujące zdrowe odżywianie podczas targów Turystyczno-Ogrodniczych "Lato na Wsi". Warsztaty dla dzieci dotyczyły tradycyjnego wypieku ciastek i chleba oraz lepienia pierogów. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem wśród najmłodszych mieszkańców powiatu nakielskiego. Warsztaty dla rodziców poświęcone były tradycyjnym metodom wypieku chleba. Zajęcia zostały zorganizowane w Centrum Dziedzictwa Kulinarne i Turystyki Wiejskiej, w nowych, wyremontowanych pomieszczeniach, co podniosło znacznie poziom przeprowadzonych zajęć. Zgodnie z zaplanowanymi działaniami projektu zorganizowano również stoisko edukacyjne podczas „Lata na Wsi”. Stanowiło ono dodatkową atrakcję dla odwiedzających, tj. dzieci jak i rodziców, którzy mieli możliwość czynnego włączenia się w organizowane gry i zabawy promujące zdrowe odżywianie jak i produkty lokalne. Ponadto osoby odwiedzające Targi miały możliwość degustacji przygotowanych przez kursantów produktów.

Dodatkowo zorganizowano i przeprowadzono 4 konkursy promujące tradycję kulinarną regionu. W II kwartale 2014 roku tradycyjnie zorganizowano kolejną XIV edycję konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo–Smaki Regionów”. Zgodnie z planowanymi zmianami wprowadzono nową konwencję konkursu z podziałem na dwa etapy: powiatowy i wojewódzki. W konsekwencji ze zgłoszonych 86 produktów i potraw zakwalifikowano 68 produktów. Komisja Konkursowa wysoko oceniła poziom reprezentowany przez kujawsko-pomorskich wytwórców. Ponadto podczas IV „Święta Gęsi na Krajnie” przeprowadzono konkurs kulinarny. Poza tym odbył się konkurs „Czym kujawska chata bogata” i „Od zakwasu do żurku kujawskiego”.

W IV kwartale 2014 roku promowano kaczynę na spotkaniu w Niegibalicach, gdzie prezentowane i degustowane były potrawy z kaczki wykonane przez panie z Kół Gospodyń Wiejskich. W spotkaniu pt. „Kaczka po naszymu” udział wzięli przedstawiciele władz lokalnych i zaproszeni goście.

W ramach współpracy z Toruńską Agencją Rozwoju Regionalnego w Toruniu utworzono klaster żywności tradycyjnej, regionalnej i ekologicznej – „Spizarnia Kujawsko-Pomorska”. Klaster przybrał formę spółdzielni, w skład której weszło 15 przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego, z branży HoReCa oraz jedna Instytucja Otoczenia Biznesu – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Misją klastra jest promocja sprzedaży markowej żywności tradycyjnej, regionalnej oraz ekologicznej, będącej wizytówką województwa kujawsko-pomorskiego, poprzez przybliżenie konsumentom produktów i tradycji kulinarnej jego regionów etnograficznych.

Szczególnym zainteresowanym cieszyły się organizowane szkolenia dotyczące technologii wędzenia. Szkolenia zorganizowano przy współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Weterynarii. Skierowano je głównie do przedsiębiorców zajmujących się tradycyjnym wędzeniem produktów pochodzenia zwierzęcego.

Podsumowanie:

Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi jest szansą dla rolników na zdobywanie nowych umiejętności, wiedzy, wymiany doświadczeń oraz ugruntowanie wcześniej zdobytych podczas szkoleń wiadomości, co wpływa korzystnie i niezmiennie na pozyskiwanie nowych, dodatkowych źródeł dochodu.

Program 3. Edukacja z zakresu ekologii i ochrony środowiska**Zadanie 1. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami, w tym niebezpiecznymi****Cel:**

Edukacja rolników i przedstawicieli samorządów z obowiązujących przepisów prawnych dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych.

Edukacja rolników w zakresie dostosowania gospodarstwa rolnego do stawianych wymagań środowiskowych w gospodarce odpadowej, nawozowej i wodno-ściekowej.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	305
2.	Szkolenia	18
3.	Konferencje	1
4.	Opracowania - <i>Plany naprawcze dla gospodarstw</i>	120
5.	Pokaz kompostowania	9
6.	Lustracje w gospodarstwach	374

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	Zarządzanie gospodarką odpadami - zadania gmin	II	1	120	KPODR w Minikowie/ O Przysiek
Szkolenia					
1.	Gospodarka odpadami w świetle obowiązujących przepisów	I-IV	7	141	Teren woj. kuj.-pom.
2.	Zasady ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej		9	132	Teren woj. kuj.-pom.

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	Materiały konferencyjne „ Zarządzanie gospodarką odpadami - zadania gmin”	II	300

Tematyka pokazów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Pokazy					
1.	Zakładanie kompostowników – kompostowanie odpadów organicznych pochodzących z selektywnej zbiórki odpadów w gospodarstwie rolnym	II	8	120	Teren województwa kuj.-pom.

Rezultaty:

Duży nacisk na aspekty ochrony środowiska po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej zobowiązuje mieszkańców obszarów wiejskich do podejmowania działań w zakresie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, a także właściwego zagospodarowania odpadów ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu.

Szereg obecnie prowadzonych inwestycji przez indywidualnych beneficjentów, mobilizuje ich do wyboru alternatywnych działań związanych z prawidłową gospodarką wodno-ściekową. Często jest to wybór pomiędzy przyłączeniem się do systemu kanalizacji zbiorczej, a budową przydomowej oczyszczalni ścieków. Klienci zgłaszający się do Ośrodka poszukiwali informacji w zakresie doboru poszczególnych typów przydomowych oczyszczalni ścieków do ich potrzeb.

W ramach tego zadania co roku Ośrodek współpracuje z kolejną nową grupą rolników zwracając uwagę na ochronę środowiska począwszy od zagrody wiejskiej. W tym roku opracowano 120 planów naprawczych dla indywidualnych odbiorców uwzględniając w nich wymogi kompleksowej ochrony środowiska w zagrodzie wiejskiej. Udzielono 305 porad, które w głównej mierze dotyczyły bezpiecznego usuwania azbestu, zakładania przydomowych oczyszczalni ścieków, właściwego postępowania z odpadami, w tym organicznymi. Przeprowadzono 374 lustracji na miejscu w gospodarstwach rolnych, zorganizowano 9 pokazów kompostowania odpadów organicznych oraz zorganizowano 16 szkoleń stacjonarnych skierowanych do mieszkańców obszarów wiejskich oraz miejsko-wiejskich i 2 szkolenie wyjazdowe. Dużym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia dotyczące nowego systemu gospodarki odpadami.

W ramach zadania w 2014 roku wzorem lat ubiegłych, zorganizowano już kolejne Forum Ochrony Środowiska cieszące się coraz większym zainteresowaniem pt. „Zarządzanie gospodarką odpadami- zadania gmin”, w którym udział wzięło 120 osób, głównie samorządowcy regionu kujawsko-pomorskiego. Otrzymywali oni odpowiedzi na zadane wcześniej trudne pytania zaproszonym przez Ośrodek specjalistom. Wydano materiały konferencyjne Forum obejmujące zagadnienia poruszane podczas tegorocznego spotkania. Działania te dofinansowane zostały ze środków KPODR, WFOŚiGW w Toruniu oraz sponsorów.

Podejmowane w 2014 roku zadania skierowane były nie tylko do rolników, indywidualnych beneficjentów, ale i do szerokiego grona przedstawicieli administracji samorządowej

odpowiedzialnych za utrzymanie porządku w gminie, nadzorowanie właściwej gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami, w tym niebezpiecznymi. Realizowany temat propagowany był w licznych środkach masowego przekazu, tj. w wywiadach RTV i artykułach prasowych.

Podsumowanie:

Duża frekwencja podczas organizowanych szkoleń, konferencji dowodzi, że wzrasta zainteresowanie społeczeństwa sprawami związanymi z prawidłową gospodarką odpadami oraz usuwaniem azbestu. Zainteresowanie gospodarką wodno-ściekową oraz odpadami wynika z możliwości korzystania ze środków Unii Europejskiej (UE) na ochronę środowiska oraz rozwiązania technologiczne do zastosowania w gospodarstwie, m.in. przydomowe oczyszczalnie ścieków, postępowanie z odpadami niebezpiecznymi.

Świadczy to o potrzebie prowadzenia doradztwa w tym zakresie. W ostatnim czasie największe zainteresowanie budzi nowy system gospodarki odpadami, który stał się wyzwaniem dla gmin.

Ochrona środowiska powinna być ważna, dla każdego potencjalnego jego użytkownika, dlatego istnieje potrzeba kontynuacji dalszych działań edukacyjnych w tym zakresie.

Zadanie 2. Promocja tradycyjnych sadów

Cel:

Ochrona krajobrazu rolniczego oraz bioróżnorodności poprzez edukację związaną z pielęgnacją starych drzew owocowych.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	34
2.	Szkolenia	8
3.	Lustracje w gospodarstwach	10

Tematyka szkoleń

Lp.	Temat	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
1.	Zakładanie i pielęgnacja przydomowych sadów tradycyjnych	II, III, IV	4	42	Brzeźno Nowe Tuszyny Mszano
2.	Tradycyjne sady przydomowe – praktyczne wskazówki dotyczące pielęgnacji i ochrony	III	1	15	Brzeźno
3.	Tradycyjne sady przydomowe	III, IV	3	46	Czołowo Zarzewo Lubraniec

Rezultaty:

W ramach zadania „Promocja tradycyjnych sadów” w 2014 roku zrealizowano 8 szkoleń, w których uczestniczyły 103 osoby. Poza tym udzielono 34 porady i przeprowadzono 10 lustracji gospodarstw.

Szkolenia dotyczyły problematyki ogólnej związanej z walorami użytkowymi oraz techniką pielęgnacji odmian drzew i krzewów owocowych. Uczestnicy zapoznali się ponadto z przyrodniczym znaczeniem ekosystemów starych sadów oraz strategiami ochrony różnorodności biologicznej w rolnictwie. Szkolenia połączone były z praktyczną nauką i doskonaleniem umiejętności sadzenia roślin sadowniczych oraz ich pielęgnacji w pierwszych latach po posadzeniu. Szkolenia odbyły się w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego. Towarzyszyły im pokazy praktyczne prowadzone w tradycyjnych sadoch przydomowych.

Korzyści z istnienia przydomowych sadów jest wiele, zarówno dla człowieka jak i otaczającej go przyrody. Tradycyjne sady są ostoją różnorodności biologicznej. Stare sady i dawne odmiany drzew, to także dziedzictwo kulturowe. Są one świadectwem działalności człowieka na przestrzeni wieków. Dlatego znajomość problematyki i dbałość o stare sady powinna być powszechna wśród społeczności wiejskiej.

Podsumowanie:

Podniesienie poziomu świadomości dotyczącej ochrony bioróżnorodności biologicznej za szczególnym uwzględnieniem starych odmian drzew owocowych oraz nabycie umiejętności samodzielnego zakładania i prowadzenia przydomowych sadów tradycyjnych jest zadaniem realizowanym przez KPODR od kilku lat. Realizacja omawianego zadania umożliwi włączenie rolników indywidualnych oraz mieszkańców obszarów wiejskich do czynnej ochrony różnorodności biologicznej w ich gospodarstwach. Promocja tradycyjnych sadów będzie realizowana w następnych latach w ramach zadań technologicznych.

Zadanie 3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających ochronie środowiska**Cel:**

Edukacja i wypracowanie właściwych nawyków, poprzez systematyczne kształtowanie proekologicznych postaw i zachowań mieszkańców obszarów wiejskich zmierzających do zahamowania procesu degradacji środowiska.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Porady	124
2.	Szkolenia	22

4.	Konferencje	2
5.	Lustracje w gospodarstwach	271
6.	Animacje przyrodnicze	753
7.	Obóz ornitologiczny	1
8.	Wyjazdy „Na Tropie Natury”	75

Tematyka ważniejszych konferencji i szkoleń

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konferencje					
1.	Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej	IV	1	34	KPODR w Minikowie/ Oddział w Przysieku
2.	Mała retencja duża sprawa	III	1	45	
Szkolenia					
1.	Bioróżnorodność systemów	III	2	62	Minikowo
2.	Ochrona środowiska na terenach Natura 2000 w Dolinie Noteci. Rzeczywistość i mity	IV	2	38	Królikowo
3.	Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej w celu ograniczenia wpływu substancji pochodzenia rolniczego i socjalno-bytowego do środowiska	I-IV	8	120	Teren woj. kuj. – pom.

Wydawnictwa

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Nakład
1.	„KROK PO KROKU- jak zostać ROLNIKIEM EKOLOGICZNYM” - folder	IV	1500
3.	„ZIOŁA W OGRODZIE PRZYDOMOWYM” - broszura	IV	1500
4.	„WYSPIY ŚRODOWISKOWE: ZADRZEWIENIA ŚRÓDPOLNE I MAŁA RETENCJA – KORZYŚĆ DLA ROLNIKA I PRZYRODY” - broszura	IV	1500

Tematyka konkursów

Lp.	Działanie	Termin (kwartał)	Liczba działań	Liczba uczestników	Miejsce realizacji
Konkursy					
1.	Ekologia i ochrona środowiska	III	1	200	KPODR w Minikowie
2.	Człowiek i środowisko	III	1	200	KPODR w Minikowie/ Oddział w Zarzeczewie
3.	Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej - konkurs o zasięgu gminnym	I-IV	8	120	Teren województwa kuj.-pom.
4.	Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej – konkurs o zasięgu wojewódzkim	IV	1	8	KPODR w Minikowie

Rezultaty:

Wiedza o środowisku i jego potencjalnych zagrożeniach, dostrzeganie zjawisk przyrodniczych i potencjału walorów przyrodniczych oraz zdolność myślenia, to elementy warunkujące działania na rzecz poprawy środowiska naturalnego.

Degradacja środowiska wynikająca z niewłaściwego zarządzania jego zasobami, brak świadomości i wiedzy sprawia, że obecnie kładzie się nacisk na konieczność edukacji w tym zakresie.

W ramach zadania już po raz osiemnasty zrealizowano wojewódzki program dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) w Toruniu pt. „Ekologizacja wsi województwa kujawsko-pomorskiego, kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego poprzez wdrażanie w życie tzw. Dobrej Kultury Rolnej”, poprzez kompleksowe działania związane z ograniczeniem wypływu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego i socjalno-bytowego do środowiska. Program skierowany był do 120 gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie 8 gmin regionu kujawsko-pomorskiego. Założenia programu obejmują wiele działań m.in. szkolenia, pokazy kompostowania, opracowania planów naprawczych dla gospodarstw, lustracje i konferencję o zasięgu wojewódzkim.

W ramach powyższego tematu udzielono 124 porad, przeprowadzono 271 lustracji, zorganizowano i przeprowadzono 21 szkoleń stacjonarnych i szkolenie wyjazdowe. Zorganizowano też 2 konferencje wojewódzkie pt. „Mała retencja duża sprawa” oraz podsumowującą roczny program pt. „Ekologizacja wsi województwa kujawsko-pomorskiego, kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego poprzez wdrażanie w życie tzw. Dobrej Kultury Rolnej”.

Oprócz konferencji, szkoleń, porad, lustracji w ramach tematu dodatkowo zorganizowano 3 konkursy wiedzy z zakresu ekologii i ochrony środowiska o zasięgu wojewódzkim: „Ekologizacja wsi”, „Ekologia i ochrona środowiska”, „Człowiek i środowisko” oraz 8 konkursów o zasięgu gminnym. Lustracje gospodarstw biorących udział w realizowanym programie przeprowadzone były głównie w ramach wizyt w gospodarstwach uczestniczących w programie „Ekologizacja wsi województwa kujawsko-pomorskiego, kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego poprzez wdrażanie w życie tzw. Dobrej Kultury Rolnej”.

Duże zainteresowanie tematem, zarówno beneficjentów jak i władz samorządowych sprawiło, iż zaplanowane działania (szkolenia stacjonarne, wyjazdowe, lustracje) wykonane zostały ponad plan.

W ramach Ośrodka Edukacji Przyrodniczej i Rozwoju Zielonej Gospodarki oraz ścieżki dydaktycznej, prowadzono działania edukacyjne dla dzieci i młodzieży, promujące zasoby przyrodnicze „Doliny Noteci”. Głównym jednak celem było kształtowanie właściwej postawy wobec środowiska naturalnego, którego ochrona jest nie tylko koniecznością, ale i obowiązkiem każdego człowieka. W temacie tym w roku 2014 zorganizowano tygodniowy obóz ornitologiczny, skierowany do ogółu mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, w którym uczestniczyło 150 osób.

Od lutego 2013 roku rozpoczęto realizację projektu TROP Natury-Twórczy Rozwój na rzecz Ochrony i Promocji Natury w województwie kujawsko-pomorskim, którego celem jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, poprzez promocję zasobów przyrodniczych. Przeprowadzono szereg zadań zmierzających do osiągnięcia założonego celu, tj. 753 animacje przyrodnicze, w których uczestniczyło 15169 osób. Poza tym założono wortal

przyrodniczy Skarbiec Przyrody, którego celem jest promocja zasobów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego (stronę odwiedziło 28883). Zorganizowano 36 Straganów Przyrodniczych podczas wojewódzkich i powiatowych imprez plenerowych. Zorganizowano również jedną edukacyjną imprezę masową – Święto Łąk dla 343 osób. W ramach projektu zorganizowano również 75 wyjazdów „Na tropie Natury”, których celem była promocja zasobów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Podsumowanie:

Frekwencja podczas działań podejmowanych w ramach tego zadania świadczy o wzrastającej świadomości ekologicznej społeczeństwa, szczególnie wiejskiego, które poprzez zarządzanie zasobami przyrody, bezpośrednio ingeruje w kształtowanie środowiska naturalnego.

Zainteresowanie beneficjentów i przedstawicieli samorządów tą tematyką świadczy o potrzebie prowadzenia w dalszym ciągu kompleksowej edukacji ekologicznej w zakresie ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej i zarządzania elementami środowiska przyrodniczego. Realizacja działań w ramach powyższego zadania wpływa nie tylko na poprawę świadomości mieszkańców obszarów wiejskich, ale także na zmianę dotychczasowych nawyków, poprawę stanu sanitarnego i estetycznego wsi kujawsko-pomorskiej oraz ochronę i zachowanie walorów środowiska przyrodniczego.

Priorytet IV

Promowanie postępu
biologicznego i technologicznego
produkcji rolniczej

Program 1. Upowszechnianie najnowszych rozwiązań technicznych i osiągnięć hodowlanych

Zadanie 1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych

Cel:

Upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań technicznych i technologicznych, promocja postępu biologicznego w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz popularyzacja pozarolniczej działalności na obszarach wiejskich poprzez organizowanie wystaw, konkursów i olimpiad rolniczych oraz działalność publicystyczną (artykuły, pogadanki radiowe, telewizyjne) i wydawniczą.

Rezultaty

W 2014 roku Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego zorganizował 17 imprez wystawienniczo-targowych. O celowości organizacji imprez wystawienniczo-targowych świadczy duże zainteresowanie rolników i wystawców. Imprezy te przynoszą dla Ośrodka wymierne korzyści ekonomiczne. Łącznie we wszystkich imprezach wzięło udział ponad 1,6 tys. wystawców i ponad 107 tysięcy zwiedzających.

Dodatkowo zorganizowano Powiatowy Dzień Kukurydzy w miejscowości Wieszczyce i Żałe. W ramach projektu Trop Natury – Twórczy Rozwój na rzecz Ochrony i Promocji Natury w województwie kujawsko-pomorskim odbyła się edukacyjna impreza pn. „Święto Łąk”.

Zestawienie imprez wystawienniczo-targowych w 2014 roku

Miejsce	Data	Nazwa imprezy	Liczba	
			wystawców	zwiedzających w tys.
Przysiek	29 marca	XXII Forum Pszczelarzy	70	0,7
Przysiek	12 kwietnia	VI Jarmark Wielkanocny	112	2
Minikowo	10 - 11 maja	XV Targi Turystyczno-Ogrodnicze „Lato na Wsi”	217	18
		I Regionalna Wystawa Zwierząt Futerkowych Drobiu Ozdobnego i Gołębi Rasowych		
Zarzewo	31 maja - 1 czerwca	XXXV „Dni Otwartych Drzwi”	220	20
Przysiek/Grubno	14 - 15 czerwca	XIX Kujawsko – Pomorskie Dni Pola Targi Regionalne	180	15
Minikowo	5-6 lipca	Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH	460	34
		Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych		
Zarzewo	10 sierpnia	Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato	57	5
Przysiek	13 września	Barwy Lata – Dary Jesieni	130	3
Grubno	18 września	Kujawsko-Pomorski Dzień Kukurydzy	12	0,1
Minikowo	28 września	Jesienny Kiermasz Ogrodniczy Karp nie tylko na święta	60	5
Minikowo	11 listopada	IV Święto Gęsiny na Krajinie	56	3
Przysiek	13 grudnia	Jarmark Adwentowy	100	2
ogółem			1674	107,80

Forum Pszczelarzy

Forum Pszczelarzy w Przysieku organizowane jest od ponad 20 lat przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego i Regionalny Związek Pszczelarzy. Co roku wiosną gromadzi naukowców, producentów sprzętu pasiecznego oraz właścicieli pasiek, mieszkańców regionu, którzy na specjalnym kiermaszu mogą zaopatrzyć się w produkty pszczele i sprzęt pszczelarski. Dla pszczelarzy jest to niepowtarzalna okazja do wymiany doświadczeń oraz zapoznania się z najnowszymi wynikami badań naukowych oraz regulacjami prawnymi dotyczącymi pszczelarstwa. W imprezie uczestniczyło ok. 70 wystawców, a liczba zwiedzających szacowana jest na 700 osób.

VI Jarmark Wielkanocny

Celem Jarmarku Wielkanocnego jest propagowanie regionalnych produktów kulinarnych, produktów rolnictwa ekologicznego oraz wyrobów rękodzieła i sztuki ludowej związanych z Wielkanocą.

W ramach Jarmarku odbył się Wojewódzki Konkurs Pisanek Wielkanocnych, na który zgłoszono 360 prac oraz pokazy aranżacji świątecznego stołu, dekoracji, technik zdobienia pisanek, wykonywania palm wielkanocnych oraz przyrządzania potraw.

W Jarmarku uczestniczyło 112 wystawców i około 2 tys. zwiedzających. Jarmark był dofinansowany ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, a jego współorganizatorem był Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

XV Targi Turystyczno-Ogrodnicze „Lato na Wsi”

Targi cieszyły się jak co roku dużym zainteresowaniem zwiedzających (ok. 18 tys.) i wystawców (217). Po raz pierwszy była to dwudniowa impreza. Głównym jej celem była prezentacja tradycji kulturowych i walorów przyrodniczych województwa kujawsko-pomorskiego oraz działalności pozarolniczej. Najliczniejszą grupą wystawców byli ogrodnicy i hodowcy zwierząt. Licznie reprezentowane były także instytucje i organizacje wspierające rolnictwo, gospodarstwa pasieczne, parki krajobrazowe itp. Tradycyjnie nie zabrakło reprezentantów powiatów, stowarzyszeń i kół gospodyń wiejskich, Lokalnych Grup Działania oraz gospodarstw ekologicznych, które zaprezentowały atrakcje turystyczne.

Jednym z konkursów, który cieszył się dużym zainteresowaniem był konkurs „Nasze Kulinarne Dziedzictwo - Smaki Regionów”, na który zgłoszono 13 potraw i 76 produktów.

Po raz trzeci w Minikowie odbyła się Krajowa Wystawa Szpiców i Psów Pierwotnych, której organizatorem byli: Polski Związek Kynologiczny O/Chojnice oraz Stowarzyszenie Miłośników Psów Zaprzęgowych „Sfora Nakielska”. Dodatkową atrakcją były również Zawody Konne w Skokach przez Przeszkody, w których uczestniczyło 50 koni w większości z gospodarstw agroturystycznych i zawody strażackie.

Targi objęte były patronatem honorowym Wojewody Kujawsko-Pomorskiego i Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dofinansowane zostały przez Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Toruniu.

I Regionalna Wystawa Zwierząt Futerkowych Drobiu Ozdobnego i Gołębi Rasowych

W tym roku po raz pierwszy przy współpracy ze związkami branżowymi odbyła się I Regionalna Wystawa Zwierząt Futerkowych, Drobiu Ozdobnego i Gołębi Rasowych z pełną oceną. Na profesjonalnie zorganizowanej wystawie, która cieszyła się ogromnym zainteresowaniem zgromadzono prawie 1000 zwierząt. W pierwszym dniu wystawy komisje złożone z przedstawicieli Instytutu Zootechniki, Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego i Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt oceniały poszczególne gatunki i rasy zwierząt. Najliczniej reprezentowane były króliki (ponad 500 szt. 23 ras). Na 12 zarejestrowanych ferm szynszyli w regionie kujawsko-pomorskim hodowcy zaprezentowali zwierzęta z 2. Na wystawie można było zobaczyć również drób ozdobny grzebiący i wodny (400 sztuk) i gołębie rasowe (200 sztuk). Na zakończenie pierwszego dnia wystawy hodowcy spotkali się z pracownikami Instytutu Zootechniki, którzy wspólnie ze specjalistą KPODR przeprowadzili szkolenie nt. „Przydomowy chów królików”. W drugim dniu wystawy hodowcy zwierząt zostali wyróżnieni pucharami, statuetkami za czempiony i wiceczempiony.

XXXV Dni Otwartych Drzwi

W imprezie uczestniczyło 220 firm i około 20 tys. zwiedzających. Oprócz wystawy odbyły się także pokazy pracy maszyn, występy artystyczne, przegląd ras psów, zawody i konkursy. Były też liczne atrakcje dla dzieci.

Osoby odwiedzające targi miały możliwość zapoznania się z najnowocześniejszymi środkami do produkcji rolnej, porównania różnych ofert oraz skorzystania z doradztwa rolniczego.

Patronat nad Dniami Otwartych Drzwi objął Wojewoda Kujawsko-Pomorski i Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a patronat medialny Gazeta Pomorska, Telewizja Kujawy, Radio Gra, Radio PIK, miesięcznik „Wieś Kujawsko-Pomorska”.

Duże zainteresowanie firm udziałem w targach, jak również masowy udział rolników wskazują na potrzebę organizacji tego typu imprez. Jest to dobra forma upowszechniania innowacji do praktyki rolniczej.

XIX Kujawsko-Pomorskie Dni Pola

Ideą tej imprezy jest promocja postępu biologicznego w produkcji roślinnej. Wzięło w niej udział 180 wystawców i 15 tysięcy zwiedzających. Rośliny zostały wysiane blokowo, co oznacza, że wszystkie miały podobne warunki rozwojowe i dawało to możliwość porównania poszczególnych odmian. Sezon 2013/2014 okazał się rekordowym co do liczby odmian na największej w regionie kolekcji polowej roślin uprawnych w Grubnie. W 9 blokach demonstracyjnych zaprezentowano ponad 280 odmian. Były to przede wszystkim nowości odmianowe z krajowych i zagranicznych hodowli roślin.

W kolekcji polowej najliczniej reprezentowane były jak zwykle zboża (140 odmian), we wszystkich podstawowych gatunkach i w obu formach (ozima i jara), mieszańce kukurydzy i rzepaku ozimego. W sąsiedztwie pól demonstracyjnych zlokalizowane były stoiska firm hodowlano-nasiennych oraz producentów środków do produkcji rolniczej – ciągników, maszyn, nawozów, środków ochrony, sprzętu i urządzeń do mechanizacji i produkcji zwierzęcej. Targom towarzyszyły pokazy pracy maszyn i kiermasz.

DNI POLA odbyły się na terenie Gospodarstwa Rolnego Janiny Madej. Współorganizatorami byli: Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie – Oddział w Przysieku, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego w Grubnie, Agro-Sieć Chełmno i Starostwo Powiatowe w Chełmnie. Patronat honorowy nad imprezą objął Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH

Największą imprezą wystawienniczo-targową organizowaną przez KPODR są Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH, które zaliczane są do jednych z ważniejszych wystaw rolniczych w Polsce. Są też nielicznymi targami, na których Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z podległymi sobie agencjami i instytucjami organizuje zintegrowane stoisko informacyjno-promocyjne. Specjalnością AGRO-TECH jest technika rolnicza i mechanizacja produkcji zwierzęcej - 134 wystawców, którzy zajęli ok. 75% powierzchni wystawowej. Drugą grupą pod względem wielkości zajmowanej powierzchni są firmy produkujące środki do produkcji rolnej (nawozy, środki ochrony roślin, pasze) – 58 wystawców. Jeżeli chodzi o strukturę wystawców ze względu na siedzibę - to około 70% firm pochodzi z województw: kujawsko-pomorskiego, pomorskiego, zachodniopomorskiego, wielkopolskiego, mazowieckiego i łódzkiego. W targach uczestniczyło też kilka firm zagranicznych z Niemiec, Białorusi, Ukrainy, Włoch, Holandii, Austrii, Anglii i itp.

Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych, wśród firm i zwiedzających 75% firm oceniło je jako dobre i bardzo dobre, natomiast zwiedzający ocenili je jeszcze wyżej, bo aż 81% ankietowanych wyraziło swoje zadowolenie.

Na terenach wystawowych zorganizowane było Centrum Hodowli Roślin i Nasiennictwa, jako wydzielony sektor, gdzie zlokalizowane były stoiska informacyjno-promocyjne czołowych polskich hodowli oraz kolekcja roślin uprawnych (180 odmian) wzorowo przygotowana przez Przedsiębiorstwo Nasienne ROLNAS. Ważnym elementem targów, cieszącym się dużym zainteresowaniem rolników są pokazy pracy maszyn organizowane przy współpracy z redakcją Rolniczego Przeglądu Technicznego. W pokazach brało udział 12 firm prezentujących 19 zestawów maszyn i ciągników. Uzupełnieniem targów był Dzień Pola w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Chrzęstowie.

W targach uczestniczyło 460 wystawców, w tym 58 hodowców zwierząt, a zwiedziło je około 34 tys. osób. Patronat honorowy nad targami objęli: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Wojewoda Kujawsko-Pomorski i Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych

W dniach 5-6 lipca 2014 roku w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego odbyła się XV Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych. Towarzyszyła ona XXXVII Międzynarodowym Targom Rolniczo-Przemysłowym AGRO-TECH. Patronat honorowy nad Wystawą Zwierząt objął Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki. Współorganizatorami wystawy byli: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, Kujawsko-Pomorski Związek Hodowców Bydła, Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka – Region Oceny Bydgoszcz z/s w Minikowie, Pomorsko-Kujawski Związek Hodowców Trzody Chlewnej w Bydgoszczy, Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody

Chlewnej POLSUS – filia w Bydgoszczy, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Regionalny Związek Owiec i Kóz w Bydgoszczy oraz Krajowa Rada Drobiarstwa Izba Gospodarcza w Warszawie. Wystawa miała szczególny charakter, ponieważ odbyła się w nowych obiektach wystawienniczych. Uroczystość otwarcia nowego ringu odbyła się drugiego dnia wystawy. Brali w niej udział przedstawiciele władz wojewódzkich i samorządowych oraz związków hodowców.

Na wystawie hodowlanej swoje zwierzęta zaprezentowało 58 wystawców, w tym 28 hodowców bydła i 12 hodowców trzody chlewnej, którzy wystawili łącznie 109 sztuk bydła i 48 sztuk loszek oraz knurków hodowlanych. Zaprezentowano również owce i drób hodowlany. W pierwszym dniu wystawy były komisje oceny: bydła mlecznego, bydła mięsnego, trzody chlewnej, owiec i drobiu.

Zgodnie z zatwierdzonymi przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego regulaminami, każda z komisji po wnikliwych ocenach wybrała najlepsze zwierzęta, które otrzymały tytuły czempionów i wicczempionów. Dodatkowo spośród czempionów w kategorii krów mlecznych wybrano superczempiona – krowę nr kat. 134, nr rejestracyjny PL005278741921, hodowli OHZ Osięciny sp. z o.o. Natomiast spośród czempionów w kategorii jałowic mlecznych wybrano superczempiona -jałówkę nr kat. 48, nr rejestracyjny PL005309104974, również hodowli OHZ Osięciny Sp. z o.o. Ogółem przyznano 35 czempionów, w tym dla bydła mlecznego -8, dla bydła mięsnego – 4, dla trzody chlewnej - 8, dla owiec – 6 i dla drobiu hodowlanego – 9.

Ocena zwierząt odbywała się w obecności wystawców zwierząt i zgromadzonej publiczności.

Wszystkie wyróżnione zwierzęta udekorowane zostały ozdobnymi FLO, natomiast ich właściciele zostali uhonorowani nagrodami pieniężnymi finansowanymi ze środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Niedziela, drugi dzień wystawy, rozpoczęła się konkursem młodego hodowcy, który w Minikowie odbył się po raz dziewiąty. Cieszy się on dużym zainteresowaniem nie tylko publiczności, ale także młodzieńców, bo kilkuletnich „hodowców” oprowadzających swoje cielęta po ringu. Wynagrodzeniem trudu przygotowań do konkursu były jak co roku nagrody rzeczowe, którymi obdarowano uczestników konkursu.

Podsumowaniem wystawy była prezentacja czempionów i wręczenie nagród dla wystawców. Zwierzęta oprowadzane były na ringu, a ich zalety omawiali przewodniczący poszczególnych komisji oceny zwierząt, natomiast hodowcy – właściciele wyróżnionych zwierząt otrzymali okolicznościowe dyplomy, puchary i statuetki, które wręczali im zaproszeni goście honorowi.

Tegoroczna wystawa przyciągnęła do Minikowa tłumy zwiedzających, których liczbę szacujemy na ponad 35 tysięcy.

Kujawsko-Pomorskie Miodowe Lato Wojewódzki Dzień Pszczelarza

Celem imprezy jest popularyzacja spożywania miodu i zastosowania go w codziennej diecie, a także popularyzacja produktów pasiecznych i ich stosowania. Podczas Kujawsko-Pomorskiego Miodowego Lata zrealizowano m.in.: pokaz odwirowywania miodu, pokaz wypieku piernika i przygotowywania dań z miodem, warsztaty rękodzielnicze, zabawy zręcznościowe dla dzieci, prelekcje, konsultacje z lekarzem na temat zastosowania produktów pszczelich w medycynie, konsultacje z kosmetyczką w zakresie zastosowania produktów pszczelich w kosmetyce oraz

konsultacje z dietetyczką. W tegorocznym święcie uczestniczyło 57 wystawców, a Zarzeczewo odwiedziło w tym dniu ok. 5 tys. osób.

Kujawsko-Pomorski Dzień Kukurydzy

Na terenie gospodarstwa Janiny Madej przygotowano kolekcję odmian kukurydzy. Poletka kukurydzy ulokowane zostały w 3 blokach demonstracyjnych i 5 wariantach ochrony roślin. Wszystkie prezentowane mieszańce kukurydzy pochodziły z 10 polskich i zagranicznych ośrodków hodowlanych i firm nasiennych (HR Smolice, MHR Oddział Kobierzyce, Euralis, Maisadour, Limagrain, Pioneer, Oseva, KWS, Syngenta, CN Środa Śląska). Na poletkach zastosowano programy ochrony roślin firm: Bayer CropScience, BASF, Syngenta, DuPont, Organika-Sarżyna oraz nawozowe firm Intermag i Timac Agro. Podczas konferencji polowej wygłoszone zostały referaty dotyczące technologii uprawy kukurydzy. W pierwszej części odbyło się spotkanie nt. przyszłości użytkowania kukurydzy na biogaz, a w drugiej występowania agrofagów w kukurydzy oraz metod ich zwalczania.

Przedstawiono również w ogólnym zarysie ważniejsze cechy prezentowanych odmian oraz programy ochrony i nawożenia. Z kolei na poletkach przedstawiciele hodowli, dystrybutorzy materiału siewnego i środków ochrony roślin, udzielali wszystkim zainteresowanym szczegółowych informacji związanych z hodowlą i uprawą mieszańców kukurydzy. W imprezie uczestniczyło 12 wystawców i 100 zwiedzających.

Festyn „Barwy Lata, Dary Jesieni”

Festyn przeznaczony jest dla szerokiego kręgu odbiorców – rolników i gospodyń wiejskich, dzieci i młodzieży, lokalnych grup działania i mieszkańców miast. Odbyły się konkursy: Na najbardziej atrakcyjne stoisko z produktami i przetworami ekologicznymi, kulinarny - Ziemniak w tradycji kuchni Pomorza i Kujaw oraz konkurs wiedzy - Z ekologią na TY.

Festynowi towarzyszyła wystawa drobiu ozdobnego i drobnego inwentarza oraz Piknik Owocowo-Warzywny promujący spożycie rodzimych owoców i warzyw, zorganizowany przez Kujawsko-Pomorską Izbę Rolniczą.

W imprezie uczestniczyło ok. 130 wystawców, a liczba osób zwiedzających szacowana jest na 3 tys. Współorganizatorami festynu byli: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi „EKOLAND”, Kujawsko-Pomorska Izba Rolnicza, Starostwo Powiatowe w Toruniu, Urząd Gminy Zławieś Wielka.

Jesienna Wystawa Ogrodnicza, Karp nie tylko na święta

W tym roku po raz pierwszy odbyła się Jesienna Wystawa Ogrodnicza połączona z promocją spożywania karpia pn. „Karp nie tylko na święta”. Celem tej imprezy jest nie tylko promocja zdrowej diety w oparciu o ryby, ale też upowszechnianie wiedzy o gospodarce rybackiej, jako jednego z elementów zrównoważonego użytkowania środowiska wodnego oraz propagowanie pozaprodukcyjnych walorów stawów hodowlanych. Podczas imprezy odbyły się pokazy i degustacje prowadzone przez mistrzów sztuki kulinarnej, pokazy filetowania karpia, warsztaty kulinarne oraz sprzedaż bezpośrednia ryb z Gospodarstwa Rybackiego w Ślesinie. W tym roku gościem specjalnym

był Karol Okrasa, mistrz sztuki kulinarnej, który na oczach widzów przygotował dania z karpia. Drugim, równie ciekawym był pokaz filetowania karpia w wykonaniu Jana Bagrowskiego z Gospodarstwa Rybackiego w Ślesinie. Chętni mogli praktycznie spróbować techniki filetowania. Na stoisku Gospodarstwa Rybackiego w Ślesinie, gdzie znajdują się największe w regionie stawy hodowlane, można było zakupić świeżego karpia i zapoznać się z pozaprodukcyjną funkcją stawów. Na stoiskach lokalnych restauracji królował karp pieczony i wędzony. Minikowo tego dnia odwiedziło około 5 tysięcy osób. Organizatorami tej imprezy był Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie oraz Lokalna Grupa Rybacka Krajna i Pałuki. Impreza współfinansowana była ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego.

IV Święto Gęsi na Krajnie

Impreza miała na celu promowanie lokalnych potraw z gęsiny w różnej postaci. Po raz drugi w ramach tego święta odbył się konkurs kulinarny. Miał on charakter edukacyjny, a jego cel to zachowanie dziedzictwa kulinarnego Krajny i Pałuk, w szczególności zaś produktów z gęsiny. Swoje wyroby zaprezentowali hodowcy gęsi i koła gospodyń wiejskich. Jury konkursu dokonało oceny 26 produktów i potraw z gęsiny (gęś z jabłkiem, tatar, czernina, półgęski, kiełbasy, rolady, okrasa i pasztety). Za kryteria oceny przyjęto: oryginalność przepisu, tradycję wytwarzania, walory smakowe oraz estetykę prezentacji potrawy. Zwycięzcy i wyróżnieni otrzymali nagrody oraz dyplomy. Produkty z gęsiny, a także inne lokalne specjały skosztowano na licznych stoiskach, na których można było kupić tuszki gęsi z podrobami oraz przetwory i produkty z gęsiny. Swoje wyroby przedstawili również twórcy ludowi, rękodzielnicy oraz ogrodnicy.

Dla dzieci przygotowano bardzo ciekawe warsztaty ornitologiczne, których tematem przewodnim była gęś. Można było obejrzeć prezentację na temat życia gęsi dzikich i gęsi domowych. Szacuje się, że w imprezie wzięło udział około trzech tysięcy osób.

Jarmark Adwentowy

Celem corocznego Jarmarku Adwentowego jest przypomnienie tradycji kulturowych związanych z okresem Świąt Bożego Narodzenia, propagowanie produktów regionalnych i rolnictwa ekologicznego oraz kształtowanie postaw proekologicznych. Podczas Jarmarku Adwentowego rozstrzygnięto wyniki Wojewódzkiego Konkursu Szopek Bożonarodzeniowych, który odbył się już po raz siódmy. Do Konkursu zgłoszono 60 szopek, bardzo zróżnicowanych zarówno pod względem wielkości, techniki wykonania, jak i wykorzystanych materiałów oraz walorów artystycznych. Komisja konkursowa pod przewodnictwem Bożeny Olszewskiej z Muzeum Etnograficznego w Toruniu dokonała oceny prac, przyznając nagrody i wyróżnienia. W imprezie uczestniczyło ponad 100 wystawców i ok. 2 tys. zwiedzających. Jarmark finansowany był z III Schematu Pomocy Technicznej PROW 2007-2013, ze środków Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, a jego współorganizatorami byli: Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Oddział w Przysieku oraz Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Zadanie 2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej

Cel:

Celem organizowania konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej jest upowszechnianie przykładów dobrego, nowoczesnego gospodarowania oraz zachęcanie rolników do ciągłego podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.

Rezultaty/Podsumowanie:

Konkursy stanowią element promocji najlepszych rolników i firm działających na rynku lokalnym. Liczny udział rolników w tych imprezach świadczy również o tym, że te prestiżowe wyróżnienia i nagrody wręczane uroczyście podczas imprez masowych są dla nich formą wyróżnienia, satysfakcji z pracy i osiągnięć. Konkursy organizowane przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie mają z reguły zasięg wojewódzki, a zwycięzcy niektórych z nich jak Agroliga, Rolnik Pomorza i Kujaw, Bezpieczne Gospodarstwo są nominowani do finału krajowego. Dodatkowo podczas imprez wystawienniczo-targowych odbyły się między innymi konkurs kulinarny, młodego hodowcy, Wojewódzki Konkurs Szopek Bożonarodzeniowych oraz na najlepszą odmianę ziemniaka.

Poza planem na terenie powiatu toruńskiego zorganizowano konkurs „Piękna Zagroda”, którego organizatorem było Starostwo Powiatowe w Toruniu przy współudziale Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Chełmży. Przebiegał on w dwóch etapach gminnym i powiatowym. Natomiast w powiecie radziejowskim i świeckim odbył się konkurs „Ekologiczne zagospodarowanie zagrody wiejskiej”. W 2014 roku KPODR był również współorganizatorem konkursu „Rolnik Agropredsiębiorca”.

Produkty

Nazwa konkursu/olimpiady	Termin	Liczba uczestników	Współorganizator
Konkursy			
Agroliga 2014	marzec - czerwiec	7	Redakcja AGRO, TVP
Bezpieczne Gospodarstwo Rolne (podregion bydgoski)	kwiecień - maj	20	KRUS, PIP
Poznaję produkt ekologiczny	maj	200	WFOŚiGW
Ekologia w domu i zagrodzie	maj	200	WFOŚiGW
Nasze Kulinarne Dziedzictwo Smaki Regionów	maj	64	Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego Urząd Marszałkowski
Rolnik Farmer Roku	maj-czerwiec	14	Stowarzyszenie Polski Klub Rolnik Farmer Roku
Ekologia i ochrona środowiska	czerwiec-lipiec	200	WFOŚiGW
Z ekologią na ty	wrzesień	200	WFOŚiGW
AGROWCZASY (konkurs na najlepsze gospodarstwo agroturystyczne w woj. kujawsko- pomorskim)	czerwiec-wrzesień	28	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko- Pomorskiego
Ekologizacja wsi województwa kujawsko- pomorskiego	kwiecień-październik	120	WFOŚiGW

Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne (<i>etap wojewódzki</i>)	czerwiec- wrzesień	5	CDR w Brwinowie/ Oddział w Radomiu
Człowiek i środowisko	czerwiec - lipiec	200	WFOŚiGW
Olimpiady			
Wojewódzka Olimpiada Wiedzy Rolniczej (<i>eliminacje powiatowe i finał</i>)	listopad - grudzień	400	PZDR, KPODR w Minikowie
Razem uczestników		1696	

Zadanie 3. Wydawnictwa i publicystyka

Cel:

Wspieranie działalności doradczej, szkoleniowej, popularyzacja wiedzy rolniczej.

Rezultaty:

Publikacje periodyczne i nieperiodyczne są jedną z form komunikacji i informacji rolniczej adresowanej do beneficjentów programów doradczych oraz uczestników konferencji, seminariów i szkoleń. Wspierają one proces samokształcenia i pogłębiania wiedzy przez rolników, mieszkańców wsi i doradców rolnych oraz upowszechniania postępu rolniczego. Na wielu seminariach, szkoleniach, a także podczas wystaw rolniczych, rolnicy wykazują duże zainteresowanie wydawnictwami, które są dla nich źródłem informacji i wiedzy.

Wydawnictwa wydane zgodnie z Programem działalności KPODR na 2014 r.

	Tytuł	Nakład	Uwagi
A. Wydawnictwa periodyczne			
1.	„Wieś Kujawsko-Pomorska”	39000	miesięcznik
2.	Biuletyn Internetowy „Aktualności”	600	dwutygodnik
Wydawnictwa nieperiodyczne		34145	
1.	Informator Forum Nasienne	500	broszura
2.	Kalibracja opryskiwacza polowego (wznowienie uaktualnione)	3500	broszura
3.	Forum Ochrony Środowiska „Zarządzanie gospodarką odpadami – zadania gmin”.	300	broszura/ materiały konferencyjne
4.	Kalkulacje rolnicze 2014	500	broszura
5.	Katalog Targów Lato na Wsi	500	Katalog A-5
6.	Dni Otwartych Drzwi w Zarzeczewie	5000	Katalog A-5
7.	Kujawsko-Pomorskie DNI POLA	1300	Informator B-5
8.	Folder promocyjny AGRO-TECH	1200	Folder
9.	Katalog Wystawy hodowlanej - bydło	500	Katalog A-5
10.	Katalog wystawy hodowlanej - świnię	500	Katalog A-5
11.	Budynki dla trzody chlewnej	1000	broszura
12.	Kujawsko-Pomorskie Dni Pola Grubno 2014. Informator	1300	broszura
13.	Uprawa zbóż w warunkach województwa kujawsko-pomorskiego (wznowienie uaktualnione)	2500	broszura
14.	Jęczmień ozimy w województwie kujawsko-pomorskim (wznowienie uaktualnione)	1000	broszura
15.	ABC integrowanej ochrony roślin	5000	folder
16.	IV Kujawsko-Pomorskie Forum Turystyki Wiejskiej. Skuteczna komunikacja	145	materiały konferencyjne
17.	V Zjazd Sadowników Województwa Kujawsko-Pomorskiego	100	broszura/ materiały konferencyjne
18.	Owsiana gęś Biała Kołudzka® - warunki chowu, wartość	300	broszura

	odżywcza i przydatność kulinarna mięsa i tłuszczu		
19.	Wyspy środowiskowe: zadrzewienia śródpolne i mała retencja- korzyści dla rolnika i przyrody	1500	broszura
20.	Zioła w ogrodzie przydomowym	1500	broszura
21.	Krok po kroku – jak zostać rolnikiem ekologicznym	1500	broszura
22.	Ekologia i zdrowie w chowie królików	500	broszura
23.	Transparentność hodowli zwierząt futerkowych	200	broszura
24.	Ekologia i zdrowie w chowie królików	500	broszura
25.	Pszemica w województwie kujawsko-pomorskim	2500	broszura
26.	Nowe zadania gmin wynikające ze znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	500	broszura/ materiały konferencyjne
27.	Integrowana ochrona ziemniaka – problemy i korzyści.	300	broszura

Wydawnictwa wydane poza Programem działalności KPODR na 2014 r.

	Tytuł	Nakład	Uwagi
1.	Ewidencja zabiegów środkami ochrony roślin	4000	broszura
2.	Kujawsko-Pomorskie DNI POLA Grubno 2014	350	folder
3.	X Forum Energetyki Odnawialnej	1000	broszura/ materiały konferencyjne
4.	Podatek VAT w rolnictwie (wznowienie uaktualnione)	1500	ulotka
5.	Podatki w rolnictwie	1000	broszura
6.	„Ziemia Kujawsko-Dobrzyńska kraina miodem płynąca”	6000	ulotka
6.	Gospodarstwa opiekuńcze w Borach Tucholskich a doświadczenia holenderskie	1000	Wydano w ramach komponentu ponadnarodowego w projekcie „NOWY ZAWÓD...”
7.	Zawsze aktywni. Gospodarstwa opiekuńcze Borów Tucholskich	1000	-
8.	Kuchnia z naszego podwórka czyli kulinarna edukacja dzieci i rodziców	1000	Wydano w ramach projektu „Kuchnia z naszego podwórka...”
9.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym (skrypt dla rolników uczestniczących w szkoleniu)	850	

Wydawnictwa drukowane usługowo w 2014 r.

	Tytuł	Nakład	Uwagi
1.	XXIII Forum Pszczelarzy. Materiały konferencyjne	600	Regionalny Związek Pszczelarzy w Toruniu
2.	Najlepszy Produkt Spożywczy Pomorza i Kujaw 2014 (zaproszenie)	200	Urząd Marszałkowski

Podsumowanie:

W zadaniu „Wydawnictwa i Publikacje” zaplanowano 23 publikacje i wszystkie wykonano. Wykonano 10 dodatkowych broszur i materiałów konferencyjnych. Poza planem wydano 3 broszury, folder i 2 ulotki, co wynikało z realizacji różnych projektów i zadań edukacyjno-szkoleniowych.

Największą pozycją wydawniczą jest miesięcznik „Wieś Kujawsko-Pomorska” drukowany w nakładzie 39 tys. (3200 egz. miesięcznie). Wieś Kujawsko-Pomorska i wydawnictwo nieperiodyczne „Na krawędzi Doliny Noteci” zajęły w 2014 roku I miejsca w ogólnopolskim konkursie na „Najlepsze publikacje rolnicze” wydawane przez ośrodki doradztwa rolniczego.

Program 2. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, szkołami i firmami rolniczymi

Zadanie 1. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, szkołami i firmami rolniczymi

Cel:

Wzmocnienie efektu działań doradczych, integracja podmiotów działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich.

Produkty

Lp.	Działanie	Liczba
1.	Udział w dożynkach wiejskich, gminnych, powiatowych	110
2.	Udział w targach (przygotowanie stoiska KPODR)	58
3.	Udział w komisjach klęskowych	39
4.	Udział w komisjach konkursowych	98
5.	Udział w posiedzeniach rad gminy, powiatu, itp.	239
6.	Inne	489

Rezultaty:

W 2014 roku KPODR angażował się, jak co roku, w organizację szeregu imprez o charakterze lokalnym oraz uczestniczył w licznych komisjach i posiedzeniach samorządów lokalnych.

Część III
Zestawienie realizowanych zadań
według rodzajów działalności

I. Działalność oświatowa

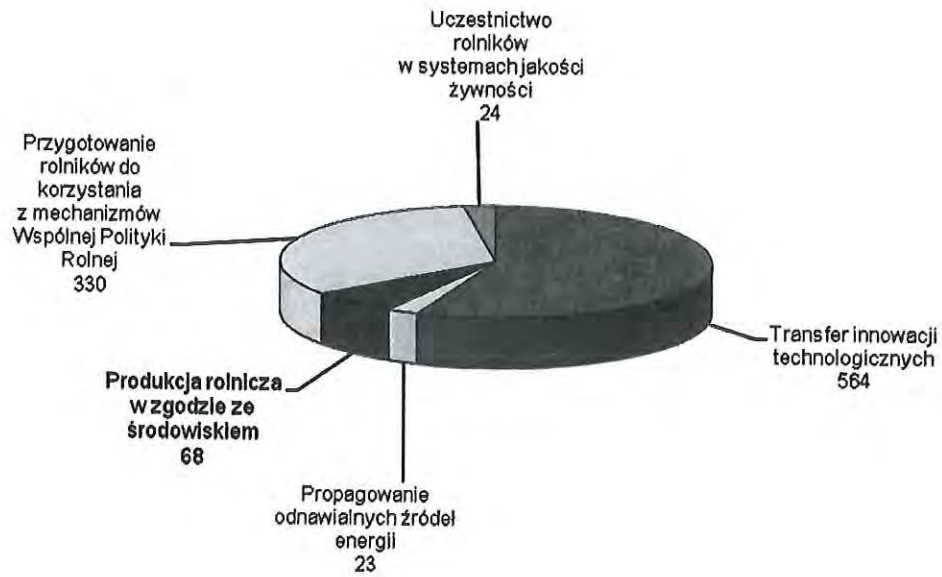
Działalność szkoleniowa

Formy szkoleń	PZDR		Działy merytoryczne		KPODR Razem	
	Liczba	Liczba uczestników	Liczba	Liczba uczestników	Liczba	Liczba uczestników
Konferencje	-	-	30	3 022	30	3 022
Szkolenia	1 230	27 606	133	3 123	1 363	30 729
Kursy	1	14	24	270	25	284
Pokazy	28	253	14	155	42	408

Liczba szkoleń z podziałem na źródła finansowania

Źródła finansowania	PZDR	Działy merytoryczne	KPODR Razem
Działalność statutowa	907	141	1048
Projekt	121	44	165
Odpłatność uczestników	193	12	205
Finansowanie zewnętrzne	67	16	83

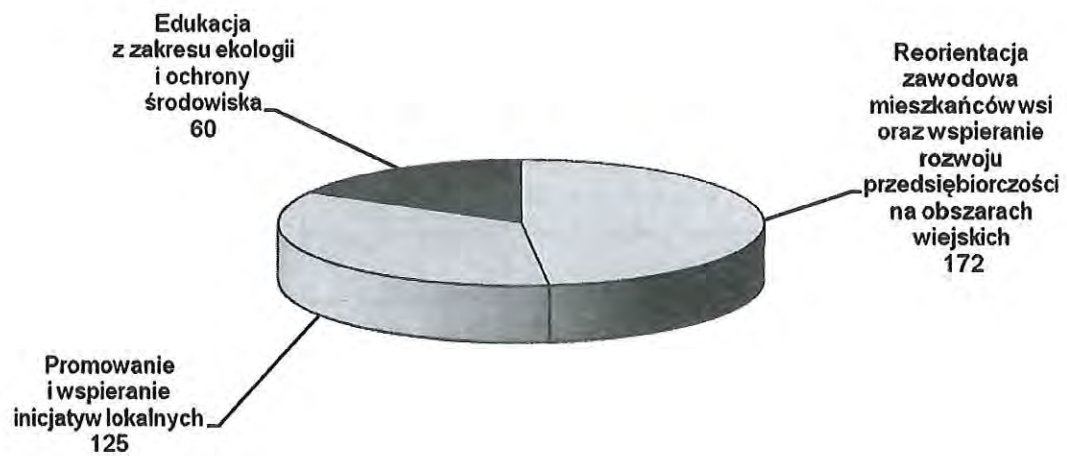
Priorytet I-szkolenia zorganizowane

Priorytet II-szkolenia zorganizowane

Priorytet III-szkolenia zorganizowane

2. Usługi wykonane przez pracowników KPODR w Minikowie

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 1. Transfer innowacji technologicznych

Działania	Liczba zadań ogółem	AK	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	Zadania	
																					wykonane przez PZDR	
Zadanie 1. Wprowadzenie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej																						
Porady	4192	134	408	165	303	102	87	198	216	57	158	54	159	87	228	73	169	64	191	153	3006	
Szkolenia	313	16	8	13	20	12	9	8	16	7	11	17	16	10	28	16	15	10	24	7	263	
Konferencje	21																				-	
Plan narozowy (bez OSN)	23			9				7										2		1	19	
Karta rejestracji zwierząt	10			5				1							4						10	
Wylczenie DJP, wielkości płyt obornikowych i zbiorników na odchody płynne	23							12							2			1		7	22	
Wniosek o dopłatę do materiału siewnego	689	72	38	12	13	78	32	60	34	33	26	11	15	16	44	38	41	42	27	42	674	
Wniosek o zwrot akcyzy paliwowej	7	3													4						7	
Wniosek o dopłatę do materiału siewnego AGNES 1, AGNES 2	238	24		12	8			27		13	7			9	52		25		24	35	236	
Inne	44	9	1							4		6	4		3					15	42	
Pracy maszyn do produkcji roślinnej	11								1			6								1	8	
Pracy maszyn do produkcji zwierzęcej	1								1												1	
Profilaktyki i utrzymania zwierząt	4																				-	
Inne	10							1	2			6	1								10	
Poletka demonstracyjne	2					1			1												2	
Pomiar GPS	7					1			1		4									1	7	
Lustracje	1834	88	56	150	116	37	13	98	113		61	65	84	3	127	45	29	20	136	14	1255	
Zadanie 2. Upowszechnianie innowacji technicznych w ramach Centrum Techniki Rolniczej																						
Szkolenia	2																				-	
Zadanie 3. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych																						
Szkolenia	228	5	18	7	9	12	14	24	21	5	11	15	7	18	15	12	7	9	6	5	220	

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 1. Transfer innowacji technologicznych

Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PM	Zadania wykonane przez Działy
Zadanie 1. Wprowadzenie innowacji technologicznych w produkcji rolniczej							
Porady	4192	1162	21			3	1186
Szkolenia	313	50					50
Konferencje	21	21					21
Plan nawozowy (bez OSN)	23	4					4
Karta rejestracji zwierząt	10						-
Wycieszenie DJP, wielkości pływ obornikowych i zbiorników na odchody płynne	23	1					1
Wniosek o dopłatę do materiału siewnego	689	11	3	1			15
Wniosek o zwrot akcyzy paliwowej	7						-
Wniosek o dopłatę do materiału siewnego AGNES 1, AGNES 2	238	2					2
Inne	44		1			1	2
Pracy maszyn do produkcji roślinnej	11	3					3
Pracy maszyn do produkcji zwierzęcej	1						-
Profilaktyki i utrzymania zwierząt	4	4					4
Inne	10						-
Poletka demonstracyjne	2						-
Pomiar GPS	7						-
Lustracje	1834	579					579
Zadanie 2. Upowszechnianie innowacji technicznych w ramach Centrum Techniki Rolniczej							
Szkolenia	2	2					2
Zadanie 3. Prowadzenie kursów i szkoleń kwalifikacyjnych							
Szkolenia	228					8	8

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 2.: Propagowanie odnawialnych źródeł energii

Działania	Liczba zadań ogółem	AK	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	Zadania wykonane przez PZDR
Porady	218	10	4	6	5	2	16	20	30	3	6	2	21	4	10	5	19	6	12	13	194
Szkolenia	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	16
Konferencje	1																				-
Lustracje	13					1		10				1									12

Zadanie 1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej

Program 3. Produkcja rolnicza w zgodzie ze środowiskiem.

Zadanie 1. Pomoc rolnikom w realizacji lub wdrażaniu działania „Wsparanie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych” w gospodarstwach rolnych

Porady	1800	41	36	80	54	100	93	121	38	51	113	200	137	49	62	116	122	45	81	70	1609
Szkolenia	35		5	1		1	3	5	4					1	2	7		1	5		35
Opracowanie planu i/lub wniosku	472	21	35	13	9	12	16	20	5	26	29	63	32	16	14	41	33	9	43	16	453
Korekta planu i/lub wniosku	476	17	3	12	3	2	6	47	21	3	8	137	2	15	27	6	4	19	32	75	439
Wnioski obszarowe (w tym ONW)	2092		79	55	93	8	123	96	50	102	102	311	117	34	76	268	119	42	298	51	2024
Wnioski rolnośrodowiskowe	547	7	12	48	51	6	21	20	8	3	38	15	14	69	22	22	92	11	23	3	485
Wniosek o płatność kontynuacja	8																		8		8
Dokumentacja przyrodnicza	2626	124	78	74	133	19	150	103	30	144	61	333	103	120	69	240	305	62	244	114	2506
Prowadzenie rejestru działań agrotechnicznych związanych z programem rolnośrodowiskowym	8	2	1											1						3	7
Lustracje	392	6	23	40	20	20	31	25	5		30	14	1		31	75	27	10	10	21	389

Zadanie 2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)

Porady	389	39	11	34	1	11	11	27	4			33			15	28	1	27	109	13	353
Szkolenia stacjonarne	33		2	3	1		4	2				5			3	5			8		33
Opracowania: Plany nawozowe (OSN)	9	1						1							5						7
Lustracje	29	3	1					15							7	2					28

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 2.: Propagowanie odnawialnych źródeł energii

Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PM	Zadania wykonane przez Działy
Zadanie 1. Wykorzystanie surowców rolniczych oraz źródeł naturalnych w pozyskiwaniu energii odnawialnej							
Porady	218	24					24
Szkolenia	22	3		3			6
Konferencje	1	1					1
Lustracje	13	1					1

Program 3. Produkcja rolnicza w zgodzie ze środowiskiem

Zadanie 1. Pomoc rolnikom w realizacji lub wdrażaniu działania „Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych” w gospodarstwach rolnych

Porady	1800	144		5	35	7	191
Szkolenia	35						-
Opracowania	Opracowanie planu i/ lub wniosku	472	12		6	1	19
	Korekta planu i/ lub wniosku	476	23		1	13	37
	Wnioski obszarowe (w tym ONW), wnioski rolnośrodowiskowe	2092	64	1		3	68
	Wniosek o płatność kontynuację	547	44	4	1	13	62
	-Dokumentacja przyrodnicza	8					-
	Plan nawozowy	2626	87	4	4	10	120
	Prowadzenie rejestru działań agrotechnicznych związanych z programem rolnośrodowiskowym	8	1				1
	Lustracje	392	3				3

Zadanie 2. Doradztwo dla rolników gospodarujących na obszarach objętych Dyrektywą Azotanową (OSN)

Porady	389	36					36
Szkolenia	33						
Opracowania: Plany nawozowe (OSN)	9	2					2
Lustracje	29	1					1

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 4. Przygotowanie rolników do korzystania z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej

Działania	Liczba zadań ogółem	AK	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	Zadania wykonane przez PZDR
Zadanie 1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wspieranie w pozyskiwaniu środków finansowych																					
Porady	3367	130	118	232	107	197	139	292	158	77	264	171	174	85	176	113	182	160	99	276	3150
Szkolenia	178	6	3	11	11	7	2	18	6		11	36	8	4	8	8	10	4	10	15	178
Ułatwienie startu młodym rolnikom	1676	80	92	91	149	50	58	144	101	86	62	40	43	91	84	85	94	58	100	134	1642
Modernizacja gospodarstw rolnych	179	16	6	13	9	8	5	8		9	6	15	6	1	15	16	12	4	7	7	163
Korekta planu i/ lub wniosku do działań PROW na zlecenie klienta	127	1	6	5	2	2	28	7	16	1	14		1	4		4		4	19	12	126
Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	2							1	1												2
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	2								1										1		2
Przywracanie potencjału produkcji rolnej	9			1											1		6		1		9
Inne	146	1		16	1			57	1		18	14		1	20				4	11	144
Lustracje	88	1	1	5		2	11	14			16			14		13		1		3	81

Zadanie 2. Przekazywanie rolnikom informacji i doradztwo w zakresie wprowadzania zasady wzajemnej zgodności (cross compliance)

Porady	710	14	34	62	16	9	50	39	82		94	6	95		51	38	29	10	36	23	688
Szkolenia	32		1			7	2		3		4		4		7		1		3		32
Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów – wniosek	54			2		1		4		3		3	3	5	3	1	11	3	3	6	48
Raporty z oceny dostosowania gospodarstwa rolnego do minimalnych norm i wymogów wzajemnej zgodności i BHP	70	2			2	2	2	2	6				2	10		2	14	4	6	10	62
Podpisanie umowy z rolnikiem na korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	8										2		1	1	1	2		1			8
Lustracje	314	2	8	52		22	10	31	8	6	34		5	9	35	23	32	6	6	22	311

Zadanie 3. Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych

Porady	1651	30	46	242	2	98	28	102	77	37	163	47	1	47	205	15	61	34	59	209	1503
Szkolenia	114	9	9		1	2	6	10	6	2	6	6	1	6	12	14	13	1	3	7	114
Wnioski obszarowe	9213	667	418	685	441	628	308	647	624	192	434	643	201	168	797	478	424	291	524	381	8951
Wnioski o nadanie numeru gospodarstwa	58	1		37				15	2					3							58
Lustracje	2					2															2

Zadanie 4. Wspieranie rolników w organizowaniu grup producentów rolnych

Porady	107	2				1	8	2	11				37	1			6		15		83
Szkolenia	6							1											1		2
Opracowania: Zmiany planu dochodzenia do uznania dla grupy producentów owoców i warzyw	14																				-

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 5. Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności

Działania	Liczba zadań ogółem	AK	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	Zadania wykonane przez PZDR
Zadanie 1. Propagowanie ekologicznych metod produkcji żywności																					
Porady	108					1		4	17	32					10	1		5	10	2	82
Szkolenia	23					1			1	5					2		1				10
Konferencje	1																				-
Opracowania: Przygotowanie wniosku do atestacji	1									1											1
Lustracje	34						1			20											21

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 4. Przygotowanie rolników do korzystania z mechanizmów Wspólnej Polityki Rolnej

Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PM	Zadania wykonane przez Działy
Zadanie 1. Edukacja rolników w zakresie działań PROW oraz wspieranie w pozyskiwaniu środków finansowych							
Porady	3367	58	88	68		3	217
Szkolenia	178						-
<i>Ułatwienie startu młodym rolnikom</i>	1676	6	20	8			34
<i>Modernizacja gospodarstw rolnych</i>	179		10	2		4	16
<i>Korekta planu i/ lub wniosku do działań PROW na zlecenie klienta</i>	127			1			1
<i>Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne</i>	2						-
<i>Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej</i>	2						-
<i>Przywracanie potencjału produkcji rolnej</i>	9						-
<i>Inne</i>	146		2				2
Lustracje	88	5		2			7

Zadanie 2. Przekazywanie rolnikom informacji i doradztwo w zakresie wprowadzania zasady wzajemnej zgodności (cross compliance)

Porady	710	18	3			1	22
Szkolenia	32						-
<i>Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów - wnioski</i>	54	3	2			1	6
<i>Raporty z oceny dostosowania gospodarstwa rolnego do minimalnych norm i wymogów wzajemnej zgodności i BHP</i>	70	2	4			2	8
<i>Podpisanie umowy z rolnikiem na korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów</i>	8						-
Lustracje	314	2				1	3

Zadanie 3. Doradztwo dla rolników składających wnioski o płatności do gruntów rolnych

Porady	1651	91	37	13	5	2	148
Szkolenia	114						-
Wnioski obszarowe	9213	137	75	28	5	17	262
Wniosek o nadanie numeru gospodarstwa	58						-

Zadanie 4. Wspieranie rolników w organizowaniu grup producentów rolnych

Porady	107	24					24
Szkolenia	6	4					4
Opracowania: Zmiany planu dochodzenia do uznania dla grupy producentów owoców i warzyw	14	14					14

Priorytet I. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie kujawsko-pomorskim

Program 5. Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności

Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PM	Zadania wykonane przez Działy
Zadanie 1. Propagowanie ekologicznych metod produkcji żywności							
Porady	108				26		26
Szkolenia	23				13		13
Konferencje	1				1		1
Opracowania: Przygotowanie wniosku do atestacji	1						-
Lustracje	34				13		13

Priorytet II: Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

Program 1. Ocena możliwości rozwoju gospodarstw

Działania	Liczba zadań ogółem	AK	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	Zadania wykonane przez PZDR
-----------	---------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----------------------------

Zadanie 1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej

Porady	1584	72	57	103	114	78	60	72	62	25	92	47	41	55	91	42	79	48	133	58	1329
Szkolenia	24	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1		2	3	1	1	1	1	1		23
Konferencje	1																				-
Opracowania: Agrokoszty	147	6	6	6	6	6	6	6	3	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	111

Zadanie 2. Sporządzanie opracowań i analiz ekonomicznych

Porady	326	15	8	21	6	5	13	33	24	8	19	18	15	2	15	15	13	14	8	32	284
Szkolenia	8			1		1				1			1			1		1	1	1	8
Plany przedsięwzięć	246	4	7	8	17	9	9	15	3	6	9	28	6	5	14	14	13	14	17	38	236
Wnioski o kredyty bankowe	18				1						16					1					18
Analizy ekonomiczne	23							3	1		10									3	17
Lustracje	22	2	7					2							5						16

Zadanie 3. Gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej

Informacja rynkowa	27	1																			1
Cotygodniowe notowania targowiskowe	884	52	52	52	52	52	52	52	52	52		52	52			52	52	52	52	52	832
Cotygodniowe notowania do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	285		52			52	52					52					13		12		233
Kwartalne notowania cen środków do produkcji	76	4	4	4		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	72
Kwartalne notowania cen nawozów mineralnych dla CDR w Brwinowie	160	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	152
Analiza kształtowania się relacji cen	12																				-
Ankieta gospodarstwa rolnego SGH	792	40	40	40	40	40	40	44	42	40	41	41	40	40	43	50	48	42	40	41	792

Program 3. Zbieranie i wykorzystanie danych rachunkowych

Zadanie 1. Prowadzenie rachunkowości w ramach systemu Polski FADN

Prowadzenie ksiąg FADN	1420	72	60	83	100	74	56	52	50	30	70	44	30	40	82	40	62	44	70	47	1106
Wizyty w gospodarstwach	11360	576	480	664	800	592	448	416	400	240	560	352	240	320	656	320	496	352	560	376	8848
Opracowania: Wprowadzanie danych do komputera i generowanie raportu	1419	72	60	83	100	74	56	52	50	30	70	44	30	40	82	40	62	44	70	47	1106

Zadanie 2. Rozliczanie podatku dochodowego i VAT

Porady	1266	30	33	147	71	90	10	67	29	30	64	19	44	6	109	40	69	16	62	38	974
Szkolenia	35	2	2	3	1	4	1	3	2	1	1	1	4	1	1	1		2	4	1	35
Prowadzenie ewidencji (podatek dochodowy i VAT)	289	11	10	19	10	10		6	1		21	21	18	4	24			1	40	13	209
Deklaracje podatkowe	7159	198	152	560	100	205		66	9		316	520	515	73	620			25	1191	285	4835
Zgłoszenia rejestracyjne (VAT-R, NIP-7, REGON)	116	2		17							4	1	12	7					20		63

Priorytet II: Podnoszenie poziomu zarządzania gospodarstwem rolnym

Program 1. Ocena możliwości rozwoju gospodarstw

Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PM	Zadania wykonane przez Działy
Zadanie 1. Analiza dochodów i kosztów działalności rolniczej							
Porady	1584	21	222			12	255
Konferencje	24		1				1
Szkolenia	1		1				1
Opracowania: Agrokoszty	147		29			7	36
Zadanie 2. Sporządzanie opracowań i analiz ekonomicznych							
Porady	326		41	1			42
Szkolenia	8						-
Plany przedsięwzięć	246	2	8				10
Wnioski o kredyty bankowe	18						-
Analizy ekonomiczne	23		6				6
Lustracje	22		6				6
Zadanie 3. Gromadzenie i upowszechnianie rolniczej informacji rynkowej							
Informacja rynkowa	27	1	25				26
Cotygodniowe notowania targowiskowe	884		52				52
Cotygodniowe notowania do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi	285		52				52
Kwartalne notowania cen środków do produkcji	76		4				4
Kwartalne notowania cen nawozów mineralnych dla CDR w Brwinowie	160		8				8
Analiza kształtowania się relacji cen	12		12				12
Ankieta gospodarstwa rolnego SGH	792						-
Program 3. Zbieranie i wykorzystanie danych rachunkowych							
Zadanie 1. Prowadzenie rachunkowości w ramach systemu Polski FADN							
Prowadzenie ksiąg FADN	1420	20	282			12	314
Wizyty w gospodarstwach	11360	160	2256			96	2512
Opracowania: Wprowadzanie danych do komputera i generowanie raportu	1419	20	281			12	313
Zadanie 2. Rozliczanie podatku dochodowego i VAT							
Porady	1266	20	270		1	1	292
Szkolenia	35						-
Prowadzenie ewidencji (podatek dochodowy i VAT)	289		78			2	80
Deklaracje podatkowe	7159		2 308			16	2324
Zgłoszenia rejestracyjne (VAT-R, NIP-7, REGON)	116		53				53

Priorytet III. Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Program 1. Reorientacja zawodowa mieszkańców wsi oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Działania	Liczba zadań ogółem	AK	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	WN	Zadania wykonane przez PZDR
Zadanie 1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz promowanie wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku																					
Porady	165	3	6	8	4	8	5	6	8	1	1	4	4	8	20	7	30	5	5	7	140
Szkolenia	25	1		3		1			1			1	1		7		4	4	1		24
Konferencje	2																				-
Kursy	1															1					1
Lustracje	129	9	3	1	5	2	5	3		2	2	3		3	5	5	40	8	1	4	101
Zadanie 2. Rozwój rękodzielnictwa szansą różnicowania dochodów na obszarach wiejskich																					
Porady	96	5	1	2	9	1	21	1			3	15	5	5	10	2	5	15	5	15	95
Szkolenia	63	4	3		9	4	7		2	3	1	2	1	4		11	3	1	3		59
Pokazy	1																				-
Zadanie 3. Doradztwo i edukacja mieszkańców wsi w zakresie reorientacji zawodowej oraz pozyskiwania pozarolniczych źródeł dochodu																					
Porady	5146	255	225	203	240	251	221	212	209	255	212	240	240	240	227	195	246	255	246	334	4506
Szkolenia	57	3	3	5	3	2	2	3	2	3	4	2	1	2	2	2	6	2	2	3	52
Konferencje	1																				-
Opracowania	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	17		4			1	2								2				8	17
	Indywidualne Plany Utworzenia Gospodarstw Optykujących	10																			-
	Indywidualne Plany działania (w ramach reorientacji zawodowej)	415	20	20	20	20	21	20	19	20	20	20	20	28	21	20	36	20	20	30	415
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	3													1						1
Dziury w Biurze Reorientacji Zawodowej	1604	78	75	67	64	81	61	71	65	74	70	75	68	75	72	63	81	77	79	114	1410
Lustracje	7	2	1							1						1			1		6
Kursy	22																				-

Priorytet III. Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Działania	Liczba zadań ogółem	AK	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	Zadania wykonane przez PZZDR
Program 2. Promowanie i wspieranie inicjatyw lokalnych																					
Zadanie 1. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich jako liderów rozwoju lokalnego																					
	Porady	39	3	1		4			6		4				5		5		4	3	35
	Szkolenia	10		1				4			1				1		1		1	1	10
Zadanie 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz tradycji kulinarnych regionu																					
	Porady	105	6	2	3	4	10	4	10	4	13			2	7		14	8	9		96
	Szkolenia	107	7		2	6	3	1	4	1	2	2	2	2	4		9	7	2	24	76
	Kursy	2																			-
Opracowania	Przygotowanie dokumentacji dla produktów i wytwórców	3	1								2										3
	Pokazy	6						1													1

Priorytet III. Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Program 3. Edukacja z zakresu ekologii i ochrony środowiska

Działania	Liczba zadań ogółem	AK.	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	Zadania
																					wykonane przez PZDR
Zadanie 1. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami, w tym niebezpiecznymi																					
Porady	305		3		1		11	22	55	4	15	31	5	40	30	5	1	31	1		255
Szkolenia	18		2				2	3				4	1	2	3			1			18
Konferencje	1																				-
Pokaz kompostowania	9								1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Lustracje	374						4	25	49	1	45			80	45	15		45			309
Opracowania	120							15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	120
Zadanie 2. Promocja tradycyjnych sadów																					
Porady	34						3	3						27				1			34
Szkolenia	8									1				5					1		7
Lustracje	10						1							9							10
Zadanie 3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających ochronie środowiska																					
Porady	124	3		2	2	10	1	5	4	9	1	20			5	31		6			99
Szkolenia	22									4	3	3	1		1	3		2	1		15
Konferencje	2																				-
Lustracje	271	1				3	4	3	8	6	45		32			61		1	1		170
Spotkania i animacje przyrodnicze – projekt „Trop Natury”	753	8	14	60	21	18	25	64	34	11	17	23	27	16	72	14	51	21		37	533

Priorytet III. Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich							
Program 1. Reorientacja zawodowa mieszkańców wsi oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich							
Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PM	Zadania wykonane przez Działy
Zadanie 1. Wspieranie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz promowanie wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku							
Porady	165			25			25
Szkolenia	25			1			1
Konferencje	2			2			2
Kursy	1						-
Lustracje	129			28			28
Zadanie 2. Rozwój rękodzielnictwa szansą różnicowania dochodów na obszarach wiejskich							
Porady	34			1			1
Szkolenia	8			4			4
Pokazy	1			1			1
Zadanie 3. Doradztwo i edukacja mieszkańców wsi w zakresie reorientacji zawodowej oraz pozyskiwania pozarolniczych źródeł dochodu							
Porady	5146			640			640
Szkolenia	57			5			5
Konferencje	1			1			1
Opracowania	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	17					-
	Indywidualne Plany Utworzenia Gospodarstw Opiekunich	10		10			10
	Indywidualne Plany działania (w ramach reorientacji zawodowej)	415					-
	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	3			2		2
Dyżury w Biurze Reorientacji Zawodowej	1604			194			194
Lustracje	7			1			1
Kursy	22			22			22

Priorytet III. Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PM	Zadania wykonane przez Działy
Program 2. Promowanie i wspieranie inicjatyw lokalnych							
Zadanie 1. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich jako liderów rozwoju lokalnego							
Porady	39			4			4
Szkolenia	10						-
Zadanie 2. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz tradycji kulinarnych regionu							
Porady	105			9			9
Szkolenia	107			31			31
Kursy	2			2			2
Opracowania: Przygotowanie dokumentacji dla produktów i wytwórców	3						-
Pokazy	6			5			5

Priorytet III. Wielofunkcyjny, zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Program 3. Edukacja z zakresu ekologii i ochrony środowiska

Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PM	Zadania wykonane przez Działy
Zadanie 1. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami, w tym niebezpiecznymi							
Porady	305				50		50
Szkolenia	18						-
Konferencje	1				1		1
Pokaz kompostowania	9				1		1
Lustracje	374				65		65
Opracowania:	Plan naprawy dla gospodarstw						-
Zadanie 2. Promocja tradycyjnych sadów							
Porady	34						-
Szkolenia	8				1		1
Lustracje	10						-
Zadanie 3. Kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego sprzyjających ochronie środowiska							
Porady	124			2	23		25
Szkolenia	22				7		7
Konferencje	2				2		2
Lustracje	271				101		101
Spotkania i animacje przyrodnicze – projekt „Trop Natury”	753			136	54	30	220

Priorytet IV. Promowanie postępu biologicznego i technologicznego produkcji rolniczej

Program 1. Upowszechnianie najnowszych rozwiązań technicznych i osiągnięć hodowlanych

Działania	Liczba zadań ogółem	AK	BR	BY	CH	GD	GR	IN	LI	MG	NA	RA	RY	SE	SW	TR	TU	WA	WL	ZN	Zadania wykonane przez PZDR
Zadanie 1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych																					
Impreza wystawienniczo-targowa	17												1				1				2
Zadanie 2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej																					
Konkursy	30											2			1	9	1				13
Olimpiady	20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19
Zadanie 3. Wydawnictwa i publicystyka																					
Audycja RTV	44																				-
Artykuły w wydawnictwach KPODR	377	8	10	9	6	8	9	12	6	6	7	4	4	7	3	8	5	2	5	3	122
Artykuły w wydawnictwach obcych	87	1			2	4		1		2		2	3	2	3	3	12	2		4	41
Opracowanie autorskie (broszury, ulotki, katalogi)	23														1						1
Opracowania redakcyjne (Wiś Kujawsko-Pomorska, broszury, ulotki, plakaty, foldery, katalogi)	160																				-
Aktualności – internetowy biuletyn informacyjny	9																				-

Program 2. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytutami, szkołami i firmami rolniczymi

Zadanie 1. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytutami, szkołami i firmami rolniczymi.

Udział w dożynkach wiejskich, gminnych, powiatowych	110	4	6	5	7	10	7	7	5		1	3	6	5	11	7	10	4	4	7	109
Udział w targach (przygotowanie stoiska KPODR)	58	1				1		7	1	3			3	1	2			1	2	5	27
Udział w komisjach kłeszkowych	39	1		10	1	2		11		1	4		1		2			1	4		38
Udział w komisjach konkursowych	98	3	1	7	5	6	2	4	5	1	1	2	5	3	3	7	4	5			64
Udział w posiedzeniach rad gminy, powiatu, itp.	239	1	16	3	7	8	6	21	9	1	7		13	5	78	21	16	6	5	10	233
Inne	489	15	10	11	2	9	4	158	38	4	6	14	11	24	63		43	7		1	420

Priorytet IV. Promowanie postępu biologicznego i technologicznego w produkcji rolniczej

Program 1. Upowszechnianie najnowszych rozwiązań technicznych i osiągnięć hodowlanych

Działania	Liczba zadań ogółem	PT	PE	PR	PS	PI	Zadania wykonane przez Działy
Zadanie 1. Organizacja imprez wystawienniczo-targowych							
Impreza wystawienniczo-targowa	17	4		7		4	15
Zadanie 2. Organizacja konkursów i olimpiad wiedzy rolniczej							
Konkursy	30	4		5	7	1	17
Olimpiady	20					1	1
Zadanie 3. Wydawnictwa i publicystyka							
Audycja RTV	44	27		3	6	8	44
Artykuły w wydawnictwach KPODR	377	137	17	37	21	43	255
Artykuły w wydawnictwach obcych	87	30	3	2	3	8	46
Opracowanie autorskie (broszury, ulotki, katalogi)	23	14	1	4	3		22
Opracowania redakcyjne (Więś Kujawsko-Pomorska, broszury, ulotki, plakaty, foldery, katalogi)	160					160	160
Aktualności – internetowy biuletyn informacyjny	9					9	9

Program 2. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, szkołami i firmami rolniczymi

Zadanie 1. Współpraca z organizacjami samorządowymi, związkami producentów, instytucjami, szkołami i firmami rolniczymi							
Udział w dożynkach wiejskich, gminnych, powiatowych	110					1	1
Udział w targach (przygotowanie stoiska KPODR)	58	15		7	3	6	31
Udział w komisjach kłeszkowych	39	1					1
Udział w komisjach konkursowych	98	19		2	10	3	34
Udział w posiedzeniach rad gminy, powiatu, itp.	239	2		4			6
Inne	489	16	1	26	26		69

3. Zestawienie informacji o projektach realizowanych w 2014 roku

Tytuł projektu	Produkty (liczba działań i liczba uczestników)	Rezultaty	Okres realizacji	Koszt zadania uzyskane dofinansowanie i jego źródła	Uwagi
„Szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony” (Projekt realizowany w konsorcjum z Kujawsko-Pomorską Izbą Rolniczą)	Materiały szkoleniowe dla szkoleń podstawowych i szkoleń uzupełniających. Zorganizowanie i przeprowadzenie 62 szkoleń dla 1561 osób.	Doskonalenie zawodowe rolników z województwa kujawsko-pomorskiego z zakresu stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem integrowanej ochrony.	I etap - od 1.10.2014r. do 21.12.2014r.	278236,24 zł. Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA Umowa o przyznanie w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	Zakończony I etap realizacji projektu. Do realizacji II etap projektu w 2015r.
„Działania edukacyjne na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (OSN)”	- zakup programu nawozowego Plano RSN (Program Plano RSN jest narzędziem do sporządzenia planów nawożenia w gospodarstwach rolnych uczestniczących w programach rolnośrodowiskowych, a także może być wykorzystywany do tych celów dla gospodarstw objętych dyrektywą azotanową (OSN) – 47 programów do 47 gmin, na terenie których znajdują się obszary objęte Dyrektywą Azotanową. - materiały informacyjne (dodrąk broszury nt. OSN, wydanej w 2013 roku) – 100 sztuk. - szkolenia z zakresu gospodarowania na terenach objętych OSN – 47 gmin (1000 uczestników).	Podniesienie świadomości ekologicznej rolników gospodarujących na OSN. Nauka właściwego gospodarowania nawozami, w szczególności azotowymi i organicznymi. Upowszechnianie wiedzy z zakresu dobrej praktyki rolniczej.	01.02.2014-31.12.2014	6500,00 zł, w tym 5000,00 zł dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.	
„Integrowana Produkcja Roślin” – projekt realizowany w konsorcjum z CDR O/Radom	Zorganizowanie i przeprowadzenie 10 szkoleń dla 257 uczestników. Szkolenia były prowadzone w trzech zakresach: rośliny rolnicze – 6, rośliny warzywne -2, oraz rośliny sadownicze -2 Konferencja wojewódzka – 70 osób	Upowszechnienie wiedzy na temat wdrożenia we własnych gospodarstwach rolnych systemu integrowanej produkcji roślin.	03.11.2014r. – 31.12.2014 r.	91800,28 / 90776,05 Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA	Projekt realizowany w konsorcjum z CDR Radom, projekt zakończony
„Ekologizacja wsi woj. kujawsko-pomorskiego,		Projekt skierowany został do docelowej grupy gospodarstw rolnych	styczeń 2014 listopad 2014	87.320,00 zł Wojewódzki Fundusz	

<p>kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego poprzez wdrażanie w życie tzw. Dobrej Kultury Rolnej”</p>	<p>Konkurs o zasięgu wojewódzkim – 1 dla 8 gospodarstw</p> <p>Konkurs o zasięgu gminnym – 8 w ośmiu gminach dla 120 gospodarstw</p> <p>Szkolenia dla uczestników konkursu – 24 szkoleń w 8 gminach dla 240 osób</p> <p>Pokaz kompostowania odpadów organicznych – 8 pokazów w 8 gminach dla 120 osób</p>	<p>zlokalizowanych na terenie woj. kuj.-pom. w 8 wybranych gminach po 15 w każdej. Programem objętych zostało 120 gospodarstw, w których realizowana była kompleksowa ochrona środowiska związana z ograniczeniem wypływu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego i socjalno - bytowego do środowiska.</p> <p>W tym celu opracowane zostały dla każdego gospodarstwa programy naprawcze. W ramach programu każde gospodarstwo prowadziło selektywną zbiórkę odpadów z wydzieleniem i oznaczeniem odpadów niebezpiecznych, założyło kompostownik, zadbało o szeroko rozumianą estetykę zagrody, dokonało nowych nasadzeń itd. Brało udział w konkursie o zasięgu gminnym i wojewódzkim. Korzystało z doradztwa grupowego i indywidualnego</p>	<p>Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu</p>	
	<p>Prowadzenie 120 demonstracji dot. ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej (estetyka zagrody, sanitacja, gospodarka odpadami, profilaktyka zdrowia, ochrona krajobrazu)</p> <p>Opracowanie 120 planów naprawczych dla 120 gospodarstw</p>			
<p>„Promocja żywności proekologicznej na rynku konsumentckim”</p>	<p>Konferencja wojewódzka – dla 60 osób</p> <p>Szkolenia - 10 szkoleń dla 160 osób</p> <p>Szkolenia warsztatowe- 6 dla 140 osób</p> <p>Opracowano katalog pt. „Gospodarstwa, sklepy i przetwórnictwo ekologiczne województwa kujawsko-pomorskiego” w nakładzie 1500 szt.</p> <p>Promocja produktów ekologicznych na wystawie targowej „Lato na wsi” – 1 wystawa, 10 stoisk</p>	<p>Wzrost świadomości rolnika w tematyce związanej z przedstawianiem produkcji konwencjonalnej na ekologiczną oraz edukacja odbiorców czyli konsumentów w odróżnieniu na rynku produktów konwencjonalnych od ekologicznych. Promocja tych produktów na rynku. Zapoznanie odbiorców z obowiązującymi przepisami prawnymi dot. rolnictwa ekologicznego oraz nowym oznakowaniem.</p>	<p>17.300,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu</p>	<p>1.03.2014 – 30.11.2014</p>
	<p>Forum Ochrony Środowiska – konferencja ponadwojewódzka nt. „Gospodarka odpadami komunalnymi wdrażanie nowego systemu” dla 120 osób</p> <p>Materiały konferencyjne nt. „Gospodarka odpadami komunalnymi wdrażanie nowego systemu” – 350 szt.</p> <p>Stoisko na Krajowe Dożynki Ekologiczne w Przysieku</p>			
<p>„Ogólnopolskie spotkanie ekologiczne” oraz Krajowe Dożynki Ekologiczne</p>	<p>Forum Ochrony Środowiska – konferencja ponadwojewódzka nt. „Gospodarka odpadami komunalnymi wdrażanie nowego systemu” dla 120 osób</p> <p>Materiały konferencyjne nt. „Gospodarka odpadami komunalnymi wdrażanie nowego systemu” – 350 szt.</p> <p>Stoisko na Krajowe Dożynki Ekologiczne w Przysieku</p>	<p>Wzorem lat ubiegłych zorganizowano w Przysieku konferencję wojewódzka przeznaczoną dla samorządowców województwa kuj.-pom. i osób zainteresowanych z branży gospodarką odpadami w świetle nowych przepisów dot. gospodarki odpadami komunalnymi oraz zmianami zachodzącymi w prawodawstwie.</p> <p>Odbyły się także w Przysieku kolejne XVIII Krajowe Dożynki ekologiczne z 20 stoiskami ekologicznymi.</p>	<p>7.900,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu</p>	<p>22.05.2014- wrzesień 2014</p>

Wydawnictwa	1 – folder (nakład. po 1500 szt.) 2 – broszury (nakład 1500 szt.)	Foldery i broszura są uzupełnieniem działań edukacyjnych realizowanych na obszarach wiejskich. Wykorzystywane zostaną w pracy doradczej i szkoleniowej jako uzupełnienie i utrwalenie wiedzy	maj 2014 – listopad 2014	12.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	
Konkursy	Konkursy – 5 (Minikowo, Zarzeczewo, Przysiek) dla 1000 osób, przygotowano po 40 nagród na każdy konkurs	Konkursy opracowane w formie pytań testowych skierowane zostały do osób uczestniczących w imprezach masowych organizowanych przez KPODR. Działania konkursowe miały na celu nie tylko sprawdzenie wiedzy ekologicznej, ale także jej pogłębienie. Osoby, które prawidłowo odpowiedziały na pytania konkursowe otrzymały nagrody rzeczowe w postaci drzewek i krzewów ozdobnych.	01.05.2014 – 30.09.2014	14.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	
„Szkolenia dla mieszkańców obszarów wiejskich woj. kujawsko-pomorskiego z zakresy ekologii i aktualnych problemów dot. ochrony środowiska”	Szkolenia tematyczne – 10 szkoleń dla 200 osób	Przeszkolenie min. 200 osób w tematyce dot. aktualnych problemów środowiskowych związanych z małą retencją, odpadami niebezpiecznymi czy roślinami inwazyjnymi.	01.03.2014 – 30.11.2014	7.480,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	
Twórczy Rozwój na rzecz Ochrony i Promocji Natury w województwie kujawsko-pomorskim (TROP Natury)	Animacje przyrodnicze – 753 animacje Stragany Przyrodnicze – 36 Święto Łąk – 1 Wyjazdy „Na Tropie Natury” – 75 Wortal internetowy Skarbiec Przyrody – 1	15169 uczestników animacji 28883 odwiedzających wortal Skarbiec Przyrody	15.01.2013 – 28.02.2015	940.300,74 zł / 657.451,19 zł / Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego 2.6 Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego	
Przetestowanie i wdrożenie usługi pilotażowej w zakresie marketingu i sprzedaży produktów dla mikro- i małych przedsiębiorstw z branży przetwórstwa rolno-spożywczego	Raporty z audytu marketingowego – 30 Plany marketingowe – 30 Asysty we wdrażaniu planu marketingowego – 30 Szkolenia – 2 (30 uczestników)	Podniesienie konkurencyjności, zyskowności lub rentowności i potencjału przedsiębiorstw z branż przetwórstwa rolno-spożywczego z województwa kujawsko-pomorskiego	07.06.2013 – 30.04.2014	312.890,17 zł Działanie 2.2.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki	
Q-BICON - Competencies for tomorrow's energies:	Opracowanie programu i materiałów dydaktycznych kursu dla doradców ds.	Przetestowanie kursu wśród 14 uczestników projektu z Polski.	01.11.2012 – 30.10.2014	43.583,22 EURO, Lifelong Learning	

<p>A qualification scheme for biomass consultancy</p>	<p>biomasy.</p>			<p>Programme, Leonardo da Vinci</p>	
<p>Organizacja imprezy promocyjnej „Karp nie tylko na Święta” w 2013 i 2014 roku</p>	<p>Pokaz Kulinarny, pokaz filetowania, prezentacja chowu i hodowli karpia w 2013 i 2014 roku.</p>	<p>Organizacja imprezy promocyjnej w 2014 r.</p>	<p>04.2013 – 11.2014</p>	<p>57.654,65 zł Środek 4.1. Program Operacyjny RYBY 2007-2013</p>	
<p>Organizacja warsztatów edukacyjnych dla dzieci pt. "Kuchnia z naszego podwórka, czyli kulinarna edukacja dzieci i rodziców"</p>	<p>Szkolenia – 8 Uczestnicy – 114</p>	<p>Promocja produktów lokalnych</p>	<p>II kwartał</p>	<p>16.408,93 zł Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Krajny i Patuk”</p>	
<p>Organizacja imprezy związanej z promocją lokalnych walorów pn. „IV Święto gęsi na Krajnie” w Mimikowie</p>	<p>1 impreza – ok. 1000 odwiedzających, w tym: - konkurs kulinarny – 15, - turniej kulinarny – 5, - warsztaty ornitologiczne – ok. 100 osób</p>	<p>Promocja gęsiny krajniejskiej</p>	<p>IV kwartał</p>	<p>20.822,07 zł Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Krajny i Patuk</p>	
<p>„Kujawsko-Pomorska Spizarnia – klaster żywności regionalnej, tradycyjnej i ekologicznej”</p>	<p>- liczba członków powiązania kooperacyjnego – 16</p>	<p>Integracja przedsiębiorców z branży rolno-spożywczej oraz HoReCa. Stworzenie strategii członków klastra.</p>	<p>II-III kwartał</p>	<p>88.487,98 zł Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego</p>	
<p>NOWY ZAWOD-NOWA SZANSA dla rolników i mieszkańców wsi Kujaw i Pomorza</p>	<p>Zad. 1 – Kampania rekrutacyjno-promocyjna – 12 miesięcy kampanii medialnej, Zad. 2 – Rozpoznanie sytuacji na lokalnym rynku pracy – bieżąca aktualizacja powiatowych raportów sytuacji na lokalnym rynku pracy. Zad. 3 – Doradztwo w ramach Biur Reorientacji Zawodowej – 456 dyżurów (36486 godzin) Zad. 4 – Praca „u postaw” – 14 warsztatów motywacyjnych (196 osób) Zad. 5 – Kursy Specjalistyczne – 29 kursów (320 osób) Zad. 6 – Pośrednictwo pracy dorywczej i sezonowej – aktualizacja Portalu PRACA Zad. 7 – Zarządzanie projektem – 12 miesięcy</p>	<p>Realizacja projektu – w trakcie, osiągnięte rezultaty – w trakcie osiągania, zgodne z założeniami projektu. Rezultaty osiągnięte w okresie sprawozdawczym (2014r.) - 524 nowych osób przystąpiło do projektu - 12 miesięcy kampanii reorientacji zawodowych - 1403 osmiodzinne dyżury w biurach - 28959 osobogodzin kursów specjalistycznych (320 osób) - 12 rubryk PRACA w WKP - 390 kolejnych IPRZ-ów - 1 konferencja podsumowująca komponent ponadnarodowy - 196 osób ukończyło warsztaty motywacyjne - 1 wizyta studyjna w Holandii - 35 szkoleń nt. możliwości</p>	<p>I-IV kwartał</p>	<p>Projekt finansowany z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego działanie 8.1.2 2.163.035,39</p>	

<p>„Szkolenia z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym” (w konsorcjum z Kujawsko-Pomorską Izłą Rolniczą)</p>	<p>34 szkolenia 850 uczestników I etap: 17 szkoleń (394 uczestników) II etap: 17 szkoleń (425 uczestników)</p>	<p>pozyskiwania dofinansowania na działalność gospodarczą na obszarach wiejskich - 2 dwudniowe warsztaty dotyczące tworzenia idei gospodarstw opiekuńczych - 1 publikacja nt gospodarstw opiekuńczych - 10 Indywidualnych Planów Utworzenia Gospodarstw Opiekuńczych - 1 koncepcja Tworzenia Gospodarstw Opiekuńczych w Borach Tucholskich</p>	<p>od 01.06.2014 do 30.06.2015 I etap: od 01.06.2014 do 31.12.2014 II etap: od 01.01.2015 do 30.06.2015</p>	<p>212 444,28 zł I etap: 105 105,77 zł II etap: 107 338,51 zł Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA Umowa w ramach działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013</p>	
<p>„Powołanie Zespołu doradczego w celu realizacji zadania wynikającego z Porozumienia o współpracy zawartego pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w Warszawie i KPODR w Minikowie, który będzie udzielać nieodpłatnego doradztwa wnioskodawcom i beneficjentom PROW 2007-2013”</p>	<p>Zatrudnienie 41 doradców ds. poprawy i uzupełnień wniosków PROW 2007-2013 oraz 4 pracowników zewnętrznych.</p>	<p>Zapewnienie optymalnego dostępu beneficjentów i wnioskodawców PROW 2007-2013 do nieodpłatnych usług doradczych objętych Porozumieniem z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.</p>	<p>06.06.2014 r.- 30.06.2015 r. I etap: 06.06.2014 r.- 31.12.2014 r. II etap 01.01.2015 r.- 30.06.2015 r.</p>	<p>1 002 329,00 zł I etap: 495 000,00 zł II etap: 507 329,00,00 zł. Umowa o przyznanie pomocy w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Schemat I Wzmocnienie systemu zarządzania, monitorowania, wdrażania, kontroli i oceny stopnia realizacji Programu</p>	

4. Zestawienie informacji o projektach złożonych w 2014 roku

Tytuł projektu	Produkty (zaplanowana liczba działań i liczba uczestników)	Planowane rezultaty	Planowany czas realizacji	Wnioskowana kwota dofinansowania/ Źródło finansowania	Status projektu (data złożenia)
„Ekologizacja wsi woj. kujawsko -pomorskiego, kształtowanie postaw i zachowań społeczeństwa wiejskiego poprzez wdrażanie w życie tzw. Dobrej Kultury Rolnej”	Konferencja wojewódzka – 80 osób	Projekt skierowany do docelowej grupy gospodarstw rolnych zlokalizowanych na terenie woj. kuj.-pom. w 8 wybranych gminach po 15 w każdej. Programem objętych zostało 120 gospodarstw, w których realizowana będzie kompleksowa ochrona środowiska związana z ograniczeniem wpływu zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego i socjalno - bytowego do środowiska. W tym celu opracowane zostaną dla każdego gospodarstwa programy naprawcze. W ramach programu każde gospodarstwo prowadzić będzie selektywną zbiórkę odpadów z wydzieleniem i oznaczeniem odpadów niebezpiecznych, założy kompostownik, zadba o szeroko rozumianą estetykę zagrody, dokona nowych nasadzeń itd.	luty 2015 -30 listopad 2015	68.500,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	Złożono 11.12.2014 r. - w trakcie rozpatrywania
	Konkurs o zasięgu wojewódzkim – 1 dla 8 gospodarstw				
	Konkurs o zasięgu gminnym – 8 w ośmiu gminach dla 120 gospodarstw	Wzrost świadomości rolnika w tematyce związanej z przedstawianiem produkcji konwencjonalnej na ekologiczną oraz odbiorców czyli konsumentów umiających odróżnić produkty od siebie. Promocja tych produktów na rynku. Zapoznanie odbiorców z obowiązującymi przepisami prawnymi dot. rolnictwa ekologicznego oraz nowym oznakowaniem.	1.03.2015 – 30.11.2015	14.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	Złożono 11.12.2014 r. - w trakcie rozpatrywania
	Szkolenia dla uczestników konkursu – 16 szkoleń w 8 gminach dla 240 osób				
	Pokaz kompostowania odpadów organicznych – 8 pokazów w 8 gminach dla 120 osób	Wzorem lat ubiegłych zaplanowano konferencję ponadwojewódzka przeznaczoną dla samorządowców województwa kuj.-pom. i województw ościennych, przybliżającą gospodarckę odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi oraz zmianami zachodzącymi w prawodawstwie. Zaplanowano także kolejne 10 stoisk ekologicznych.	kwiecień.2015 - wrzesień 2015	6.300,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	Złożono 11.12.2014 r. - w trakcie rozpatrywania
	Prowadzenie 120 demonstracji dot. ekologicznego zagospodarowania zagrody wiejskiej (estetyka zagrody, sanitacja, gospodarka odpadami, profilaktyka zdrowia, ochrona krajobrazu)				
„Promocja żywności proekologicznej na rynku konsumentckim”	Konferencja wojewódzkie – dla 60 osób	Forum Ochrony Środowiska – konferencja ponadwojewódzka nt. „Zarządzanie gospodarką odpadami w świetle obowiązujących przepisów prawnych” dla 100 osób			
	Szkolenia - 8 szkoleń dla 160 osób				
„Ogólnopolskie spotkania ekologiczne” oraz Imprezy Ekologiczne	Warsztaty ekologiczne- 3 dla 60 osób	Materiały konferencyjne nt. „Zarządzanie gospodarką odpadami w świetle obowiązujących przepisów prawnych” -250 szt.			
	Promocja produktów ekologicznych na wystawie targowej „Lato na wsi” – 1 wystawa, 10 stoisk,				

	Stoisko ekologiczne na Barwy Lata, Dary Jesieni w Przysieku + wystawy ekologiczne						
Wydawnictwa	3 wydawnictwa (foldery i broszura) po 2000 szt.	Foldery i broszura wykorzystywane zostaną w pracy doradczej i szkoleniowej jako uzupełnienie i utrwalenie wiedzy	maj 2015 - listopad 2015	10.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	Złożono 11.12.2014 r. - w trakcie rozpatrywania		
Konkursy	Konkursy - 5 (Minikowo, Zarzeczewo, Przysiek), dla 1000 osób, przewidziano po 40 nagród na każdy konkurs	Konkursy opracowane w formie pytań testowych skierowane zostaną do osób uczestniczących w imprezach organizowanych przez KPODR. Działania konkursowe mają na celu nie tylko sprawdzenie wiedzy ekologicznej, ale także jej pogłębienie. Rezultat stanowią będą osoby, które prawidłowo odpowiedzą na pytania konkursowe i otrzymają nagrody rzeczowe w postaci drzewek i krzewów ozdobnych.	01.05.2015 - 30.09.2015	14.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	Złożono 11.12.2014 r. - w trakcie rozpatrywania		
Rośliny Inwazyjne - Barszcz sosnowskiego	Przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń oraz organizacja konferencji	4 Szkolenia - dla 60 osób 1 Konferencja - dla 40 rolników;	marzec październik 2015	20.000,00 zł Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu	Złożono 11.12.2014 r. - w trakcie rozpatrywania		
„BIO +”	Szkolenia - 27 Święto Łak - 343 osób	Przygotowanie i przeprowadzenie 10 szkoleń dla 200 osób o tematyce produkcji ekologicznej oraz 10 szkoleń dla 200 osób o charakterze przyrodniczym w formie animacji i zajęć praktycznych	styczeń 2015- grudzień 2015	60.591,00 zł Regionalny Program Operacyjny	Złożono po korekcie 19.05.2014 r. - w trakcie realizacji		

Część IV
Pozostała działalność

Metodyka pracy i doskonalenie zawodowe

1. Ewaluacja szkoleń

Cel:

Podnoszenie jakości świadczonych usług szkoleniowych i doradczych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

Rezultaty/Podsumowanie:

W 2014 roku przeprowadzono 37 ewaluacji na 25 zaplanowanych. Ewaluatorzy sporządzili 37 raportów z ewaluacji pracy wykładowcy. Do 33 z nich załączyli ankiety oceny szkolenia, a do 2 nie. W 2 przypadkach nie było ankiet na szkoleniu.

Ewaluacja daje możliwość aktualnej oceny wiedzy i umiejętności pracowników oraz wyzwala potrzebę samokształcenia. Jest metodą skutecznego zarządzania rozwojem pracowników i na jej podstawie można uzyskać informacje o motywacji oraz możliwościach szkoleniowych pracowników. Weryfikuje również poziom jakości usług edukacyjnych. Ewaluacja pozwala sprawdzić, czy szkolenie przyniosło zamierzone rezultaty, zmiany, a w konsekwencji korzyści. Jej wyniki są ważnym elementem działalności w zakresie doskonalenia zawodowego.

2. Doskonalenie zawodowe

Cel:

Podnoszenie kwalifikacji kadry Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie, niezbędnych do świadczenia usług na wysokim poziomie oraz wprowadzanie nowych usług doradczych.

Produkty/Rezultaty:

Na początku roku 2014 pracownicy Ośrodka zgłosili zapotrzebowanie na 36 szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe. W rezultacie po analizie dokumentów potwierdzających doskonalenie zawodowe, pracownicy uczestniczyli w 4 szkoleniach planowych oraz 32 pozaplanowych.

W czerwcu 2014 roku grupa 27 doradców odbyła szkolenia z praktycznego wdrażania integrowanej ochrony roślin, natomiast w IV kwartale tego roku 22 doradców podniosło swoje kwalifikacje z zakresu podstaw integrowanej ochrony roślin. W maju 2014 roku 8 doradców ukończyło podstawowe szkolenie z zakresu „Minimalne wymogi wzajemnej zgodności oraz bezpieczeństwo i higiena pracy”, dzięki czemu znaleźli się oni na ogólnopolskiej liście doradców rolniczych.

Jak co roku wiosną odbyły się szkolenia z zakresu zasad wypełniania wniosków o płatności obszarowe i rolnośrodowiskowe, które rozszerzają oraz uzupełniają wiedzę z zakresu prawidłowego

przygotowywania dokumentacji składnej do ARiMR przez rolników. Uczestniczyło w nich 121 doradców (tabelka poniżej).

Wszystkie szkolenia, w których uczestniczyli pracownicy Ośrodka przyczyniły się do prawidłowej realizacji usług doradczych i szkoleniowych, czego dowodem są przedstawione w sprawozdaniu ilości wykonanych działań na rzecz rolników i mieszkańców wsi.

Szkolenia wewnętrzne dla pracowników Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego:

Lp	Tematyka szkoleń	Liczba szkoleń	Termin (miesiąc)	Miejsce realizacji	Uczestnicy (liczba)
1.	Zasady prowadzenie zapisów w ksiązkach rachunkowych	1	20.01.2014r.	Minikowo	10
2.	Zasady rozliczania podatku dochodowego i podatku VAT w rolnictwie	12	styczeń – grudzień 2014r.	Minikowo	75
3.	Podatek od towarów i usług ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień w rolnictwie - zmiany od 1 stycznia 2014r.	1	10.02.2014r.	Minikowo	39
4.	Analiza Raportu Indywidualnego Gospodarstwa Rolnego	3	marzec- kwiecień 2014r.	Zarzewo Minikowo Przysiek	77
5.	Zarządzanie Gospodarstwem Rolnym	4	czerwiec – grudzień 2014r.	Minikowo	140
6.	Zarządzanie Gospodarstwem Rolnym (szkolenia powiatowe)	14	czerwiec – lipiec 2014r.	PZDR	65
7.	Zasady funkcjonowania Zespołu Doradczego ds. poprawy i uzupełnień wniosków PROW 2007-2013	4	lipiec –grudzień 2014r.	Przysiek Minikowo	123
8.	Ekologiczne zagospodarowanie zagrody a zasady wzajemnej zgodności	1	05.03.2014r.	Minikowo	15
9.	Przedsiębiorczość i reorientacja zawodowa rolników jako kierunek wsparcia w rozwoju obszarów wiejskich	1	27.02.2014r.	Przysiek	36
10	Zasady przygotowania artykułów do Wsi Kujawsko-Pomorskiej	1	17.01.2014r.	Zarzewo	17
11	Nowoczesne budynki i żywienie krów mlecznych	1	02.07.2014r.	Lubiń	8
12	Nowoczesne budynki i żywienie krów mlecznych	1	02.07.2014r.	Lubiń	11

13	Rozwój doradztwa technologicznego	1	30.09.2014r.	Minikowo	19
14	Formy, metody i środki działalności upowszechnieniowej w doradztwie technologicznym	1	22.12.2014r.	Minikowo	20
15	Zasady wypełniania wniosków o przyznanie płatności obszarowych i rolnośrodowiskowych	3	marzec 2014r.	Zarzeczewo Minikowo Przysiek	doradcy terenowi i specjaliści zakładowi (121 osób)

3. Kontrola wewnętrzna

Cel:

Ocena jakości realizowanych usług szkoleniowych, doradczych i wystawienniczo-targowych oraz prawidłowego stosowania aktów normatywnych, procedur, instrukcji obowiązujących w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego

Produkty:

W ramach tego zadania został opracowany plan kontroli wewnętrznych na 2014 rok zatwierdzony przez Dyrektora KPODR. Zaplanowano 25 kontroli wewnętrznych, które wykonano.

Z przeprowadzonych kontroli opracowano protokoły z kontroli wewnętrznej, w których nie stwierdzono poważnych nieprawidłowości. Stwierdzone uchybienia zostały usunięte w ramach zaleceń pokontrolnych.

Opracowano sprawozdanie roczne z przeprowadzonych kontroli, w którym podsumowano działalność kontrolną w KPODR.

W KPODR przeprowadzono również audyty wewnętrzne, które w znacznym stopniu przyczyniły się do poprawności w realizacji usług doradczych, szkoleniowych i wystawienniczo-targowych oraz stosowania aktów normatywnych i procedur w nim obowiązujących.

Kontrole wewnętrzne pozwalają na ustalenie przyczyn i skutków ewentualnych nieprawidłowości oraz ich usunięcie lub przeciwdziałanie w przyszłości.

Rezultaty:

Stwierdzone uchybienia podczas kontroli wewnętrznych umożliwiają poprawę jakości pracy doradczej oraz usprawnienia organizacyjne w KPODR.

W KPODR przeprowadzono również audyty wewnętrzne, które w znacznym stopniu przyczyniły się do poprawności w realizacji usług doradczych, szkoleniowych i wystawienniczo-targowych oraz stosowania aktów normatywnych i procedur w nim obowiązujących.

Podsumowanie:

Kontrole wewnętrzne pozwalają na ustalenie przyczyn i skutków ewentualnych nieprawidłowości oraz ich usunięcie lub przeciwdziałanie w przyszłości.

4. Doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością w pracy doradczej

Cel:

Poprawa zadowolenia klienta w zakresie świadczonych usług przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Produkty:

Został opracowany harmonogram i plan auditów wewnętrznych, zgodnie z którym przeprowadzono w Ośrodku 53 audyty, na podstawie których opracowano zbiorczy raport z auditów. Podczas auditów zbadano prawidłowość funkcjonowania systemu, a w szczególności podstawowych procesów realizowanych we wszystkich komórkach organizacyjnych.

We wrześniu 2014 roku Polski Rejestr Statków przeprowadził audit zewnętrzny pośredni, potwierdzający ważność Certyfikatu nr NC-902 w zakresie realizacji usług doradczych, szkoleniowych i wystawienniczo-targowych dla rolników i mieszkańców wsi zgodnie z Normą ISO 9001.

Zgodnie z Programem działalności KPODR na 2014 rok opracowano 4 kwartalne sprawozdania z realizacji celów jakości za 2014 rok oraz przegląd systemu zarządzania jakością.

Zgodnie z Programem opracowano 2 kwartalne sprawozdania z realizacji celów jakości.

Rezultaty:

Podczas badań auditowych sprawdzano realizację procedur obsługi klienta oraz nadzorowanie dokumentacji i zapisów, jak również nadzór nad organizacją pracy. Obsługę klienta badano pod kątem zadowolenia klienta z usług. Obserwacje i wnioski z auditów opisano w raporcie z auditów. Wynika z niego, że w KPODR należy zwiększyć nadzór nad jakością zapisów oraz odpowiedzialnością kierowników za prawidłowy nadzór dokumentacji wydanej przez daną komórkę organizacyjną. Informacje na temat zadowolenia klienta zamieszczone są w kwartalnych sprawozdaniach z celów jakości. Informacje te wraz z informacjami z auditów pomogą w doskonaleniu systemu jakości usług doradczych, szkoleniowych i wystawienniczo-targowych realizowanych przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Podsumowanie

Powyższe działania wspierają poprawę jakości usług i utrzymanie liczby klientów zgodnie z założeniami. Nadal utrzymanie wysokiej jakości usług wymaga ciągłego doskonalenia systemu jakości w szczególności w obszarach związanych z obsługą klienta i nadzorem.

4. Działania wewnętrzne

Działalność wewnętrzna Ośrodka nastawiona jest na poprawę jakości świadczonych usług oraz doskonalenia umiejętności pracowników, służy także bezpieczeństwu pracy. Szczegółowe informacje o rodzajach i liczbie działań przedstawiono w tabeli poniżej.

Działania	Liczba
Opracowanie programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego	1
Opracowanie sprawozdania z realizacji rocznego programu działalności Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego	1
Opracowanie planu szkoleń dla pracowników Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego	1
Opracowanie harmonogramu ewaluacji	1
Opracowanie raportów indywidualnych z ewaluacji	37
Opracowanie planu kontroli wewnętrznej	1
Opracowanie sprawozdania z kontroli wewnętrznej	1
Opracowanie planu auditów wewnętrznych	1
Opracowanie przeglądu systemu zarządzania jakością	1
Opracowanie kwartalnych sprawozdań z realizacji celów jakości	4
Przeprowadzenie auditów wewnętrznych w Kujawsko-Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego	53

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
w TORUNIU

Toru 26-03-7045
Barbara Komorowska
inspektor (6)

Stwierdzam zgodność z oryginałem

